דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
עיתון פועלי ארץ־ישראל
מיסודו של ברל כצנלסון

יום חמישי, ג' בסיון תשמ"ח, 19 במאי 1988 ● גליון 19422

היום 12 עמודים ● המחיר 1.30 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.13 ש"ח

היום בדבר

- מדד טוב לעניים / אמנון אטד
- האתגר של מפ"ם / טדי פרויס
- הבריאות במאבק קיום / שושנה ארבלי־אלמוזלינו
- מקסיקו: אש"ף אהוד יותר / שלמה שפיר
- בורסה וכלכלה (4־5); עכשיו (9); ספורט (11); בידור (12)

מזג האויר

מעונן חלקית עם עליה קלה בטמפרטורות וירידה בלחות.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 15־28, רמת־הגולן: 20־30, צפת: 18־27, חיפה: 17־29, טבריה: 21־35, עפולה: 20־31, שומרון: 18־30, תל־אביב: 18־27, לוד: 18־30, יריחו: 23־37, עזה: 20־27, באר־שבע: 25־33, אילת: 26־40.

עיקרון תחילה

- בכפר רופין השיקו כוסות לאחר סיכול החדירה / עמ' 3
- „באנו להעיר את נסים" – בהפגנת צעירי ההסתדרות מול בית שר האוצר / עמ' 3
- במגיות: מגמה מעורבת / עמ' 4
- 32 גולגלות – במערת הקבורה שנחשפה באכזיב / עמ' 6
- השופטת תיקנה את הפרוטוקול, ובג"ץ הורה לחקור / עמ' 6
- ספורט: הדרבי של ראשל"צ בגמר גביע הכדורגל / עמ' 11

פרס: בליכוד חושבים מה טוב לליכוד ולא מה טוב למדינה; שמיר מצנן הכעס במפלגתו

מאת עליזה וולך, יוסי מלמן, ומרים פוקס, סופרי „דבר"

„הכל שבליכוד חושבים תמיד מה טוב או רע לליכוד ולא מה טוב למדינה", אמר אמש בניו־יורק ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס.

מקורבים לפמלייתו של פרס אמרו כי „במקום לחזור להרגל של התקפות פרועות על ממלא מקום ראש הממשלה שהוא בשליחות לאומית, עדיף היה לו הליכוד היה מברך על כך שנשיא ארצות־הברית, רונלד רייגן אחד מגדולי ידידי ישראל בכל הזמנים משבח את מאמצי השלום של ממלא מקום ראש הממשלה ומתחייב לקדם את תהליך השלום והבטחונה של ישראל".

בעוד השר דוד לוי קורא להאשים הממשלה להחזיר את שר החוץ שמעון פרס הביתה, ומאשימו בתמרוץ הודעת הנשיא רייגן נגד סרבני השלום, מציע ראש הממשלה יצחק שמיר לא להיגרר לפולמוס עם ארצות־הברית, ואינו מגיב על הצעת סגנו.

(המשך בעמוד 2)

שטחים סקירת מצב

רבין בפגישה עם ראשי המתיישבים בסיור בשטחים, אתמול (צילום: דריז)

ברה"מ מסכימה לקונפדרציה כפתרון לבעיית הפלשתינים

פרס: שינוי בעמדה הרוסית גם בשאלת סמכויות הוועדה ● הסובייטים מבטלים עיכוב יציאתם של 10 מסורבים ● בדיקות רפואיות חוזרות למאושפזים

מאת אמנון הקבר, סופר „דבר" בוואשינגטון

שגריר ברית־המועצות בוואשינגטון, יורי דוברינין, קרא שלשום בערב באוזני של שמעון פרס ניירת־עמדה שהוכן במוסקווה והשר הגיל את עמדת ברית־המועצות כלפי הסכסוך במזרח התיכון.

מהדברים שהשמיע עלה, כי יש אצל הרוסים נכונות להתפשר בשאלת ההגדרה העצמית של הפלשתינים מבחינה זו שהם מוכנים לראות גם בקונפדרציה פתרון ולא רק במדינה. שמעון פרס ציין שלשום בערב כי חל שינוי בעמדה הרוסית גם בשאלת סמכויות הוועידה הבין־לאומית, בכך שאינם תובעים לוועידה סמכויות של כפיית פתרונות על הצדדים, אולם מקורות אחרים אמרו, כי הרוסים לא העלו תביעה כזו בחודשים האחרונים, והעובדה כי היא לא הופיעה בנייר שקרא דוברינין אינה מעידה על איזו שהיא התרככות.

פרס פגש את דוברינין שלשום בערב בדירתו הוואשינגטונית של יו"ר הקונגרס היהודי העולמי אדגר ברונפמן.

מקורות אמריקאיים היו פחות אופטימיים משמעון פרס ודובר מחלקת המדינה אמר, כי עדיין אי אפשר לומר, שהרוסים מגלים גישה פרגמאטית וריאליסטית בשאלת המזרח התיכון. עם זאת אמר סגן מזכיר המדינה מייקל ארמקוסט, כי שאלת הוועידה הבין־לאומית תהיה חלק מן הדיונים במוסקווה, וכי הבסיס לדיונים אלה תהיה התוכנית האמריקאית שהיא היחידה הנותנת פתרונות לבעיית המזרח התיכון גם בתוכן וגם בצורה.

סופרת „דבר" בניו־יורק מוסיפה, כי בארוחת הצהריים של הבונדס בניו־יורק, גילה אתמול פרס, כי בשיחותיו עם שגריר ברית־המועצות בוואשינגטון יורי דוברינין, נמסר לו שהחודש יינתנו 1400 אשרות יציאה ליהודים מברית־המועצות. כן יבוטל עיכוב יציאה מברה"מ לעשרה אנשים שעוכבו בגלל ידע סודות המדינה, וייערכו בדיקות רפואיות חוזרות לכל היהודים המאושפזים בבתי־חולים לחולי נפש בברה"מ. בארוחת צהריים זו נמכרו אגרות מלווה פיתוח בכמה מיליוני דולרים.

בן 16 נהרג ו־14 נפצעו בהתנגשויות בין צה"ל לתושבים בנפת רמאללה

שני כפרים – עבודין ועדורה – הכריזו על עצמם „שטחים משוחררים" ורגמו באבנים כוח צה"ל שהוזעק למקום ● הלוויה סוערת לתושב בית־לחם, שלטענת המשטרה מת מוות טבעי

מאת דני רובינשטיין, סופר „דבר"

בכפרים עבודין ועדורה מצפון לרמאללה היו אתמול התנגשויות בין צה"ל למפגינים ערבים. בהתנגשויות נהרג הנער מג'די הלאל בן 16 ונפצעו 14 מהתושבים. בבית־לחם התקיימה אתמול הלוויה של תושב העיר חוסני אלמחסירי שנמצא מת בראשית השבוע ליד מושב בית מאיר שבפרוזדור ירושלים. המשטרה שחקרה את נסיבות מותו מסרה כי האיש מת מוות טבעי. בני משפחתו לא מקבלים את ממצאי המשטרה והלווייתו הפכה להפגנה לאומית גדולה שחסמה את הכביש הראשי לחברון.

התקריות בנפת רמאללה החלו אתמול כאשר שני כפרים מצפון לעיר עבודין ועדורה הכריזו על עצמם כשטחים משוחררים וחסמו את הכניסות אליהם. הכפרים מצויים הרחק מצירי התנועה הראשיים וכוח קטן של צה"ל שהגיע לשם נרגם באבנים. כוח נוסף הוזעק לשם וגם הוא הותקף. מקור בשטחים מסר כי כדי להדוף את המתקיפים השתמשו החיילים בכדורי גומי וגאז מדמיע וגם ירו באש חיה.

בסיום ההתנגשויות התברר כי נער בן 16 נהרג ו־14 תושבים נפצעו. חלקם אושפזו בביה"ח ברמאללה. גופת ההרוג נלקחה מביה"ח על־ידי משפחתו.

תקריות נוספות היו אתמול גם בנפת שכם אולם היקפן היה מצומצם.

ביום ראשון השבוע נמצאה גופת גבר ערבי ליד מושב בית מאיר מעל שער הגיא בכביש לירושלים. אחרי חקירה של המשטרה התברר שההרוג הוא חוסני אלמחסירי ובבדיקה התברר שמותו היה טבעי. לא ברור מה עשה האיש באזור (הוא מפליטי 1948 מהכפר בית־מחסיר שבו נמצא עכשיו מושב בית מאיר).

האיש היה בעבר בעל מספרה בבית לחם ולאחרונה בעל קיוסק ליד המִמשל הצבאי בבית לחם לא הרחק ממחנה הפליטים אל־דהיישה. משפחתו קיבלה אתמול את הגופה ולטענתה היו עליה סימני אלימות. הם ערכו לו הלוויה המונית שיצאה מביתו לבית הקברות ליד קבר רחל. בהלוויה נישאו דגלים פלשתיניים והושמעו סיסמאות. התנועה בכביש הראשי מחברון נעצרה לזמן מה ובאזור יותר שרר שקט באזור.

נסגר מתקן הכליאה בעופר

המושל בשטחים הודיע אתמול את מתקן הכליאה „עופר" ליד רמאללה. במתקן זה היו כלואים בעבר עצירים רבים והוא הוכשר כמתקן כליאה לנערים. במתקן זה אירעה התקרית השנייה במחלוקת בה נלקחו גרנ"צים לראות את העצירים ולהשתתף בהבאתם.

(עז) – שר הבטחון, יצחק רבין, אמר אתמול שרגיעה מתמשכת בשטחים תביא תמורה חיובית בתוך השרותים האזרחיים לתושבי השטחים, אך לא תביא לשינויים בתחומים המדיניים. הוא אמר את הדברים במהלך סיור ברצועת עזה והבהיר, שמגעים עם האוכלוסיה בשטחים נערכים על־ידי מפקדי צה"ל באזורים, אך לא על־ידי הדרג המדיני.

השר רבין שמע סקירות על המצב ברצועת עזה ממפקדי האזורים, מקציני המינהל האזרחי ומגורמי בטחון באזור.

שביעות רצון בישראל מחלקה של ירדן בסיכול החדירה

מאת עליזה וולך, הכתבת המדינית של „דבר" [illegible]

גורמים בטחוניים בכירים העריכו כי הירדנים ממשיכים לעשות כל מאמץ למנוע מחבלים מלפעול בשטחם, וכי נסיון החדירה שלשום וזה אירע היום, שאינו מלמד על שינוי במדיניות ירדן, המונעים ברוך כלל פעילות מסוג זה. אותם גורמים אינם צופים עליה משמעותית בסטטיסטיקה פעילות המחבלים מירדן לישראל.

בצה"ל הסתיימו אתמול התחקירים השגרתיים לבחינת דרכי הפעולה של כוחות צה"ל וגורמים [illegible]

[illegible] בשטחים יעברו גם בפעולות גדולים של פעילות מבלילית של פלגים שונים בארגונים הפלשתינים. גורמים בטחוניים מעריכים כי על רקע זה אפשר לראות גם את נסיון החדירה מירדן.

רבת־עמון (ע"ז) – ירדן הכחישה אתמול את הידיעות שלפיהן חצו מחבלים פלשתינים את הגבול משטחה וניהלו קרב יריות עם חיילי צה"ל. „לא היה קרב יריות", אמר שר ההסברה [illegible] „אין זה נכון, זה לא קרה".

השר הוסיף ואמר: „עמדת ירדן בשאלת החדירות ידועה יפה. אין אנו מרשים דבר מעין זה".

„ביקור שולץ במזה"ת לא יביא פריצת דרך מדינית"

מאת יוסי מלמן, סופר המדיני של „דבר"

„אין לצפות לפריצת דרך מדינית בביקורו בחודש הבא של שר החוץ של ארה"ב ג'ורג' שולץ במזרח התיכון".

הערכה זאת השמיעו פקידים בכירים בממשל האמריקאי שנפגשו בוואשינגטון עם המנכ"ל המדיני של משרד החוץ יוסי ביילין.

אתמול בשובו מוואשינגטון כינס יוסי ביילין מסיבת עיתונאים בירושלים, שבה סיפר על התרשמויותיו מעמדתה של ארצות־הברית. לדבריו, אין הממשל האמריקאי מצוי במצב של „אופטימיות מוגזמת", אך עם זאת הוא נחוש בדעתו להמשיך ביוזמתו בלי להתחשב בבחירות הקרבות ובאות בארה"ב ובישראל.

לדברי המנכ"ל המדיני יועלה נושא המזרח התיכון בוועידת הפסגה בשבוע הבא בין הנשיא רונלד רייגן למזכ"ל המפלגה הקומוניסטית הסובייטית מיכאיל גורבצ'וב.

האחיות שוקלות עיצומים: האוצר גורר אותנו לסכסוך

מאת רנקה הריניש, סופרת „דבר"

„האוצר גורר אותנו לסכסוך עבודה" – כך מסרה אתמול ל„דבר" מזכירת חטיבת האחיות בבתי החולים אילנה כהן בעקבות פיגור המשא־ומתן על יישום התקינה בבתי החולים. היא אמרה, כי בתחילת שבוע הבא תתכנס מזכירות חטיבת האחיות להחליט על נקיטת צעדים.

אחיות בתי החולים נאבקות זה שנים על מדידה מוסמכת של שעות הטיפול הסיעודי הדרושות לחולה במחלקות השונות, וקביעת מספר התקנים על בסיס זה לאחיות בכל מחלקה. המכון לפריון העבודה סיים את כל המדידות והבדיקות עוד בשנת 1984 וקבע את התקינה לאחיות בבתי החולים. מאז נמשכים הדיונים על יישומה.

ח"כ צוקר מבקש התערבות משפטנים:

1900 עצירים מנהליים בבתי־הכלא – בלי משפט

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר"

חה"כ דדי צוקר (ר"צ) פנה אתמול לדיקני הפקולטות למשפטים לצאת נגד המעצרים המנהליים. צוקר טוען כי 1900 עצירים מנהליים יושבים עתה בבתי הכלא ללא משפט.

במכתבו טוען צוקר, כי למדיניות המעצרים המנהליים אין פיקוח של הדרג המדיני ו„כי המנגנון המאורגן על ביצוע מדיניות העשייה המנהלית, עושה זאת ללא פיקוח ציבורי – הרחק מעיני התקשורת והביקורת של אישיות כלליות". צוקר מצטט במכתבו את מנחם בגין שאמר ב־1951 „חוק המאסר המנהלי הוא בלתי מוסרי וגם בלתי חוקי. על־כן, המעצר הוא בלתי חוקי הצד שלכם הוא שירותי ..... קום חוקי חירום אלה הוא הרשע, הפעלתם – פשע".

צוקר טוען עוד, כי בעשרות אלפים מתושבי השטחים נעצרו עד כה, מתוכם 5400 שנעצרו עד לפני דצמבר 1987, שבו החלה ההתנערות הערבית בשטחים ו־3,100 עצורים עד תום ההליכים השיפוטיים נגדם.

הוא מציין עוד, כי במעצר המנהלי נתונים כיום 28 עיתונאים ושבע נשים. כ־57 אחוז מהעצירים מוחזקים במתקן קציעות והיתר בעזה, שכם וג'נין.

צוקר טוען כי מהאסירים המנהליים נשללות זכויות־יסוד המוקנות להם בחוק הבין־לאומי כגון האונה לתקשורת. הוא מדגיש כי אין בנמצא רשימה אחת מרוכזת של כל העצירים, מקום מעצרם, כתובותיהם ופרטים אישיים עליהם, וכי גם הצלב האדום אינו מסוגל לספק מידע זה על כל האסירים.

צוקר טוען עוד, כי חלק מן העצירים המנהליים אינם יודעים כלל שהם מוגדרים ככאלה – עד מיונם להליך שיפוטי, או למאסר מנהלי.

צוקר מציין כי 25 אחוז מן האסירים המנהליים כבר שהו בכלא בעבר ו־65 מהם היו כבר נתונים בעבר להגבלות מנהליות.

נוציא להורג 22 בני־ערובה אם תיכנס סוריה – מאיים חזבאללה

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

ארגון „חזבאללה" איים לרצוח את 22 בני הערובה הזרים המוחזקים בידיו אם צבא סוריה ייכנס למעוזיו בפרבר הדרומי של ביירות.

כך, על כל פנים, מסרו אמש מקורותיו של ארגון זה בייחסם את רוויית הכניסה של הצבא הסורי למעוזיהם, בין השאר, לחשש לגורלם של בני הערובה. יש לציין בהקשר זה, שקיים חשש שגם גורש חיל האוויר, מדן רדן, שנתפס בשעתו על־ידי קבוצה קיצונית „אמל" המקורבת ל„חזבאללה", מוחזק בפרבר הדרומי.

בינתיים אמר אתמול שר ההגנה הסורי מוסטפא טלאס, כי במוקדם או במאוחר ייכנס הצבא הסורי לשכונות השיעיות בביירות, בפרט אם לא יימצא הסדר מדיני לסכסוך המזויין בין „אמל" ל„חזבאללה". הוא ויתר במהלך ביקור שערך בביירות כדי לברך הכוחות הסוריים, לרבות אלה הצרים על הפרברים השיעיים לרגל חג יום סיום צום הרמדאן.

ראש מיליציית „אמל" נביה ברי אמר שהנשיא אסד הבטיח לו שלשום, בפגישתם בדמשק, כי סוריה תנקוט במהלך צבאי בפרבר הדרומי, אולם כרגע היא מנסה למצות את כל האפשרויות להשגת הסדר מדיני בין „אמל" לבין „חזבאללה". ראש המודיעין הסורי בלבנון, גזאל כנעאן אמר מצידו כי המגעים בין הסורים לבין האיראנים לצורך השגת פתרון מדיני – אינם נושאים פירות, ולכן הוא צופה שצבא סוריה ייערך בסופו של דבר בפרברים השיעיים.

שמיר ייבחר ב־1 ביוני למועמד לראשות הממשלה

מאת עליזה וולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

בשעה שוועדת הבחירות של „חרות" מתקשה בראשות אולם, שבו תוכל לקיים את הליכי הבחירות הפנימיות, כבר נקבע, שב־1 ביוני יתכנס מרכז המפלגה לבחירת שמיר למועמד לראשות הממשלה.

לפי שעה מתחבטת ועדת הבחירות בין שלושה צמדי־מועמדים לקיום שני סיבובי הבחירות הפנימיות – „פאנל" ו„שביעיות" – וההכרעה תלויה בפשרה בין המחנות השונים. מנהל שמיר־ארנס, המעוניין בקידמן של הבחירות הפנימיות בהקדם, הציע שהסיבוב הראשון יהיה ב־21 ביוני והסיבוב השני כעבור שבוע. בתאריכים אלה אין אולמות פנויים בתל־אביב, והבחירות יכולות להתקיים בקאנטרי־קלאב או בכפר־דניאל בהרצליה.

מחנה לוי הציע את ה־6 ביוני ואת ה־13 בו, ואף דאג לשריין את האולמות הדרושים בבני התערוכה למועדים האלה. ב„חירות" העריכו אמש שעשויה לעלות הצעת־פשרה: סיבוב ה„פאנל" ב־27 ביוני וסיבוב „השביעיות" ב־6 ביולי.

שיירת חיילים ראשונה מאפגניסטאן התקבלה בברה"מ על־ידי המון מריע

טרמז (רויטר). – השיירה הראשונה של חיילים סובייטיים שפונו מאפגניסטאן הגיעה אתמול בבוקר את הגבול אל תוך ברה"מ וזכתה לקבלת פנים נלהבת על־ידי תושבי עיירת הגבול טרמז שברפובליקה של אוזבקיסטאן.

כתבים שהוטסו לגבול, וביניהם גם כתבים מערביים, חזו בחיילים כשהם חוצים את „גשר הידידות", המחבר את העיר עם הכפר האפגאני היראטאן.

230 כלי הרכב של השיירה נתקבלו על־ידי המון מריע ובניף פרחות, שבהן קידמו בברכה „החיילים־האינטרנציונליסטים שמילאו באומץ לב את תפקידם".

עם סיום שלב זה של המבצע יוחזרו לברה"מ כ־1,200 חיילים מכלל כ־115,000 החיילים הסובייטיים שנשלחו לאפגניסטאן ב־1979, כדי לסייע לראשי השלטון הקומוניסטי בארץ זו.

בכתבה ששודרה שלשום

(המשך בעמוד 2)

חוזרים הביתה

ראשוני החיילים הסובייטיים שבים הביתה (צילום: אי.פי.)

רדיו מוסקווה תקף את פרס: הוא אחד מסרבני השלום

(שרות „דבר"). – רדיו מוסקווה תקף אתמול בחריפות את שר החוץ שמעון פרס וכינה אותו „אחד מסרבני השלום הישראלים, המייצג מדיניות שאינה מוכנה לעשות ולו גם חצי צעד לקראת הערבים" – מסר אתמול „קול ישראל".

קשב „קול ישראל" מיכאל גורדוס ציין, שפרשן הרדיו הסובייטי תקף את דברי פרס בשיחותיו בוואשינגטון ואמר, כי תוך המלים היפות שהשמיע שם שר החוץ, הוא עומד בסירובו לנסיגה לגבולות 67' ולהקמת מדינה פלשתינית וגורם שיחות נפרדות בין ישראל לערבים.

הפרשן גם תקף את פרס על תמיכתו ביוזמת שולץ וציין, כי סיכוייה של זו „שואפים לאפס".

ספרד עוברת למדיניות מאוזנת בקשריה עם ישראל, הערבים ואש"ף

מאת יוסי מלמן, סופר המדיני של „דבר"

ראש ממשלת ספרד פליפה גונזאלס ביטל ביקור מתוכנן ביוון ואילו שר החוץ שלו פרנציסקו פרננדז אורדונייז, שנמנע מלמצוא לטובים לפגישה עם ראש אש"ף יאסר ערפאת, מתעתד לבקר בחודש יוני בישראל.

בידיעה שהגיע למשרד החוץ בירושלים משגרירות ישראל בספרד, נמסר עוד כי ממשלת מדריד משתדלת לאחרונה לקיים מדיניות של איזון בין יחסה הביקורתי לישראל ובין קשריה עם מדינות ערב ואש"ף, כחלק ממדיניות זו מיהר שר החוץ הספרדי להודיע עם נציג אש"ף במדריד בסמוך לפגישתם של שר החוץ שמעון פרס וראש הממשלה גונזאלס לפני שבוע.

בעצת יועציו ביטל ראש הממשלה גם את ביקורו בעמאן, אליה אמור היה להגיע בדרכו למסע בפיליפינים ובאינדונזיה. יועציו של ראש ממשלת ספרד המליצו לו שלא לעשות זאת. שר החוץ של ספרד יגיע בעוד שבועה חודשים למזרח התיכון כשישמש נשיא תורן של מועצת שרי החוץ של השוק האירופי המשותף. הוא יסייר בישראל ובמדינות נוספות באיזור.

אתונה תחתום הסכם ברית־ערים עם בית־סחור

בעוד ערים ביוון משעות קשרים עם ערים בישראל

מאת יוסי מלמן, סופר המדיני של „דבר"

בעוד שערים גדולות ביוון משעות את קשריהן עם ערים בישראל ומסרבות לחתום על הסכמים לברית ערים תאומות, הסכימה עיריית אתונה לחתום על הסכם ערים תאומות עם העיירה בית סחור מהגדה.

פקידים במשרד החוץ הביעו הערכה, כי ממשלת יוון מעודדת מגמה זו כחלק מהביקורת המתריפה נגד מדיניות ישראל בשטחים.

בידיעה שהגיע אתמול למשרד החוץ בירושלים נאמר, כי הערים פיראוס וסלוניקי מעכבות את התימת ההסכמים עם תל־אביב וחיפה ואילו ראש עיריית אתונה ערך קבלת פנים לראש עיריית בית סחור. בטקס שבו השתתפו נציגי אש"ף ביוון ונציג הפאטריארכיה היוונית אורתודוכסית מירושלים, נחתם ההסכם לערים תאומות עם העיירה השוכנת ליד בית לחם.

ורנר נחמן, לשעבר מנהיג יהדות מערב־גרמניה שנפטר לפני ארבעה חודשים, החשוד שמעל בכספי פיצויים לנפגעי הנאצים (ראה עמ' 2, צילום א.פ.)

هكذا من الأصل

مكان الأصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

יהודי גרמניה חוששים מגל חדש של אנטישמיות בעקבות המעילה

מחלוקת בקהילה בין המצדדים בחשיפת הפרשה לבין המבקשים „לא להוציא החוצה כביסה מלוכלכת"

בון (רויטר).– מנהיגי הקהילה היהודית במערב־גרמניה הביעו אתמול תדהמה נוכח החשדות שראו אור ביום ב', שלפיהם מעל הנשיא המנוח של הקהילה היהודית נחמן ורנר בכספי ציבור בסכום של עשרות מיליוני דולארים.

ראשי הקהילה, שביקשו שלא להזדהות, חלוקים בדעתם, אם לבקש חקירה משטרתית או, כפי שהתבטאו כמה מהם, „להשאיר את הכביסה המלוכלכת בתוך המשפחה". הם הביעו חשש, כי פרסום הדברים יגרום גל אנטישמיות חדש במדינה. נשיא הקהילה היהודית של פראנקפורט הביע אתמול דעתו, כי הפרשה תספק תחמושת לחוגים האנטישמיים במדינה. גם המנהיג הסוציאל־דמוקראטי גרהארד יאהן הביע דעתו, שעלולה להגרם הרעה ביחסי יהודים־נוצרים במערב־גרמניה עקב פרסום הפרשה. הוא הבטיח את תמיכת מפלגתו בשלטונות בטיפולם בפרשה, כדי להקטין במידת האפשר את הנזק שיגרם בעטייה.

נראה שהמשטרה תידרש בימים הקרובים לפתוח בחקירה רשמית, מאחר שהכספים שנעלמו הם כספי ציבור ובתור שכאלה הם נתונים לסמכותו של התובע הפדראלי.

הנשיא החדש של המועצה המרכזית של הקהילה היהודית, ארגון גג של 6,000 יהודי גרמניה, היינץ גאלינסקי, הודיע ביום ג', כי סכום ענק, המוערך בכמה עשרות מיליון מארק, נעלם מקרן מיוחדת לפיצוי קורבנות יהודים של המשטר הנאצי. גאלינסקי, לשעבר ראש הקהילה היהודית בברלין, אמר, כי מן הממצאים הראשונים עולה חשד, שקודמו מעל ושילשל הכספים לכיסו.

גאלינסקי מסר, כי רואי חשבון הובאו לבדוק את החשבונות שהשאיר ורנר. הכסף החסר, אמר, „הוא בשתי ספרות ובמיליונים" והוא מורכב מן הריבית שהצטברה מקרן של 400 מיליון מארק, שהוענקו על־ידי השלטונות הפדראליים של מערב־גרמניה כשילומים סופיים לשרידי הקהילה היהודית ממשטר הרדיפות הנאצי.

גאלינסקי, שהופיע בפני חברי מועצת הקהילה היהודית, אמר עוד, כי מדובר ב„משבר החמור ביותר שידעה הקהילה היהודית במערב־גרמניה מאז מלחמת העולם השניה". הוא אמר, כי הוא חש צער רב על שהוא חייב לדווח על הדבר.

„לפני מותו הכין אבו־ג'יהאד מסמך הממליץ להשתמש בנשק חם"

קאהיר, (עימו). – אבו־ג'יהאד הכין זמן קצר לפני מותו מסמך, שבו המליץ על שימוש בנשק בשלב הבא של ההתקוממות בשטחים – כך נכתב ב„אל־אהאלי" הקאהירי במאמר במסגרת סדרת מאמרים של לוטפי אלחולי, תחת הכותרת „המדינה הפלשתינית בשנות ה־90".

המסמך מחלק את ארץ־ישראל לשניים: השטח שנכבש ב־67, שבו תוסיף להיות נקוטה שיטת האלימות האזרחית ו„האדמה שנכבשה ב־48", כלומר השטח שבתוך הקו הירוק, שיהיה זירה לאלימות מזויינת.

לדברי כותב המאמר, הוא נטל חלק, שלושה שבועות לפני מות אבו־ג'יהאד, בישיבה שערכו אבו־ג'יהאד ועוזריו לניסוח הטיוטה הלפני סופית של נייר עבודה זה, אשר אומץ על־ידי המנהיגים האחראים שלושה או ארבעה ימים לפני מותו של אבו־ג'יהאד. בכך הפך, לדבריו, המסמך למדריך המרכזי של הפעילות במישורים השונים.

במסמך, אשר „מכסה את שלבי פיתוח ההתקוממות עד סוף שנת 99", נאמר בין היתר, כי „במהלך שנת 88" תוסיף ההתקוממות לשמור על אופי ההתנגדות האזרחית – העממית, אולם כה בעת מכיר המסמך בצורך בשימוש בנשק לשם הענשת כוחות הכיבוש המתנחלים.

המסמך מדגיש את הצורך בכך שההתקוממות תגשר בין האלימות המזויינת לבין המרי האזרחי, כך שהשיטה המאפיינת את זירת השטחים שנכבשו ב־1967 תהיה שיטת המרי האזרחי, בעוד שהאדמה שנכבשה ב־48 ובייחוד מרכזיה הצבאיים הכלכליים והחיוניים, תהיה זירת האלימות המזויינת שנוקטים הפלגים והקאדרים הצבאיים של המהפכה, בכמות ובאיכות שישפיעו על האפקטיביות של מכונת הדיכוי הישראלית בכללותה.

יעדי ההתקוממות מדורגים במסמך עד לשלב של גמול מכונת הדיכוי הישראלית מן השטחים, מבחינה חומרית ומוראלית. היעד הסופי הוא סיום הכיבוש והקמת מדינה פלשתינית כ„עובדה מוגמרת". כן מתאר המסמך את תהליך ההנתקות בין הכיבוש לבין העם הפלשתיני, עד ליצירת התנאים למרי אזרחי כולל.

בא מהתרמות

בשליחות תנועתו, „חירות", יצא בנימין (ביבי) נתניהו למסע התרמות בארה"ב, ממנו חזר אתמול כדי להירתם למסע הבחירות (צילום: אילן אוסנדריבר)

ברה"מ מרחיבה את בסיסה בנמל טארטוס

מאת דליה שרון, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). הסובייטים מרחיבים את בסיס חיל הים הסובייטי בנמל טארטוס בסוריה, תחת פיקודו של האדמירל סידורוב, מי שהיה אחראי על פיתוח בסיס קאמראן בוייטנאם, מדווח ה„ג'יינס דיפנס וויקלי", היום.

מפקדים סובייטים בכירים ביקרו לאחרונה בבסיס טארטוס, אשר שימש בעבר בסיס תחזוקה לצוללות והפך עתה בסיס קבע.

הסובייטים החלו להשתמש בטארטוס ב־1969, אך הגבירו את פעילותם ב־1976 אחרי פיצוץ היחסים בין ברית־המועצות ומצרים. בסוף 1987 דווח על שימוש גובר בטילים, במטוסים ללוחמה ימית, ובמטוסי ביון מבסיס טארטוס.

יש הסבורים כי הסורים נענו לדרישות הסובייטים להגדיל את הפעילות בבסיס לאור הנכס הכספי הגדל והולך. פרשנים רואים את ההתפתחות [illegible] בבסיס יחסי ברית־המועצות וסוריה.

עובדיה יוסף הבהיר כי הבבא־ברוך לא יצטרף לש"ס – והרב שך נתרצה

מאת נח זבולוני, סופר „דבר" בירושלים

יישור ההדורים בין הרב אליעזר מנחם שך, מנהיג היהדות החרדית בישיבות הליטאיות, לבין נשיא מועצת חכמי התורה של ש"ס, הרב עובדיה יוסף, לשעבר הראשון לציון.

המתיחות בין שני האישים נוצרה לאחרונה על רקע הפגישה שקיים הרב יוסף עם ה„בבא־ברוך", ברוך אבוחצירה מנתיבות, שנועדה לשלבו בתנועת ש"ס.

הרב שך הגיב בזעם על הפגישה והצהיר נמרצות כי יש בדעתו להסיר את תמיכתו מש"ס אם ברוך אבוחצירה ישולב במסגרת מנהיגות התנועה. הוא הוסיף ואמר כי אינו יכול לגור עם „בבא־ברוך" בכפיפה אחת. כשנודע לרב יוסף על תגובת הרב שך שיגר אליו מייד שליח מיוחד, שהסביר לו כי הפגישה עם ברוך אבוחצירה נערכה באקראי, ואין כל מחשבה לשלבו בש"ס.

נודע, כי הרב שך השתמש בביטויים חריפים כלפי „בבא־ברוך" ואמר כי הוא מנצל את תמימות המאמינים בסגולותיהם של מי הבקבוקים או הקמיעות שלו, בהבטיחו שיביאו מזור לחשוכי־מרפא, וסגולה לאריכות ימים, דבר המנוגד לרוח התורה.

בריטניה תספק מל"טים לחיל־האוויר המצרי

מאת דליה שרון, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – חברת „מלדיין ויזאן" תחל בחודש הבא באספקת המל"טים מטיפוס 324 אשר פיתוחם הושלם לאחרונה עבור חיל האוויר המצרי.

המדובר ב־29 מל"טים טקטיים למהירות וגובה רב, שפותחו במיוחד עבור המצרים בתקציב של 60 מיליון דולר. החברה חשפה גם את מטוסה החדש מטיפוס 410, אשר נועד למשימות ביון אוויריות לזמנים ארוכים בטיסות מאוישות וללא טייס.

ה„ג'יינס" המדווח על כך אומר גם, כי מצרים בחרה לאחרונה ביצרן לשיפור טנקי טי־54 וטי־55 אשר צוידו במערכות לחימה חדשות, על־ידי תעשיית הנשק הבריטית.

דבר DAVAR

מאוחד עם למרחב

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אמנון בר־נוי
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032

סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ב'
טלפון 242203, ת.ד. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, ת.ד. 33104

שיירת

(המשך מעמוד 1)

בטלוויזיה הסובייטית נאמר, שבשלב הראשון של מסע השיירה מאפגניסטאן היא הותקפה על־ידי מורדים אפגאניים, שנסוגו לאחר שהשכה לעברם אש ארטילרית מעמדות תותחים שהוצבו לאורך הדרך מבעוד מועד. לדברי הטלוויזיה, לא נגרמו אבידות כלשהן לשיירה.

בוואשינגטון העלו ביום ג' פקידים אמריקאים את ההשערה, שמנהיג ברה"מ מיכאיל גורבצ'וב יציע את פינויים של עד 100,000 חיילים סובייטיים מאדמת אירופה במהלך ועידת הפסגה הקרובה במוסקווה עם הנשיא רייגן. פקיד שביקש לא להזדהות אמר, כי קיימים רמזים, אם כי לא הוכחות ממשיות לכך שגורבאצ'וב אכן יעלה הצעה מעין זו בוועידת הפסגה.

פקיד אחר, שתדרך כתבים בסמינר לפיקוח על החימוש, אמר, כי הצעה מעין זו עשויה להיות בעלת השפעה עצומה על ממשלות אירופה, על התוכניות למודרניזציה של מערך החימוש של נאט"ו ועל יחסי אירופה–ארה"ב.

פרס: בליכוד חוששים

(המשך מעמוד 1)

דברי לוי, יש לציין, עוררו תגובות חריפות של ראשי מפלגת העבודה נגדו ונגד שמיר.

בישיבת שרי הליכוד אתמול אמר שמיר, כי „אין צורך להגיב על הודעת רייגן ואין צורך בפולמוס עם ארצות־הברית".

מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, אמר אתמול, „כי לא רק ששמיר אינו צריך להחזיר את פרס הביתה, אלא שעליו לשלוח לו מברק ברכה על הצגת התמיכה של רייגן במדינת ישראל, שוחרת השלום".

„איננו זקוקים לקביעת נשיא ארצות־הברית כדי לדעת שיצחק שמיר הוא אחד מסרבני השלום במזרח־התיכון", אמר אתמול השר יעקב צור באסיפת פעילי מפלגת העבודה בחיפה. „מכיוון שאנחנו אחראים על עמדותיה של ישראל בלבד, חשבנו בראש וראשונה עם ראש הממשלה. זאת טרגדיה, שבשעה שהוגשו הצעות ריאליות לקיום משא־ומתן לשלום באיזור, היה זה ראש ממשלת ישראל שהתפאר בסרבנותו להצעה, שיכולה היתה להביא לשינוי חיובי בתהליך השלום באיזור".

השר משה שחל תלה את ההתבטאויות של שרי הליכוד ב„הסטריה סביב מאבק הירושה בליכוד". שחל האשים את דוד לוי בכך שאינו נרתע מלהציג את שמיר כסרבן שלום ולכבד שיזכה בכמה נקודות בבחירות הפנימיות ב„חירות". הוא גם השווה את צמרת הליכוד ל„שושלת": „אנשים רעים המכינים כל שבוע אפיזודה חדשה ורעה לתושבי ישראל". את דוד לוי ליהק שחל כ„אדם קרינגטון", המקדש את האמצעים כדי לזכות בירושה. „על ראש הסרבן בוער הכובע", אמר שחל על שמיר והדגיש שאי־אפשר להשלים עם אימוץ הכללים של משפחת קירינגטון בפוליטיקה.

שר האנרגיה והתשתית משה שחל יצא אתמול בהתקפה חריפה על הליכוד ומדיניות השלום שלו. „הליכוד כותב היום את התווים של המלחמה הבאה" אמר השר שחל אמש, ל„דבר". לדבריו, „ראש הממשלה יצחק שמיר הופך לפאנטי בהתנגדותו לוועידה בינלאומית. מדיניות הסירוב של הליכוד תביא על ישראל מלחמה נוראה", הוסיף. גם בלשכת ראש הממשלה הודו אתמול, לאחר התמהמהות מסויימת, כי דברי הנשיא רייגן על „מנהיגים המסרבים לכל רעיון חדש" כוונו גם לעברו של יצחק שמיר. אולם ראש הממשלה דוחה את ההצעה של סגנו דוד לוי להחזיר לאלתר את שר החוץ שמעון פרס לארץ.

בישיבה שרי הליכוד ובפגישה עם דוד לוי, הדגיש ראש הממשלה כי לא יהיה זה מועיל לנצל את דברי הנשיא לניגוח פוליטי של מפלגת העבודה ושמעון פרס, מעל לכל יהיה זה מסוכן להיכנס בנושא זה לעימות עם הממשל האמריקאי. לפיכך ביקש ראש הממשלה משרי הליכוד להביא להרגעת הרוחות. עם זאת המשיכו שרים בליכוד ובמיוחד יצחק מודעי ומשה קצב לתקוף את שמעון פרס ואת מפלגת העבודה.

משה קצב אמר אתמול „שמעון פרס בישל תבשיל עם הממשל האמריקאי נגד ממשלת ישראל. הוא מציג בחו"ל את יצחק שמיר כסרבן שלום. שר החוץ פועל בלי סמכות ומערער את מעמדה של הממשלה". קודם לכן, בתגובה ראשונה של לשכת ראש הממשלה על דברי הנשיא נאמר: „אנו מניחים שכאשר הבית הלבן מדבר על מנהיגים סרבנים הוא מתכוון לאותם מנהיגים ערבים המסרבים בעקביות לבוא למשא־ומתן עם ישראל". מאוחר יותר הסכימו גם בלשכת שמיר באמרו כי הדברים כוונו גם כלפי ראש הממשלה.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו

סימה נגלד (מישלמן)

ההלוויה תתקיים מחר, יום שישי ד' סיון תשמ"ח 20.5.88
בבית העלמין בכפר־סמיר.
בפרטים על שעת ההלוויה נא להתקשר
לטל' 03־994365, 03־9640157

המשפחה המתאבלת

בנו של דובר הוועד טבע – והמו"מ על הבראת „אליאנס" נדחה

מאת אבי שוברים

הידיעה על טביעת בנו של דוד איטה דובר ועד עובדי „אליאנס" הביאה אתמול להפסקת המשא־ומתן בין ועד עובדי מפעל הצמיגים בחדרה לאנשי האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות.

אמש אמור היה להחתם הסכם על תוכנית הבראה למפעל „אליאנס" בין נציגי העובדים לאנשי האגף לאיגוד מקצועי. המשא ומתן שהחל בשעות אחר הצהריים הופסק מיד בתחילתו עם קבלת הידיעה על טביעת אבי איטה, 14, בנו של דוד איטה דובר ועד העובדים.

עובדי המפעל בסיוע ספינת דבור של חיל הים עסקו שעות רבות בחיפושים אחר הנער בן ה־14, שהגיע בשעות הצהריים בלווית שני חברים לחוף האסור לרחצה בקרבת חוף גבעת אולגה. הנערים נסחפו לתוך הים, שני הנערים נחלצו לקרוא לעזרה אך עד לשעת סגירת הגיליון מאמצי החיפוש לא העלו דבר ואבי איטה הוכרז כנעדר. הבוקר יחודשו החיפושים לאורך החוף באיזור חדרה.

במשא ומתן שנערך אתמול בבוקר בין אנשי האגף לאיגוד מקצועי והנהלת „אליאנס" הושגה התקדמות גדולה.

ראשי רשויות מקומיות מאיזור חדרה קיימו אתמול מפגש לתמיכה בפועלי „אליאנס" המושבתים מעבודה. הם החליטו לפעול כדי שהמפעל יחדש את פעולתו. הם שלחו מברק למזכ"ל ההסתדרות ודרשו להיפגש עימו בדחיפות. קיסר נענה לבקשתם ואתמול אחר הצהריים קיים עימם פגישה, בה הציע להם להיפגש עם הנהלת „כור" כדי לדון בעניין.

רוזנבלט ימונה למזכ"ל „אמנה" של גוש־אמונים

מאת אוריאל בריקמי, סופר „דבר"

ראובן רוזנבלט ראש מועצת חוף עזה לשעבר ימונה למזכ"ל „אמנה" – תנועת ההתיישבות של גוש אמונים. על פי ההצעה – ימונה ראובן רוזנבלט לתפקיד מבלי שייבחר אלא בדרישה לבחור מה אחר, למרות שתפקיד המזכ"ל מחייב בחירות.

רוזנבלט הוא חבר המפד"ל ומוותיקי גוש אמונים. הוא אמור להתמנות לתפקיד מזכ"ל „אמנה" במקום אורי אריאל שהתמנה לתפקיד יו"ר מועצת יש"ע. יחד עם רוזנבלט היו מועמדים לתפקיד גם רון שכנר ראש מועצת השומרון שסירב לקבלו, ומוני בקראי מכפר אדומים שנפסל לתפקיד בשל היותו חילוני. תנועת „אמנה" כוללת 47 ישובים, ששליש מהם חילוניים והשאר דתיים.

בהתייעצות פנימית הוחלט ב„אמנה" שלא לוותר על התפקיד לאדם לא דתי. בשל הרוב המובטח לישובים הדתיים, מובטחת כנראה גם בחירתו של ראובן רוזנבלט לתפקיד. רוזנבלט אמר לסופר „דבר" בתגובה שהנושא עדיין פתוח ובמהותו הוא טרם החליט אם לקבל את התפקיד.

שחל: המערך יגיש הצעת חוק לאצטדיון בירושלים

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

שר האנרגיה והתשתית משה שחל אמר כי חברי הכנסת של המערך יגישו לכנסת הצעת חוק להקמת האצטדיון בירושלים.

שחל, שסייר אתמול בבירה כאורחו של ראש העירייה טדי קולק, השקיף על האתר המתוכנן להקמת האצטדיון בדרום העיר.

הוא הסביר כי החוק ייקרא „חוק אצטדיון ירושלים", ולדעתו במושב הקיץ של הכנסת אפשר יהיה להשיג רוב להצעת החוק, אשר באמצעותו ניתן יהיה להביע את רצון מרבית חברי הבית. „זו הדרך היחידה לאכוף על רשויות התכנון והבנייה את ההחלטה בדבר הקמת האצטדיון ולא להשאיר אותה בידי קבוצת מיעוט", אמר שחל. לדבריו, החוק יקבע את מיקומו של האצטדיון וגודלו והוא הדגיש כי היו בעבר דוגמאות לחוקים ספציפיים כאלה.

טדי קולק בירך על ההצעה, והשיב כי היא ראויה בהחלט ליישום, אולם הוא הזכיר לשחל כי עניין האצטדיון נדון כעת בבג"ץ, ויש למצות קודם את ההליכים המשפטיים.

עדיין לא נבחרה הנהגה פוליטית למפלגת ממ"ד

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

פגישה נוספת של ראשי ממ"ד – מפלגת המרכז הדתית – אצל הרב יהודה עמיטל, הסתיימה אמש בלי שנבחרה לה הנהגה פוליטית.

יזמיה משוכנעים, עם זאת, שבפגישה שיקיימו בשבוע הבא כבר ייבחרו האישים שיעמדו בראש המפלגה הדתית החדשה.

בינתיים קיבלה ממ"ד תרומה נדיבה, שמטרתה פתיחת משרד כדי לייעל את ההתארגנות לקראת הקמת מפלגה שתרוץ לבחירות.

התק"ם ותנועת המושבים לדיון על הסכם ההדדיות בבחירות הפנימיות

מאת סופר „דבר"

ראשי תנועת המושבים המזכ"ל גדליה גל והחבר הכנסת לשעבר רענן נעים ייפגשו היום עם ראשי התק"ם השר יעקב צור והשר אברהם כץ־עוז לדיון באפשרות של תמיכה הדדית בין התק"ם והמושבים לבחירות הפנימיות הקרובות במפלגת העבודה.

גדליה גל נציג תנועת המושבים בסיעת המערך בכנסת מסר, כי הכינוס הינו בבחינת היסטוריה, שכן תנועת המושבים וחברי התק"ם מעולם לא התכנסו כדי לדון בגיבוש „גוש התיישבות" לייצוגם ברשימת המפלגה לכנסת. גל העריך כי לתק"ם ולמושבים יש ביחד כ־250 חברי מרכז, ואם תושג ההסכמה הרי שזאת תהיה הליכה משותפת בבחירות הפנימיות הקרובות, דבר שמעניק משנה חשיבות לכוחם ולייצוגם של אנשי המושבים והקיבוצים.

קפריסין תגרש עשרות ערבים בעקבות פיצוץ מכונית התופת

ניקוסיה (ע"ר). – קפריסין תגרש 66 זרים, רובם ערבים, הנחשבים כסיכונים בטחוניים, בעקבות הפיצוץ העז של מכונית תופת שהיה במרכז ניקוסיה, ונועד לפגוע בשגרירות ישראל – מסרה המשטרה.

נמסר כי השלטונות עיינו מחדש בתיקיהם של כ־2500 אזרחים זרים ופתחו בהליכים לגירושם של 66, כולל 26 סטודנטים, הנחשבים כבלתי רצויים. פקידים מסרו כי זרים אלה רובם מהמזרח התיכון או מאסיה.

המשטרה גם מסרה, כי יותר מ־140 איש, רובם ערבים, לא הורשו להיכנס לקפריסין מאז הפיצוץ ב־11 במאי. הם לא הצליחו למסור לשלטונות ההגירה סיבות סבירות לביקוריהם באי.

הנשיא ואסיליו אמר לעיתונאים לאחר הפיצוץ, „אנו רוצים לצמצם את הסיכונים, ולוודא שאנשים העשויים להיות חשודים, לא יישארו כאן".

הפצצה, שנועדה לשגרירות ישראל בניקוסיה, התפוצצה על גשר, וגרמה למותם של 3 אנשים ולפציעתם של 18. מכונית התופת ניסתה פעמיים לחנות ליד שגרירות ישראל, אולם הדבר לא ניתן לה על ידי אנשי הביטחון הקפריסאים שהיו במקום.

הפיצוץ גרם לסערה בקפריסין ולדרישה לנקוט צעדים תקיפים נגד הטירור.

פיצוץ גדול במפעל סובייטי יעכב הצבת טילים ארוכי־טווח

מוסקווה (א.ס. ורויטר).– התפוצצות אדירה שאירעה לפני כשבוע במפעל לייצור דלק טילים לטווח ארוך בברה"מ ושבעקבותיה נהרס כליל קו הייצור היחיד למנוע הראשי של הטיל הגרעיני הסובייטי החדש „ס.ס. 24", תעכב, ככל הנראה, הצבת טילים סובייטיים – נאמר בהודעה שפורסמה ביום ג' על־ידי משרד ההגנה האמריקאי.

„ההתפוצצות, שאירעה ב־12 במאי בפאבלוגראד, הרסה כמה בניינים במפעל הסובייטי", נאמר בהודעה. „יש להניח שכתוצאה מההתפוצצות זו יחול עיכוב בייצור הדלק המוצק להפעלת הטילים". דובר משרד ההגנה הוסיף ואמר, כי לפי שעה לא ידוע שהיו קורבנות בנפש בעקבות התפוצצות זו.

דובר משרד החוץ הסובייטי גנאדי גראסימוב אישר, כי שלושה בני אדם נהרגו בפיצוץ אך הכחיש, כי נפגע בעסקי דלק המשמש להנעת טילים. התקשורת הסובייטית לא ציינה כלל את דבר הפיצוץ.

פאבלוגראד שוכנת באוקראינה ומרוחקת כ־800 ק"מ ממוסקווה. בדיווחים שפורסמו בטלוויזיה האמריקאית צוטטו מקורות מודיעיניים שתיארו את ההתפוצצות כבעלת אופי של „קטסטרופה". עם זאת נאמר, כי בהתפוצצות לא היה מעורב ראש חץ גרעיני.

פרשנים לא רשמיים הביעו אתמול את הדיעה, שנוכח העובדה שמפעל זה ייצר דלק לטילים מדגם „ס.ס. 24" עשויה תאונה זו לחזק את עמדתה של ארה"ב בשיחות לצמצום הנשק הגרעיני עם ברה"מ.

הדלק המיוצר במפעל בפאבלוגראד נועד לטילי „ס.ס. 25" המועברים בכבישים ולטילי ה„ס.ס. 24", המועברים ברכבות ושאותם קשה לגלות לצורך עריכת התקפת נגד.

לטיל מדגם „ס.ס. 24" טווח של 6,200 מייל והוא נושא עשרה ראשי חץ. הוא דומה לטיל האמריקאי מדגם „אם־אקס".

יצויין כי התפוצצות שאירעה בארה"ב ב־4 במאי הרסה מפעל לייצור דלק לטילים בנוואדה. פקידים ממשלתיים אמרו אז, כי התפוצצות זו עלולה להכביד על ביצוע התוכנית שנקבעה למעבורות החלל, אך שהיא לא תשפיע על ייצור הטילים הגרעיניים בארה"ב.

קיסר הביא ברכת ההסתדרות לעדה המוסלמית

„שלום אמת בין יהודי ישראל וערבייה – המפתח לשלום"

מזכיר ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר ביקר אתמול אצל ראשי ונכבדי העדה המוסלמית במשולש והביא לציבור האזרחים הערביים את ברכת ההסתדרות בחג „עיד אל־פיטר".

המזכ"ל התארח בבתיהם של הנכבדים בכפר־קאסם, ג'לג'וליה, טירה, קלנסאווה וטייבה ובשיחות חג ידידותיות, כמנהג המקום, סקר את פעולות ההסתדרות בקרב המיגזר הערבי בשנים האחרונות ובייחוד בתחום פיתוח וקידום מפעלי התרבות, השילוב המוסדי, הספורט, והאישה בנעמת.

קיסר הודיע שבימים אלה מתארגנת בארצות־הברית קבוצת תורמים ממוצא ערבי, שתפעל במקביל למגבית ההסתדרות בארה"ב ובשיתופה, למען גיוס כספים למטרת הקמת מועדונים ומרכזי תרבות וספורט לישובים הערביים בתחומי מדינת־ישראל.

המזכ"ל איחל למוסלמים בישראל ולבני משפחותיהם [illegible] בשלום קודם כל בין היהודים והערבים במדינה. „שלום בין יהודים וערבים בארץ הוא המפתח לשלום בין העמים באזור המזרח התיכון" – אמר.

רוב השרים בוועדה לחקיקה תמכו בעמדת שמגר: רפורמה בשלבים

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

רוב החברים בוועדת השרים לחקיקה תמכו אתמול בגישתו של נשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר, המעדיף הדרגתיות משולבת במעקב ובדיקה של הרפורמה בבתי המשפט.

שמגר היה אורח ועדת השרים לחקיקה שהוזמן כדי להשמיע את דעתו על הרפורמה המוצעת בבתי המשפט.

ביום ג' הקרוב תתקיים ישיבה נוספת בנושא הרפורמה, שאליה יוזמנו נציגי השופטים בבתי המשפט המחוזיים, כדי שישמעו את חששם מהרפורמה המוצעת.

שמגר אמר בפתח דבריו כי אם השנה היתה 1948 והיה צריך להקים מערכת בתי משפט מחדש, המבנה שהוא רואה כאידיאלי הוא ערכאה ראשונה, שתדון בכל החוקים, ערכאת ערעור ובית משפט גבוה לצדק.

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש סבור כי איחוד הערכאות – שלום ומחוזי, הוא דבר שזמנו עדיין לא הגיע. „יוזמת שר המשפטים היא ברוכה, אך יש להיזהר שמא נתפוס מרובה".

השר משה שחל הביע ספק אם שיטת איחוד הערכאות תביא להקלה בעומס. הוא תמך ברעיונו של שמגר לפיו יש ללכת ברפורמה בשלבים ולעקוב אחריה.

שר האוצר משה נסים סבור כי לרפורמה עלות תקציבית אדירה, המסתכמת ב־78 מיליון ש"ח כהוצאה חד־פעמית לא כולל העלות השנתית.

השר אריק נחמקין תמך בהצעתו של שמגר ואילו השר יגאל הורביץ תומך בהצעת השר שריד שמטרתה עשיית צדק מהירה.

ועדת זכויות האדם באו"ם החלה לדון בהתנהגות ישראל בשטחים

ז'נבה (רויטר).– ועדת זכויות האדם של או"ם החלה אתמול בז'נבה את דיוניה השנתיים בשאלת התנהגות זרועות הבטחון של ישראל בשטחים המוחזקים. בהמשך השבוע אמורים שלושת חבריה להגיע לאיזור, כדי לגבות עדויות מתושבי השטחים עצמם.

הדו"חות של הוועדה הם מקור המידע העיקרי של או"ם על מצב זכויות האדם בגדה המערבית וברצועת עזה, הדו"ח הבא שלה יהיה הראשון מאז פרצה ההתקוממות בשטחים לפני כחמישה חודשים, שבמהלכם מצאו את מותם לפחות 183 ערבים ושני ישראלים.

דיוניהם של חברי הוועדה, שבראשה עומד שגריר סרי־לאנקה למרכז או"ם בניו־יורק דאיה פרדה, אמורים להמשך יומיים, אתמול והיום. הם לא אמורים לבקר בישראל, אלא רק ברבת־עמון, בין ה־21 וה־24 בחודש, בדמשק, בין ה־25 וה־27, ובקאהיר, בין ה־29 בחודש זה וה־1 ביוני.

„האסיר שמת בכלא שפנדאו לא היה הס אלא כפילו"

מאת דליה שרון, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – האסיר שמת לפני חודשים אחדים בכלא שפנדאו לא היה רודולף הס, אלא כפילו – טוען הרופא אשר טיפל בו בכלא. הכלא נוהל על־ידי המשטרה הצבאית הבריטית.

הרופא, יו תומס, טוען בספרו „הס, סיפור שתי רציחות" כי האסיר בכלא שפנדאו לא תלה את עצמו, כפי שמסרו שלטונות הכלא, אלא הוא נרצח כדי למנוע הדלפה של תכניות שלום בזמן מלחמת העולם השניה, אשר חלק מהן תוכנן על־ידי אנשי מפתח בריטיים להדיח את וינסטון צ'רצ'יל. הספר טוען כי רודולף הס האמיתי נהרג בעת שליחות שלום לסקוטלנד בשנת 1941.

ספינות תותחים איראניות העלו באש מכלית יפאנית בהורמוז

דובאי (רויטר וא.פ.). – שלוש ספינות תותחים איראניות תקפו אתמול והעלו באש מכלית יפאנית במיצר הורמוז, בהגיבן בכך לראשונה על סדרת ההתקפות העיראקיות על מכליות המובילות נפט איראני.

הספינות פתחו באש לעבר המכלית היפאנית „איים כמי" בת 6,730 טונות, והאילצו את 17 אנשי צוותה לנטוש. כולם חולצו על־ידי ספינות הצלה, הנראה שלא נגרמו כל אבידות בנפש.

זו הפעם הראשונה שהאיראנים תקפו כלי שיט כלשהו מאז פרסמה ארה"ב הודעה ב־29 באפריל, שבה הבטיחה הגנה גם על כלי־שיט שאינם מניפים את דגל ארה"ב. בעת ההתקפה על המכלית היפאנית לא נמצאה אף אניית מלחמה אמריקאית אחת בקרבת מקום. דובר הצי האמריקאי אמר, כי קריאות העזרה של המכלית נקלטו אמנם על־ידי אניות של הצי, אולם אלה היו רחוקות מכדי להושיט לה סיוע.

בזירת המלחמה היבשתית נמסר אתמול על־ידי סוכנות הידיעות האיראנית, כי צבא איראן כבש שטח בן כ־25 קמ"ר בצפון־מזרח עיראק, במבצע שהחל שלשום בלילה ושבמהלכו נפגעו או נפלו בשבי 2,000 חיילים עיראקים.

אתמול הודיעה איראן, כי מטוסי חיל האוויר העיראקי הטילו פצצות כימיות על כמה כפרים באיזור זה וכי לפחות 200 בני־אדם נהרגו עקב כך. אולם, דובר צבאי עיראקי הכחיש בבגדאד טענה זו ואמר, כי לא שוגרו כל מטוסים עיראקיים לאיזור. רדיו טהראן מסר, כי איראן העבירה שדר למזכ"ל או"ם, ובו קראה לו לשים קץ לשימוש בנשק כימי במלחמת איראן־עיראק.

"אגד" מתגבר את השרות לקראת חג השבועות

ביום שישי 20.5.88 ערב חג השבועות יתוגברו קווי השרות של אגד, וכמו כן במוצאי חג השבועות ביום ראשון 22.5.88.
עקב חופשת הלימודים ביום שני 23.5.88 יחולו תיגבורים ושינויים בלוחות הזמנים ביום זה.
ציבור הנוסעים מתבקש להקדים הנסיעות בערב החג לשעות הבוקר.
לפרטים נוספים בלשכות המודיעין בכל תחנות אגד ובמרכזי המידע.
תל־אביב 03-432777 חיפה 04-549121 ירושלים 02-304304

הנהלת "אגד" מאחלת לציבור הנוסעים
חג שמח ונסיעה טובה.

אגד התנועה של המדינה

אמש בפסטיבל

„תודה שקיבלתם אותנו" אמרה מנושקין בשם חברי להקתה

מאת חוה צימרמן

שלושת השוטרים שהגיעו אתמול אחר הצהריים להאבטח בגמל יפו נתקלו מחוסרי עבודה. הם חיכו להפגנת צעירי „חירות", בדומה לזו שנערכה בעת מסיבת העיתונאים של המבריאנושקין מודיים בזאר. אולם אתמול, משום מה, במסיבת העיתונאים שערכה אריאן מנושקין וחברי „תיאטרון השמש", הצעיר המפגינים לא הופיעו.

השמועות אומרות כי צעירי „חירות" רכשו כרטיסים להופעות התיאטרון, וכי הם מתכוננים להפריע למהלכה התקין של ההצגה. איך תגיבו במקרה כזה? שואלים. „אנחנו מעדיפים לא לגלות לכם, כי אתם תפרסמו זאת, ואז יוכלו המפריעים להתכונן מראש", ענה אחד השחקנים.

מנושקין וחברי להקתה ישבו על מדרגות הבמה שהוכנה במיוחד לקראת העלאת ה„אינדיאדה". „לא היינו עושים את זה בשביל אף תיאטרון אחר", הכריז עודד קוטלר, המנהל האמנותי של פסטיבל ישראל, בהתייחסו לעבודות ההכנה המורכבות.

אריאן מנושקין, שלא כמו בזאר, אינה מנסה להתחמק מלדבר על גילוי הדעת שפרסם „תיאטרון השמש" בטרם הגיעו לישראל. „אחדים מחברי הלהקה הציעו להחרים את ישראל. אבל אני לא הייתי משוכנעת ביעילותו של חרם. באתי לכאן כמה פעמים. התחלתי להבין שהחברה כאן אנטגוניסטית וביקשנו למצוא את הדרך הטובה ביותר להביע את עצמנו, בשביל ישראל", היא מדגישה, „בשל האהבה שלנו לישראל". 12 אנשים היא פגשה כאן בביקורה האחרון. עשרה מהם היו בעד ביקורה כאן ושניים היו נגד. „חזרתי לפאריס ומסרתי לחברי הקבוצה את סיכומי השיחות. הם הקשו על כך ואחר־כך נערכה הצבעה. ארבעה היו ממש נגד הביקור, אבל שניים מהם הודו שהם פוחדים. 46 היו בעד הביקור ושלושה נמנעו". היא מסכמת: „זה היה קשה לבוא. לא רצינו להעליב אף אחד אבל גם לא את עצמנו. וזה היה מעליב לבוא לכאן בשקר. אנחנו שמחים שבאנו. בשבילנו זה ביקור מרגש. ואני חושבת שאני מדברת גם בשם כל השחקנים ועובדי התיאטרון. תודה שקיבלתם אותנו". היא מספרת כי הקבוצה קראה חומר רב בנושא ומלבד פגישותיה עם ישראלים כאן נפגשה גם עם פלסטינים בפאריס. היא מתקוממת נגד השאלה האם היא מרגישה כי הידע שיש לה על ההיסטוריה של הקונפליקט במורת התיכון מספק? „אתם לא יכולים להכריח אותנו להפוך מומחים בנושא על מנת שנוכל להביע את דעתנו. זה קורה רק כאן", היא אומרת.

הצגה ראשונה של ה„אינדיאדה" תיערך במוצאי שבת. אורכה כחמש שעות. השחקנים מגיעים בדרך־כלל כשעתיים לפני ההצגה להתאפר ולהתלבש ובהפסקה הם מגישים לקהל (תמורת תשלום סמלי) ארוחה הודית מעשה ידיהם. אבל לפחות כאן, בביקורם בישראל, הם אינם חייבים לנקות את האולם ואת חדרי השירותים כפי שהם עושים בפאריס.

אנטי־קליימקס לפולחן האביב

מאת מירי פז

תוכנית המחולות של מוריס בז'אר היתה שיא ראשון של מופעי המחול בפסטיבל ישראל. „פולחן האביב" וה„בולרו" עדיין קוצרים תשואות בלהבות ועדיין מרגשים באקספרסיביות של התנועה, ביצריות ובחושניות שלהם. המחול „פסיס ללא אדוני", למוסיקה של פייר בולאו, היה אומנם אנטי־קליימקס לפולחן האביב שבוצע לפניו, אך הוא גם הצטיין בדיוק ובנקיון תנועה המאפיינים את רקדניו של בז'אר. בין הרקדנים התבלטו גרציה גלנט, קטרינה ברניץ והורחה דונן.

המחול השלישי בערב (למוסיקה של יוגלה בארג, שאחת מגיבורותיו היא אוזה פיזון, אינו נהדר כל־כך מבחינת העלילה, אך הוא מצטיין בהרקדות של אירוניה. סטילה מתמדת היתה מצויינת, כמתלך.

היום בפסטיבל

היום בפסטיבל:

להקת המחול של לאר להבוביך: תיאטרון שרובר, 16.30, 21.00.

„מבראשית", להקת „התעטערות": רבקה קראון, 19.00.

מלים לתזמורה וספטרה: התיאטרון הקטן, 20.30.

מתיאוס פסיון: כנסיית הדורמיציון, 19.00.

איזו סתנהליקי: היכל התרבות, תל־אביב, 17.00.

„מחול למוסיקה צרפתית של המאה העשרים": בלז בז'אר להאן, היכל התרבות, תל־אביב 20.30.

„אודבן בדש ודיומי": מוזיאון תל־אביב, 17.00.

„במבעת החנקי": האופרה הישראלית החדשה, אודיטוריום רוהל, 20.30.

לכל המופעים, מלבד למתיאוס פסיון, ניתן עדיין לרכוש כרטיסים.

השמש מאחורי הקלעים

חבר „תיאטרון השמש" של אריאן מנושקין מתכונן להופעה (צילום: ורד פאר)

כאן קאן ● כאן קאן ● כאן קאן ● כאן קאן

גולן כעס, צ'יצ'ולינה מכרה דובונים והיה קרב על האוכל

מאת גרשון קיק, שליח „דבר" בקאן

קאן (מיוחד ל„דבר").– היום הוא „היום הישראלי" בקאן. סרטו של ברב לוינג „ילדי במלך" יוקרן פעמיים בארמון הפסטיבלים, במסגרת האלטרנטיבית „מבט מבחירה".

אמש ערך שגריר ישראל עובדיה סופר את קבלת הפנים המסורתית של תעשיית הסרטים הישראלית. כמה מאות אורחים ברחוב על „התוף הבלבותי" ונהנו מן השמש שזרחה אחרי יום גשום.

הרעמים והברקים באו מצידו של המפיק מנחם גולן. גולן תבע אתמול בפומבי ממנהל הפסטיבל ז'יל ז'קוב להתפטר מתפקידו. גולן כועס שסרטו „חבה סנש" לא התקבל לתחרות. הוא אומר כי הפסטיבל הוא ביז'נס, ולכן לא ייתכן שאיש אחד יהיה ה„דיקטאטור" שיקבע לבדו אילו סרטים יתקבלו. ביקורת כזו כבר נמתחה על הפסטיבל על־ידי גורמים שונים. גולן היה עדין יותר מקלאוס קינסקי שזיכה את ז'קוב בתואר „מגלומן".

הכוכב ההודו בארמון הפסטיבלים ועל הבימות היה ריצ'ארד גיר יפה־תואר. הסרט „תוק מיכית", שבו הוא מככב, לא התקבל בהתלהבות. זהו סרט ראשון של במאי צעיר, ג'י סביג. הנושא מזכיר סרטים משנות השלושים, אך גם מתאים לאפיוני תקופת רייגן המתקרבת לסיומה. הוא עוסק בקשר אל הקרקע וגורלם המר של החוואים בני דור המייסרים. גם במסיבת העיתונאים, יש להעיד ברשעות, לא הבריק האיש היפה, ששיבה כבר זרקה בשערו, באופן מיוחד.

המסיבות נמשכות ולפעמים יש בהן גם סיכון. צ'יצ'ולינה, למשל, ערכה מכירה פומבית של הדובונים המפורסמים שלה כדי לעזור למימון סרט חדש – לא פורנו – בכיכובה. וחוויית סכנה ממשית בלבים הוו אמש כאות המוזמנים לארוחת צהריים מטעם השוק האירופי המשותף ששולח את ידו בהפקת סרטים. המסיבה נערכה על סיפון ספינת המפרשים הגדולה בעולם „ווינדספיריט". להגיע בספינת מעבורת היה קשה בשל גובה הגלים. העיתונאים הנועזים שעשו זאת שמעו הרצאה ארוכה של פקיד בכיר, וכשהגיע תור האוכל התברר שהמוזמנים לא השבו שיהיו כל־כך הרבה אורחים. במקום התפתחו מאבקים אכזריים על כל נתח נקניק או גבינה. עתונאית איטלקיה קשישה נתקפה בהיסטריה והמלחין הנודע מישל לגראן, שהגיע ירוק לגמרי, אושפז בקומה התחתונה.

יוסף אלפר, סגן ראש המרכז למחקרים אסטרטגיים מאשים:

„העתון באנגלית של ההסתדרות הציונית – במה לדעות גזעניות"

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

„Israel Scene", כתב העת בשפה האנגלית של מחלקת ההסברה בהסתדרות הציונית העולמית, משמש במה לכותבים בעלי דעות ימניות קיצוניות, גזעניות ואנטי־דמוקרטיות – טוען יוסף אלפר, סגן ראש המרכז למחקרים אסטרטגיים על־שם יפה באוניברסיטת תל־אביב.

אלפר, שהיה תקופה ארוכה בעל טור אישי בכתב העת, הודיע ליו"ר הנהלה המייעצת של כתב העת, עוזי נרקיס, ולעורך העתון, אשר וייל, על החלטתו לפרוש מכתיבת טורו, במחאה על הדעות המובעות בכתב העת.

לטענתו של אלפר, מאמריו של ד"ר מרדכי ניסן, המתפרסמים אף הם כטור אישי בכתב העת, הם בעלי מסרים אנטי־דמוקראטיים ואף גזעניים, שאין להם מקום בכתב עת של ההסתדרות הציונית. הוא מאשים את מערכת העתון בכניעה ללחצים הופעלים מקרב גורמים בעלי דעות קיצוניות, התובעים לאזן את עמודותיו שלו, „הכבאליות" כביכול, על־ידי פרסום מאמרים הימניים כל ד"ר ניסן. אחת הדוגמאות שמציג אלפר היא התקפה חריפה של ניסן על נשיא המדינה ועל יוזמתו לחתימה המחודשת על מגילת העצמאות.

בתגובה לטענותיו של יוסף אלפר אמר עורך כתב העת, אשר וייל, כי הוא מצטער מאוד על החלטתו של אלפר לפרוש מכתיבה בעתון, אולם אין הוא מקבל את הטענה שעמדותיו של ד"ר ניסן חורגות מהקונסנסוס הלאומי. „ד"ר ניסן הוא מרצה באוניברסיטה העברית, חבר במכון מחקר ידוע בירושלים ונחשב כחוקר פוליטי מקובל ביותר, שעמדותיו בפירוש אינן חורגות מהקונסנסוס הלאומי", אמר וייל. לדבריו, מאמריו של ד"ר ניסן עוברים עריכה מדוקדקת ובמידה שנתקלים במשפט או בדעה שיש בהם בעייה, פותרים אותה בתיאום עם המחבר.

במכתב תגובה ששלח לאלפר, הכחיש עוזי נרקיס את הטענות בדבר לחצים המופעלים על העורך, לא מכנו ולא מצד כל גורם אחר, לכלול חומר כלשהו בעתון. נרקיס הביע צער על החלטתו של אלפר לפרוש בכתיבה בעתון והביע תקווה שיחזור בו מהחלטתו.

„לחיים" בכפר רופין

שלשום בכפר רופין: אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע שותה „לחיים" עם מפקד כוח צה"ל באיזור, דקות אחדות לאחר תקרית ההיתקלות (צילום: אורי נבו)

שומרי הקיבוץ צפו בחילופי האש – אך לא התרגשו כל־כך

שעות אחדות לאחר סיכול נסיון החדירה של חוליית המחבלים מגבול ירדן חזרו החיים ביישובי בקעת בית־שאן למסלולם ● התקרית עצמה נמשכה פחות מחצי שעה

מאת יצחק מרידור, סופר „דבר" בעמק

אתמול, שעות אחדות בלבד לאחר סיכול נסיון החדירה של חוליית המחבלים, מגבול ירדן, חזרו החיים במעודדיהם ובעמק בית־שאן כלל למסלולם הרגיל.

פלאחים משני צידי הגבול, ישראלים וירדנים, חזרו לעבד את החלקות הסמוכות לגדר המערכת, חברי המשקים יצאו למקומות העבודה שלהם, בחקלאות ובתעשייה, והכוד הבטחון עסקו בהחזרת „עיני הבטחון השוטף" לשגרה, והחרישה גל אנשי התקשורת, שבאו להתרשם, ולשמוע ממקור ראשון על הנעשה בקיבוצים שהתקרית התרחשה ממש לפתחם.

לאחר סיכול נסיון החדירה, עם תום חילופי האש והסריקות שערכו כוחות צה"ל בשטח, כדי לוודא מעל לכל ספק שאכן איש מחוליית המחבלים לא מסתתר בשטח הישראלי, התאספו, סמוך לחצות, חברים מכפר־רופין, ומפקדי צה"ל, בראשות אלוף פיקוד המרכז, עמרם מצנע, ב„מועדון לחבר" שבקיבוץ, לציון הסיום המוצלח של התקרית. יעקב גורי, אחד מותיקי הקיבוץ, הביא עמו בקבוק משקה חריף, והרים כוסית „לחיים".

האלוף מצנע ציין שלפני כחצי שנה היה נסיון חדירה נוסף, מירדן, סמוך למעוזדיים, כמעט באותו איזור. „אני לא מעריך שקיים שינוי כלשהו במדיניות הירדנית", אמר. „הירדנים ניסו ומנסים למנוע חדירות כאלה, אך לצערי הרב, הם נכשלו פעם שנייה. כאשר הם נכשלים, אנחנו נמצאים כאן כדי למנוע את החדירות". האלוף ציין שאין בידי צה"ל עדיין כל האינפורמציה לאיזה ארגון משתייכים שלושת המחבלים, ובינתיים קשה להזקוד את המחבל שנתפס בגלל פציעתו".

רכז הבטחון של כפר רופין, מנחם ליפגר, סיפר אתמול ל„דבר", כי שמע את הירייות מכיוון גדר המערכת, בשעה 8.30 בערב. הוא הפעיל מייד את „בונקר הפיקוד" של המשק, ועל אף ההתראה הקצרה, נכנס הקיבוץ לכוננות גבוהה. החברים המתורגלים היטב, בעקבות אירועי העבר, פעלו בצורה אוטומטית כמעט, על־פי דגם היערכות קבוע וברור. אלה מבין חברי הקיבוץ שאיישו עמדות בצורה המזרחית, ראו היטב את חילופי האש ואת התנועה הרבה, לאחר מצצות התאורה שהאירו את האיזור כולו.

„התקרית הסתיימה, למעשה, בתוך פחות מחצי שעה ולאחר מכן עוד הצבא סריקות נרחבות באיזור, שהסתיימו אף הן לפני חצות. „אבנו לא התרגשנו כל־כך, כי אנחנו מורגלים לכך שאנו חיים על קו הגבול".

מייק לניר, מזכיר כפר־רופין, אמר אתמול, שאף כי קיבוצו הותקף בעבר פעמים רבות, זאת הפעם הראשונה שמחבלים מנסים ממש לחדור למשק. „אנחנו חיים עם המצב", אמר לניר, „אך ברור שכל פעם שקורה משהו, זאת תכונות, שאולי קצת מורידות את הנושים, אבל – אפשר לחיות עם זה".

אורי יפה, מבכירי המפקדים של הפלמ"ח, איש מעוז־חיים ששימש יו"ר המועצה האזורית של בקעת בית־שאן בשנות מלחמת ההתשה, אמר אתמול ל„דבר" שהתוכניות של נסיונות החדירה מעידה על התרופפות כלשהי במתח אצל הירדנים, וכי על ישראל להבהיר לירדנים שאם רצונם בשקט עליהם לעשות מאמץ גדול יותר כדי שמקרים אלה יפסקו. „אנו אמנם יושבים על הגבול", סבור אורי יפה, „אבל ברור שאירועים שכאלה גורמים לתודעה מסויימת, בייחוד אצל הילדים, וגם חברי המשק עצמם ערניים יותר בכל הקשור ליציאה לעבודה בשטחים הסמוכים לגבול".

יגאל שחר, איש מעוז־חיים, יו"ר המועצה האזורית בקעת בית־שאן, אמר אתמול: „אצלנו – תחושת הגבול קיימת כל הזמן, רק חבל שכמה משרדים בירושלים, שכוון כנראה שכפר־רופין, מעוז־חיים ויישובים אחרים בבקעת בית־שאן, הם יישובי ספר לכל דבר".

„יש עדיפות" אמר מצנע שהופיע לתחקיר בג'ינס

מאת מלי זליגר

אתמול קיים פיקוד המרכז תחקיר של אירועי החדירה ליד כפר־רופין שלשום בלילה.

אולם אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע הוא קודם כל אבא ורק אחר־כך אלוף פיקוד המנהל תחקירים.

אתמול הופיע לתחקיר לבוש בחולצה לבנה ובמכנסי ג'ינס ונעול סנדלים היה האלוף מצנע לאבא של ילד בר־מצווה, ואחר מחורים ובנים רבים של כיתת הבר־מצווה בקיבוצו. בני כיתת הבר־מצווה עשו אתמול יום בבית התפוצות בתל־אביב, במיפוש אחר שורשים משפחתיים ויהודיים, כחלק מפרוייקט רב־פעילויות. מצנע, אלוף ואבא, לא ויתר על החוויה וגם הסביר: „יש סדר עדיפויות".

שריד תובע לחקור „הסתה פרועה" של האגף הדתי במשרד החינוך

מאת טובה צימוקי

ח"כ יוסי שריד מר"צ הודיע מעל בימת הכנסת, כי פנה ליועץ המשפטי לממשלה, לנציב שירות המדינה ולמבקר המדינה בתביעה לחקור ולתבוע את פקידי האגף הדתי במשרד החינוך בגין הסתה פרועה והפרת אמונים. שריד אמר זאת לשר החינוך בעת דיון בהצעה לסדר היום של ח"כ חיים רמון שעניינה אגרות למורים מטעם האגף לחינוך דתי במשרד החינוך שבה דובר בשבחי הכיבוש. שריד התייחס לאגרת אחרת שהופצה לפני חודש ומגמה השתמע כי השמאל הישראלי הוא בוגדני, לוקה בשנאה עצמית ומוסר. שריד אמר כי רק בדרך של חקירה שתחשוף את ההסתה היוצאת מפי אגף זה, ניתן יהיה להיפטר מ„החבורה הנקלה המרושעת, גסת רוח ונבלים ברשות התורה" היושבת במשרד החינוך.

שאילתות

אף לא אחד משמשת חברי כנסת שהגישו אתמול שאילתות לשר המשפטים אברהם שריר לא נכח באולם. השר נאלץ ללכת כלעומת שבא. מהפרוטוקול עולה כי התשובה לשאילתה של ח"כ גאולה כהן מהתחיה שהוגשה באחרונה נגד הרב שלמה גורן, בגין עבירה על חוקי התכנון בכל הקשור לבניית ישיבת האידרא.

שר החינוך יצחק נבון אמר, כי מסקנות פיקוד גדנ"ע מאירוע המכות בו השתתף גדנ"עי בשטחים, הוא שנערים במסגרת שירות הגדנ"ע שלהם לא ישהו ביחידות הקלטות צעירים או במסגרות של חיילים העוסקים בבטחון שוטף בשטחים. נבון שענה לשאילתה של ח"כ יאיר צבן ממפ"ם, הוסיף כי באופן עקרוני הוא סבור שכפי שחייל לא יקבע היכן ישרת כך לגבי הגדנ"ע. הצבא הוא שיקבע היכן נחוץ עבורו סיועו ושיבצנו של הגדנ"ע. השר הודיע כי יפעל בשיתוף עם שר הבטחון להשלמת החקירה בפרשה.

שתי גדות לירדן

אם כהלק ממערכת הבחירות הממשמשת ובאה ואם מתוך היסטוריה מפני ויתור על שטחים העלו אתמול שני חברים מן הליכוד הצעות לסדר יום ובהן כלולות שאיפות הסיפוח. ח"כ דב שילנסקי כינה את הצעתו „שתי גדות לירדן" וח"כ חיים קופמן ניגח את חברי המערך וקרא להם למשש את הסעיף במצע מפלגת העבודה הקורא להחלת הריבונות הישראלית על בקעת הירדן. בכל מקרה שתי ההצעות גרמו לגיחוך בספסלי המערך והשמאל בעוד שספסלי הליכוד היו, כל העת, למעט סגן השר רוני מילוא שענה בשם הממשלה – ריקים.

כשעמד ח"כ דב שילנסקי לעלות לבימת הנואמים הוא גילה לתדהמתו כי הביא נאום אחר. הוא ביקש מיו"ר הישיבה אהרן נחמיאס פסק זמן. ח"כ חיים רמון מהמערך צעק „מה זה לא בלב שלך?" ח"כ שבח וייס היה יעיל יותר „אולי נשיר את שתי גדות לירדן?, איפשא התוויסו" ח"כ אהרן נחמיאס אמר לנוכחים „יש להתחשב בשילנסקי, זה דבר אנושי". ח"כ מרדכי וירשובסקי מר"צ מסתכל על הספסלים הריקים של חברי הכנסת ואומר „שתי גדות לירדן – זו ריקה וזו גם כך".

בינתיים מגיע ח"כ שילנסקי, מצטט את הבית הראשון מתוך „שתי גדות לירדן" ומקונן מרה „ארץ ישראל שייכת לעם ישראל. אשמנו, חטאנו, פשענו בכך שהשארנו את ז'בוטינסקי בודד במערכה. חטאנו בכך שלא חינכנו את הנוער ולא החדרנו בו ידע ותחושה שארץ ישראל משתרעת על שתי גדות לירדן, וגם כאשר רוצים לחלק את השטחים הללו יש לומר לנוער כי 77 אחוז משטחי א"י כבר נקרעו מאתנו בעבר". שילנסקי אמר עוד, כי אינו קורא לחיילי צה"ל לצאת עתה לשחרור ארץ ישראל ממזרח לירדן, אך הרגיש שחשוב לחנך את הנוער ולהרגיש כמני כל העולם את עובדת שייכות ארץ ישראל ממזרח לירדן לעם ישראל, עובדה שתודגש בכל משא ומתן וכן בשעת כושר לכשתבוא. דבריו אלו של שילנסקי עוררו נגרו כצפורי את ספסלי המערך. ח"כ שבח וייס „הוא קורא למלחמה" ושילנסקי משיב לו „רק רציתי להזכיר עובדות". חיים רמון „אל תשכח את הפרת ההידקל". שילנסקי לא נפל ברוחו וסיים את נאומו במילותיו האחרונות של „שתי גדות לירדן": „תשכח ימיני הגבורה אם אשכח את שמאל הירדן". כשעלה סגן השר רוני מילוא לבמה להשיב על הצעתו של שילנסקי קרא לעברו ח"כ יוסי שריד „מה הבעיה גרותך". ח"כ דדי צוקר קרא „אולי תתייחס לנושא של שלוש גדות לירדן". ומילוא לא נותר חייב „אם היינו מסכימים על גדה אחת הכל היה בסדר".

מילוא אמר כי אין זה פלא שהנושא מעורר סערת רוחות מזה עשרות שנים. הוא אמר כי לו היינו מקבלים את התיזה שלירדן שתי גדות, ניתן היה להסדיר שבגדה המזרחית תקום המדינה הפלסטינאית. לדבריו, אין לבטל את הפוטנציאל ההסברתי של דברי רב שילנסקי, שכן התעקשות על שתי גדות לפחות היתה מביאה להכרה בין־לאומית בשליטתה של ישראל בגדה האחת. ההצעה הוסרה אף כי רוני מילוא תמך בה.

ח"כ חיים קופמן הציע לכנסת להחיל את הריבונות הישראלית על בקעת הירדן כשלב לפני החלת הריבונות הישראלית על יהודה, שומרון ועזה. הוא קרא לאקטיביסטים שבין חברי המערך „קומו התעוררו" והציע להם ללחוץ על מפלגתם להיות נאמנים לחלק זה במצע מפלגת העבודה. „או שהכפפו על־ידי פרס או שתפרשו מן המפלגה שאינה נאמנה למצעה" ייעץ להם. סגן השר רוני מילוא שהשיב לו אמר כי הסכמי קמפ־דייוויד אינם מאפשרים לישראל להחיל את הריבונות על בקעת הירדן, יהודה שומרון ועזה. הוא הציע להמשיך ולדבוק בהסכמי קמפ־דייויד. גם הצעה זו הוסרה.

נבון: האגרות הפוליטיות למורים דתיים – אומללות

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

שר החינוך יצחק נבון זימן אתמול ללשכתו את מנהל החינוך הדתי, יעקב הדני, והורה לו לא להפיץ והחיים מטעם היחידה לחינוך להמוקראטיה בחינוך הדתי ללא אישורו.

זאת, לאחר שהיחידה פרסמה אגרות למורים הדתיים, שיש בהן משום נקיטת עמדות פוליטיות חד־צדדיות, האסורות על־פי הוראות הקבע של משרד החינוך.

נבון כינה את האגרות „אומללות, מצערות ומעציבות" ואמר כי לדעתו לא הושקעה בהן כל מחשבה חינוכית, ומה שנאמר בהן בנושאים הפוליטיים הוא פסול ואסור להפצה בין התלמידים. נבון התייחס למה שנכתב באיגרת מספר 3, שפורסמה ב„דבר", לפיה מי שנושא סלית ותפילין אינו מגיע למצב של הזדהות עם מצוה הא־י ב... זו הכוונה לקצר דעתם של כותבי האיגרות", אמר נבון והוסיף כי תמוה בעיניו שהכותבים התעלמו מקבוצות חרדיות השורפות דגלי ישראל ומזדהות עם אש"ף.

רבין: החדירות נועדו לעודד האינתיפאדה הדועכת

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

שר הבטחון יצחק רבין מעריך כי נסיונות החדירה של חוליות המחבלים מעבר לגבול, נועדו „לתת דחיפה מעודדת" לפעילות האלימה הדועכת בחודשים האחרונים בשטחים.

רבין ביקר אתמול בעזה ואמר כי החדירות, שהיו בתקופה האחרונה מגבולות מצרים וירדן אינן מהוות שינוי במדיניותן של מצרים וירדן. לדבריו, גבולותיהן הם גבולות בטוחים במסגרת המציאות העכשווית. רבין העריך שגורמי אש"ף בחו"ל חשים כי בחודשים האחרונים קיימת ירידה בפעילות האלימה בשטחים. ההוראות לחולל מהומות בימי הזכרון השונים לא מתבצעות כתוצאה של פעילות הצבא והאמצעים המינהליים שהממשל נוקט. על כן, מגבירים גורמי אש"ף את פעולות הטרור מחוץ לגבולות, כדי לתת דחיפה מחודשת לאלימות הדועכת.

להט ירוץ לקדנציה נוספת כנראה מטעם הליבראלים

מאת נתן רועי, סופר „דבר" בתל־אביב

ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, יהיה, בכל הנראה, מועמדה של המפלגה הליבראלית והליכוד לראשות עיריית תל־אביב בבחירות הקרובות לעירייה.

במרוצת השבוע האחרון עדיין לא הוצגה מועמדותו הסופית של להט לראשות העיר מטעם המפלגה הליבראלית, והליכוד מנהל שיחות ערות עם נציגי מזכירות המפלגה הליבראלית בתקווה לשכנע אותם לקבל את גישתו, כי הנציגים למועצת העיר מטעם המפלגה הליבראלית יבחרו על ידי אישית ולא בבחירות השאיות והאישיות.

אתמול התקיים המשך הדיון בנושא זה שהוחל בשבוע שעבר. חבר הכנסת אוריאל לין (ליבראלים בליכוד) הודיע בהנהלת סניף תל־אביב של המפלגה הליבראלית, כי הסיר את מועמדותו לראשות הרשימה לעירייה, אך ציין כי בשום פנים ואופן לא יסכים שבחירת נציגי המפלגה הליבראלית למועצת העיר תל־אביב תעשה על־פי בחירה והעדפה אישית של המועמד לראשות העיר. הבחירה, לדבריו, חייבת להיות חשאית ואישית במוסדות הסניף כמפורט בתקנות המפלגה וכפי שהוחלט בהנהלת הסניף והמקובל ברחבי הארץ.

צעירי ההסתדרות הפגינו מול ביתו של שר האוצר:

„באנו להעיר את נסים משנתו"

מאת סופר „דבר"

צעירי ההסתדרות ערכו אתמול בבוקר השכמה מוקדמת לשר האוצר משה נסים, כאשר הפגינו מול ביתו בירושלים וקראו „נסים התעורר, הרפואה בבטנקקי".

המפגינים, שמנו כמה עשרות, קראו לשר האוצר „להפסיק לשחק משחק פוליטי על גב הפועלים" ונשאו שלטים בנוסח „נסים, הדרת פני זקן – חולה". יו"ר צעירי ההסתדרות, אבי יחזקאל, אמר שהמפגינים „באו להעיר את השר נסים משנתו, כי באותו זמן שבו משכים השר לקום, שוכבים בבתי־החולים חולים רבים, שלא ישנו טוב כמוהו, ואינם זוכים לטיפול נאות".

...ובהפגנה אחרת בבירה:

„בגין התעורר" – קראו צעירי השכונות ב"ים

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

כמה עשרות צעירים משכונות בירושלים הפגינו אתמול במרכז העיר בקריאה למנחם בגין „להתעורר ולהעיר את הליכוד לתת יד לשלום".

ההפגנה הזלה בצלצולי פעמונים, ולאחר מכן נשאו דברים ראשי מטה השכונות, וביניהם סעדיה מרציאנו. הדוברים פנו אל בגין לפעול במפלגתו, על מנת שזו תוציא את ישראל מן הקיפאון המדיני בו היא נמצאת. „השלום יכול להתבצע אך ורק אם הליכוד יכיר כי עדיף שלום מארץ ישראל השלימה", אמרו בהפגנה.

רופאים דניים:

תכשיר חדש מצליח לגבור על נגיף האיידס

קופנהאגן (רויטר).– רופאים דניים מצאו תרכובת של תכשירים המצליחה להתגבר על נגיף האיידס – כך עולה מממצאים ראשונים שהותרו אמש לפרסום.

ד"ר יאנס נילסן מבית־החולים „הבידוברה" ליד קופנהאגן, העומד בראש צוות המחקר, אמר, כי הוא השתמש בתכשירים הידועים זה מכבר „רטרוביר", וב„אינטרפרון" על 11 חולים, במשך תקופה של 20 שבועות. „הבחנו בנפילה משמעותית ברמת הנוגדנים", הוא סיפר, „ובשלושה מקרים נעלמו הנוגדנים לחלוטין. נפילת רמת הנוגדנים מעידה על נפילה מקבילה ברמת הוירוס בדם." לדבריו, משמעות הדבר היא שהתכשיר החדש מדכא, בכל הנראה, את נגיף האיידס.

„אין בכך עדיין כדי להעיד על פריצת דרך ברורה בחיפוש אחר תרופה למחלה", אמר נילסן, והוסיף כי הממצאים ידווחו בשבוע הבא למשתתפי ועידה רפואית בסיציליה שבאיטליה.

אושרו מסגרות תקציביות למחשוב מערכת המשפט

מאת סופרת „דבר" בירושלים

מחשוב המערכת המשפטית מקבל תאוצה. הוכנה תוכנית־אב, מונתה מנהלת פרוייקט, הוסעלה ועדת היגוי ואושרו המסגרות התקציביות.

עתה מתכוונים לפנות בבקשה לקבלת הצעות לספקים, אשר לדעת הנהלת בתי המשפט ומשרד האוצר ביצעו בעבר בהצלחה פרוייקטים בהיקף דומה, ויש להם כישורים מתאימים לטפל במערכות מידע מורכבות.

גם היום מסתייעת המערכת המשפטית בתהליכים ממוחשבים כגון מערכת בתחום התעבורה העוסקת בתהליך השיפוטי, ההוצאה לפועל בתל־אביב ובנתניה, הגזברות והקופה, פסקי־דין של בית המשפט העליון ובהפעלת שיטות עיבוד מגוונות לרישום פרוטוקולים ופסקי־דין. מטרת תוכנית האב להביא במשך שלוש עד חמש שנים, למחשוב כולל של המערכת השיפוטית ולשיפור השירות לאזרח.

אגודת שוחרי הספרות בחיפה:

התפטרות המשוררים גרמה נזק בל ישוער לישראל

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

התפטרותם של נתן זך, נסים קלדרון ואשר רייך באופן פוליטי מהוועדה המייעצת לארגון פסטיבל השירה שעמד להיערך בישראל, גרמה נזק בל ישוער לדמותה של מדינת ישראל.

הדבר נעשה תוך התעלמות מהתפקיד החיוני של קהילת המשוררים בעם. חמורה במיוחד היא קריאתם של המשוררים ואלה אל המשוררים האורחים, שלמעשה הביעו את הסכמתם להשתתף בפסטיבל – להחרימו. הודעה זו פרסמה אתמול אגודת שוחרי הספרות ב„בית פאני קפלן" בחיפה.

בהודעה נאמר עוד כי מקובל שמשוררים נותנים ביטוי לנעשה סביבם, הן לחיוב הן לשלילה, ולכן היתה זו טעות לקטוע באיבו תהליך אפשרי של הידברות באמצעות השירה. „אולי המשוררים היו מצליחים במקום בו נכשלו המדינאים?"

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

לחצי האשראי מונעים הורדה נוספת באינפלציה

אמוראי: ללא גורמים עונתיים האינפלציה בשליש הראשון – הנמוכה ביותר בארבע השנים האחרונות

לחצי הביקוש המגובים על ידי הגידול המרשים באשראי מונעים הורדה נוספת באינפלציה, אומר סגן שר האוצר עדי אמוראי. בתשובות לכמה הצעות לסדר היום בכנסת בעקבות עליית המדד התלולה באפריל – 2.7 אחוזים – אמר אמוראי כי האינפלציה בשליש הראשון השנה ללא הגורמים העונתיים היתה הנמוכה ביותר לעומת כל ארבע השנים האחרונות.

סגן שר האוצר ציין כי בשליש הראשון השנה הסתכמה ההתייקרות ב־6.9 אחוזים לעומת 6.8 אחוזים בתקופה המקבילה אשתקד – עליה של עשירית אחוז. עם זאת הושפעה ההתייקרות השנה מעליה תלולה במחירי הירקות והפירות בשיעור של 40 אחוז לעומת עליה של 1 אחוז בלבד לפני שנה ו־28 אחוז לפני שנתיים. אמוראי העריך כי עליית מחירי התוצרת החקלאית סוגרים פיגור ריאלי שנצבר בהם בשנה הקודמת.

על פי הערכתו צפויה עם זאת ירידה במחירי הירקות והפירות בחודשים שבין יוני לספטמבר דבר שישתקף גם במדד של אותם חודשים.

ללא מדד מחירי הירקות והפירות עולה כי בשליש הראשון השנה חלה התייקרות של 4.8 אחוזים לעומת 7.3 אחוזים באותה תקופה אשתקד. מדד מחירי התעשיה עלה ב־5.2 אחוזים לעומת 8.3 אחוזים. גם אם משווים את ההתייקרות על פני שנה שלמה – חודש לעומת חודש – עולה חלה

ירידה באינפלציה: 17.5 אחוז בין ינואר 87 לינואר 88, 16.7 אחוז בין פברואר לפברואר, 16.2 אחוז בין מארס למארס ו־15.5 אחוז בין אפריל לאפריל.

סגן שר האוצר הוכיח עם זאת כי בתקופה המקבילה ב־1987 הושפעה ההתייקרות גם מהפיחות. העדרו השנה אינו מקל על תמונת האינפלציה.

ארכה נוספת להגשת דו"חות מס עד סוף מאי ללא סנקציות

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

המועד הסופי להגשת דו"חות מס לשנת 1987 נדחה לסוף חודש מאי. נציב מס הכנסה יאיר רבינוביץ הבטיח אתמול בוועדת משנה של ועדת הכספים של הכנסת כי מי שאחר בהגשת הדו"ח אך יגישו עד סוף החודש, לא ינקטו נגדו כל צעדים כולל גם לא הטלת רבית.

נציב המס נענה לפניית ארגוני העצמאיים, ולפניית יו"ר ועדת המשנה של ועדת הכספים, ח"כ אריאל וינשטיין שקבלו על כך כי בשל סיבות טכניות של העדר אישורים לניכוי במקור, נבצר מעצמאים רבים להגיש את הדו"חות במועד שנקבע ל־31 באפריל.

בוועדת המשנה של ועדת הכספים סוכם אתמול על הקמת ועדת שלושה לבדיקת טענות ותביעת ארגוני העצמאיים להקטנת מקדמות 88 כמתחייב מהרפורמה במס הכנסה. ועדת השלושה תכלול את ארגוני העצמאיים רו"ח עודי שטיינברג, את נציג נציבות מס הכנסה וחבר נוסף שיוסכם על שני הצדדים. הועדה תגיש את מסקנותיה לוועדת הכספים תוך שבועיים.

בל"ל מבקר חישובי הרווח של ברנע

מאת דרור שרביט

בנק לאומי מבקר חישובי הרווח הרבעוני של הפרופסור אמיר ברנע. ראש חטיבת הכספים בבנק שלמה פיוטוקובסקי אומר כי הפרופסור ברנע התעלם מציג רק חלק אחד מהשפעה של צורת ההצגה של נכסי הבנק בחו"ל על תוצאות הרווח וההפסד.

הפרופסור אמיר ברנע טוען כי בחינה כלכלית של רווחי הבנקים ברבעונים הראשונים בשנתיים האחרונות מעלה שהרווח הנקי שלהם היה גדול יותר ב־1987 וקטן יותר ב־1988. באופן כזה, בניגוד למה שדווח על ידי הבנקים שכבר פירסמו את מאזניהם, חלה למעשה ירידה ברווח הנקי שלהם.

בחישוביו מתבסס ברנע על ייחוס מלוא ההשפעה של שינוי ערך השקעות הבנקים בחו"ל בדו"ח רווח והפסד וזאת בניגוד לביטוי ההוני שנותנים הבנקים, להם חברות בת בחו"ל, להשפעה זו. בשל עליית המדד מעבר לשיעור הפיחות ברבעון הראשון השנה–תופעה הפוכה התרחשה ברבעון הראשון של 1987– חלה למעשה שחיקה ניכרת ברווח הנקי שלהם שקיבלה ביטוי בסעיף ההון.

פיוטוקובסקי מציין כי מחישוב פנימי שנערך בבנק עולה כי אם הבנק היה רושם את מלוא השחיקה של השקעותיו בחו"ל בדו"ח רווח והפסד היה חוסך בחבות מס הנוצרת בשל צורת ההצגה החשבונאית הנוכחית. השקעות הבנק בחו"ל נחשבות לנכס קבוע ולפיכך החשיפה למס גדולה, גם אם מדובר בנכסים שנשחקו בערכי מדד ואף ששיעורי המס במקום בו הם פועלים עשויים להיות נמוכים יותר.

מבל"ל נמסר כי הסבר זה הוצג לפרופסור ברנע אך הוא בחר להתעלם ממנו כאשר הציג את חישוביו ביום העיון השנתי על מאזני הבנקים.

מגמה מעורבת במניות עליות בבנקאיות

● התחזקות הדולר בשווקים הבינלאומיים הביאה להתעוררות באפיקים הדולריים ● במשק נשמעות שוב הערכות על הצורך בעיסקת חבילה חדשה ופיחות מעוקר ● חשש במערכת הבנקאית ממעבר כספים מפיקדונות לצריכה, בשוק ההון מקווים שהבנקים יתאמצו להעביר כספים להשקעות במקום לצריכה ● נגיד בנק ישראל הפרופסור ברונו צופה להמשך ירידת הריבית במשק ● עודפי־הנזילות בבנקים גדולים, הריבית לפיקדונות ג'מבו 12% עד 13% ● בקרוב יתכנו מבצעי אשראי בנקאיים נוספים לציבור הרחב ● באוצר מאמינים כי מדד אפריל היה חריג וקצב האינפלציה השנתי יהיה נמוך ● נמשכת פעילות ערה במניות כפרוטרום, אגן, כלכלית וכלל אלקטרוניקה, בחופשיות נרשמו עליות חדות ביצהר, אנרין, ציקלון ונוספות ● בבורסה מעריכים כי כבר היום אפשרי שיפור במסחר ולאחר פגרת חג השבועות יתכן מפנה חיובי, זאת בהנחה שלא יתרחשו ארועים חיצוניים חריגים. קרנות לאומי פיא פאסיביות, קרנות פועלים רוכשות, כל האחרים ממתינים.

מאת שמואל רוזנבלום*

שוק המניות המשיך גם אתמול במגמת מסחר מעורבת תוך החלפת ידיים ואוירה חיובית. קרנות הנאמנות שבניהול לאומי פיא המשיכו בגישתן הפאסיבית כלפי המתרחש בבורסה וזאת בניגוד לרוח החיובית הנמשכת מכיוון פיא כלפי שוק המניות. בבורסה מאמינים מרבית הפעילים כי יתכן מפנה חיובי במניות בקרוב. הנחה זו מסתמכת על הריבית הנמוכה בפיקדונות, ציפיות להאטת קצב האינפלציה בחודשים הבאים, מחירים גבוהים באפיקים המדדיים וסיכוי אפשרי לעיסקת חבילה חדשה במשק. מנגד טוענים פרשנים אחרים כי המצב הכלכלי צופן קשיים ושוק המניות אינו יכול להתעלם מקשיים אלה ולפעול על קרקע נוחה כבעבר. קשה לבחור בין שתי הגישות אף שנראה לאור אופי המסחר כי קיימת בבורסה אוירה יותר חיובית. ביקושים נאים ועליות שערים נרשמו אתמול בבנקאיות בתגובה להתחזקות הדולר בעולם. במניות החופשיות בלטה מגמה חיובית בפרוטרום 4.6%+, אגן ללא שינוי, אורדן 1.4%+, כלכלית אופציה 7.2%+, אינטגרמא 5 1.8%+ ונוספות. ירידות קלות נרשמו במרכזית חלתא גליל. במניות הקלילות בלטו עליות באנרין 1 5.1%+, יצהר 5 10.1%+, ביטוח משנה 7.1%+. ירידות תלולות נרשמו בלומיר 10%–, ספנות הספקה 5 5.2%–, ארזים 10%–, ליפשיץ אופציה 13.1%–, מהר התזקות 6.4%–. במניות המשתנים נרשמו עליות בפטרוכימיים 1.75%+, כלכלית 2%+, כלל אלקטרוניקה 2.5%+. ירידות הופיעו בבינלאומי 1%–, הסנה 2.5%–, הכשרת הישוב 1%– וכלל תעשיות 1%–.

מעבר מהבכורות לקלילות

הסלקטיביות בשוק המניות מורגשת לא רק במניות ספציפיות, אלא גם בעניין רב יותר במניות החופשיות בהשוואה למניות המשתנים. שחיקת השערים במרבית החופשיות היתה חדה לאין שיעור ממניות המשתנים שעלו באורח נאה בחודשים האחרונים. נראה כי החופשיות ימשיכו בעת הקרובה לרכז עניין עד שפערי השחיקה יצטמצמו.

התחזקות הדולר – ביקושים בבנקאיות

נתוני הגרעון המסחרי שפורסמו שלשום בארה"ב והצביעו על שיפור ניכר בהשוואה לחודש הקודם הביאו להתחזקות הדולר בשווקים הבינלאומיים. גם אצלנו בוצע אתמול „פיחות" בשער היציג ובסקטור הבנקאיות שבהסדר בלטו ביקושים נאים בבל"ל, פועלים, מזרחי ואיד"בי. בנוסף להתחזקות הדולר בעולם נמשכות אצלנו השמועות הרגילות על פיחות מתקרב במסגרת אפשרות לעיסקת חבילה חדשה במשק. ניתן להעריך כי במידה והדולר יתחזק בעולם ימשך העניין הגלום בבנקאיות שבהסדר.

סקטורים בורסאיים – מעניינים המצוינים

הגישה הסלקטיבית המופגנת בשוק המניות מתחלקת באחרונה בבירור בין הסקטורים השונים בבורסה. הענפים המועדפים עניין הינם: כימיה – עקב ציפיות לשיפור ניכר ברווחיות של חברות המסחריות בענף זה כתוצאה מגאות בשוק העולמי. אלקטרוניקה – לאור הסימנים ליציאה משפל עמוק שנמשך באורח חריף בשנתיים הקודמות ובהתחשב בשיפור הרווחיות כפי שמשתקף בסאייטקס ובכלל אלקטרוניקה. בנקים למשכנתאות – עקב ציפיות לשיפור נוסף ברווחיות הבנקים למשכנתאות במהלך 1988. מנגד בולט חוסר עניין בסקטורים כטקסטיל עקב רווחיות נמוכה כתוצאה מאי שינוי שער השקל ופגיעה ביצוא ובענפים נוספים כביטוח פרותים ומלונאות עקב רווחיות נמוכה.

שוק שחור – התעוררות קלה 1.68 – 1.69

התעוררות קלה בשער הדולר השחור נרשמה אתמול בשוק השחור בת"א. נראה כי הציפיות המתחדשות לפיחות במשק היו בין הגורמים להתעוררות בשער הדולר. במטבעות האירופיים אין תנועת מסחר של ממש מזה מספר שבועות עקב חוסר עניין. בשוק השחור מעריכים כי עונת הנסיעות לחו"ל העומדת בפתח תביא להתעוררות קלה בשער הדולר השחור. נראה כי השנה לא צפויה תנועת תיירות ישראלית לחו"ל כבעבר ולפיכך ספק באם הציפיות יתאמתו.

שוק המניות – נתוני סטטיסטיקה

לפנינו נתונים על שינויי השער בקבוצת מניות נבחרת בין התאריכים 31.12.87 – 17.5.88. הבינלאומי 12.7%–, פי־בי 3.9%–, פיתוח משכנתאות 12.6%+, משכן 12.1%+, ספנות רגילות 13.7%+, כלל ליסינג 20.2%–, מנורה 1 31%–, הסנה 29%–, אינטגרמא 1 11%–, כלל סחר 23%–, שופרסל א' 8%–, מלונות ים סוף 34%–, אורים 18%–, אפריקה 1 16.2%–, מבני תעשיה 11.8%–, כלל נדל"ן 19%–, ישפרו 24%+, ליפשיץ 5 43%–, דובק 43%–, דלתא 29%–, פולגת 1 37%–, אורדן 24%–, אלרון 7%–, אי.פי 15%–, ים המלח 1.5%–, קרגל 26%–, אנרין 34%–, מרכזית 29%–, חברה לישראל 5 23%–, אי.די.בי. פיתוח 8.3%–, פרוין 21%–, כלל ישראל 18.1%–. מבט כללי על קבוצת המניות הנבחרת מלמד כי שיעור השחיקה הממוצע עמד על כ־11% לערך בתקופה הנדונה. במספר ניירות ערך שיעור השחיקה חד הרבה יותר ומגיע עד 30% ויותר. שיעור זה מתמתן עקב משקל רב יותר למניות כבדות בממוצע הכללי.

חברה כללית – עניין בורסאי

מניות החברה הכללית לירושלים זוכות לעדנה במסחר בימים האחרונים. כפי שפורסם באמצעי התקשורת מעוניינת הממשלה לצאת מאחזקותיה בחברה במידה וימצא רוכש מתאים. סביר להניח שרוכש כזה יוכל לקבל את החברה במחיר נוח יחסית עקב הרצון הממשלתי העז למכור חברות ממשלתיות. 70 מליון דולר לערך מצויים בידי החברה הכלכלית בנוסף לפוטנציאל גדול להמשך רווחיות ויכולת לגייס הון נוסף מהציבור. ככל הנראה לוטשים עיניים לחברה מספר גורמים גדולים כולל קונצרן מוביל במשק הדבר הביא לעידוד המסחר במניות החברה בבורסה.

הודעות מהבורסה

אלקו – ברשות אלקו [illegible] החברה יפורסם בקרוב הצעת רכש לבעלי המניות [illegible]

אי.פי – הנפקת החברה זכתה להצלחה נאה, היקף ההזמנות הסתכם ב־285 מליוני שקל לעומת יחידות בסך 6.93 מליון שקל שהוצעו לציבור. כל מזמין יקבל 2.65% מההזמנה.

ספנות הספקה – החברה תנפיק מניות בדרך של זכויות בהיקף כספי משוער של 8.5 מליון שקל.

תעשיות מודל – הצעת הרכש למניות עקב הנפקת אי.פי הוחלפת המניות בין החברות.

המניקס – בשנת 1987 הרויחה החברה 8.13 מליון שקל לעומת רווח בסך 5.98 מליון שקל אשתקד.

זגלכל – בשנת 1987 הפסידה החברה 248.6 אלפי שקלים.

סאייטקס – ברבעון הראשון של 1988 הרויחה החברה 2.55 מליון דולר לעומת הפסד 4.95 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.

* הכותב מנהל תיקי השקעות

שערי מטבע חוץ ביום 18.5.88

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.54	1.61	1.53	1.60	1.53	1.60	1.5687	1.5883	1.5652	1.5848	1.5662	1.5859	1.5761
1 מארק גרמני	0.90	0.95	0.90	0.95	0.90	0.94	0.9211	0.9326	0.9191	0.9306	0.9183	0.9298	0.9242
1 לישט"ש	2.85	2.98	2.86	2.99	2.86	2.99	2.9154	2.9519	2.9095	2.9458	2.9092	2.9458	2.9284
1 פרנק צרפתי	0.26	0.28	0.26	0.28	0.26	0.28	0.2717	0.2751	0.2713	0.2747	0.2713	0.2747	0.2751
100 ינים יפאניים	1.23	1.28	1.22	1.28	1.22	1.28	1.2520	1.2676	1.2469	1.2625	1.2479	1.2636	1.2554
1 גולדן הולנדי	0.81	0.84	0.80	0.84	0.80	0.84	0.8217	0.8320	0.8196	0.8298	0.8195	0.8298	0.8251
1 פרנק שווייצרי	1.08	1.13	1.08	1.13	1.08	1.13	1.1039	1.1177	1.1000	1.1137	1.1025	1.1164	1.1084
1 כתר שוודי	0.26	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2631	0.2664	0.2640	0.2673	0.2640	0.2673	0.2658
1 כתר נורבגי	0.25	0.26	0.25	0.26	0.24	0.26	0.2528	0.2560	0.2522	0.2553	0.2522	0.2554	0.2539
1 כתר דני	0.24	0.25	0.24	0.25	0.23	0.25	0.2404	0.2434	0.2402	0.2432	0.2399	0.2430	0.2416
1 מארק פיני	0.38	0.40	0.38	0.40	0.38	0.40	0.3877	0.3926	0.3868	0.3916	0.3868	0.3917	0.3894
1 דולר קנדי	1.24	1.30	1.24	1.30	1.24	1.30	1.2676	1.2835	1.2646	1.2804	1.2645	1.2802	1.2734
1 דולר אוסטרלי	1.14	1.25	1.17	1.26	1.17	1.26	1.2118	1.2270	1.2094	1.2245	1.2091	1.2245	1.2171
1 ראנד דרא"פ	0.46	0.55	0.42	0.84	0.45	0.62	0.7061	0.7150	0.7045	0.7131	0.7055	0.7143	0.7092
10 פרנקים בלגיים	0.43	0.45	0.45	0.45	0.42	0.45	0.4378	0.4433	0.4404	0.4459	0.4367	0.4422	0.4428
10 שילינגים אוסטריים	1.29	1.34	1.28	1.34	1.28	1.34	1.3090	1.3254	1.3058	1.3221	1.3051	1.3216	1.3150
1000 לירטות איטלקיות	1.21	1.28	1.21	1.29	1.21	1.30	1.2411	1.2560	1.2385	1.2539	1.2391	1.2546	1.2454
1 "סל" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.9146	1.9385	1.9101	1.9340	—	—	1.9255
1 דינר ירדני	4.16	4.42	4.33	4.60	4.37	4.67	—	—	—	—	—	—	4.3500
10 לירות לבנוניות	—	—	0.09	0.10	0.02	0.04	—	—	—	—	—	—	0.0423
1 לירה מצרית	0.64	0.68	0.60	0.64	0.65	0.69	—	—	—	—	—	—	0.6955

קרן תסייע ליצואנים במעבר ממו"פ לשיווק

מאת דן שלם

משרד מסח"ת הקים החודש קרן חדשה לתמיכה ביצואנים הנזקקים לסיוע בשלב מעבר ממו"פ לשיווק ליצוא.

קרן זו שהוקמה כתוצאה ממאבק ממושך של מפעלים עתירי מו"פ תעניק הלוואות למפעלים שלהם תכניות מו"פ מאושרות שהסתיימו בשנתיים האחרונות ולהם פוטנציאל שיווקי משמעותי. נקבע תנאי שהיצואן אינו בבעלות חברת אם בעלת אמצעים, המחזיקה מעל מחצית בעלות החברה.

ההסבה כוללת מענק מותנה בגובה 30 אחוז מהיקף ההוצאה המוכרת, והלוואה מקרן קידום שיווק בגובה 45 אחוז מההוצאה המוכרת. (תנאים בהתאם למקובל בקרן קידום שיווק). ההוצאות המוכרות כוללות בניית אב טיפוס למוצר שפותח, ביצוע התאמות לתקני מדינות יעד, הוצאות רישוי ליצוא והוצאות שונות.

על רווחים שהושגו כתוצאה משיווק מוצרים בסיוע קרן יש לשלם תמלוגים להנהלת קרן הזו בשנה שניה והשלישית של המכירות, בשיעור של 3־2 אחוז, כהחזר בגין השתתפות הקרן בהשקעה.

שערי מניות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
בנקים מסחריים					
מניות בהסדר ההצמדה					
[illegible] ש	22450	54.0	-450	-2.0	-60.0
כלכלית 1	1359	2469	-22	-1.6	-937
כלכלית 5	687	684	-30	-4.2	-852
כללי לא בהסדר 1	17670	438	+770	+4.6	+667
בהסדר הצמדה ל־88					
אידיבי מ"ד ל־88	107550	464	+600	+.6	+1672
אידיבי ב' ל־88	106800	175			-155
אידיבי בב"א 88	647900	3.0			
איגוד 1 ל־88	80150	33.0	+300	+.4	+216
דיסקונט ב' ל־88	137450	15.0	+1000	+.7	+99.0
דיסקונט א' ל־88	137550	211	+950	+.7	+555
דיסקונט שה ב־88	15999	715			-46.0
מזרחי ש' ל־88	44300	323	+275	+.6	+2390
מזרחי מ' ל־88	44035	15.0			-13.0
הבינלאומי מבב 88	97894				
הפועלים ש' ל־88	73350	778	+750	+1.0	+4396
הפועלים מ' ל־88	73220	100	+670	+.9	+196
כללי א' ל־88	186350	23.0	+1000	+.5	+181
כללי ש"ה 2 ל־88	8970		+70	+.8	+308
כללי סטוק ל־88	46435	2263	+300	+.6	+5993
כללי 211 ל־88	17290	491	+200	+1.2	+2410
מבנה ושר 1 88	61800	7.0	+500	+.8	+255
מבנה ושר 5 88	31420		+150	+.5	+200
בהסדר הצמדה ל־89					
אידיבי מ"ד ל־89	134700	71.0	+500	+.4	+470
אידיבי ב' ל־89	— לא נסחר —				
אידיבי בב"א 89	— לא נסחר —				
איגוד 1 ל־89	100450	2.0	+450	+.5	+318
דיסקונט ב' ל־89	— לא נסחר —				
דיסקונט א' ל־89	172477	3.0	+1377	+.8	+213
מזרחי ש' ל־89	55561	26.0	+400	+.7	+483
מזרחי מ' ל־89	— לא נסחר —				
הפועלים ש' ל־89	91750	56.0	+150	+.2	+397
הפועלים מ' ל־89	91700	1.0	+100	+.1	+46.0
כללי א' ל־89	233700		+1600	+.7	+335
כלל סטוק ל־89	58400	265	+300	+.5	+411
בנקים למשכנתאות					
אדנים 0.1	26080	13.0			
לאומי משכנתא' ש	9629	161	-1		-116
לאומי משכנתא' מ	11381	55.0	+400	+3.6	+56.0
כרמל ש	7873	148	-3		-166
פיתוח משכ' 1	2660	909	-15	-.6	-419
משכן מ"ד 1	4305	443			-294
עצמאות 0.1	18450	10.0	-150	-.8	-34.0
בינלאומי למשכ' 1	7848				
טפחות מבכ ש	29000	7.0	+700	+2.5	+27.0
ספנות רג ש	27500	481			+23.0
מוסדות מימון					
החקלאות מבכ א	— לא נסחר —				
החקלאות מבכ ג	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	17000	67.0	+830	+5.1	+263
פתוח תעשיה מבכ	— לא נסחר —				
פת תעש בב ג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג1	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	2580	1606	+4	+.2	+38.0
תיירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג 0.1	20600	15.0	-1000	-4.6	-15.0
כלל ליסינג 0.5	17999	10.0	-451	-2.4	-75.0
ביטוח					
אליהו בטוח 1	116.0	1710	+1.0	+.9	+1310
ארנון ביטוח 1	104.0	12000	+3.0	+3.0	+6519
אריה 1	1439				
אריה 0.1					
אריה א 0.5	[illegible]	24.0	+55	+5.0	+311
ביטוח משנה 1	450 תב	150	+30	+7.1	+620
ביטוח משנה 5	209	2974	-2	-.9	-3424
ביטוח משנה אופ 2	290	2049	+20	+7.4	+2049
ביטוח משנה־אגח	112.0				
הדר 1	163.0	16144	+3.0	+1.9	+31583
הדר 5	133.0	17764	+2.0	+1.5	+5642
הדר אופ 2	132.5	11437			-3378
הפניקס 1	556	2607	+6	+1.1	+1160
הפניקס 5	482	200	+12	+2.6	+4440
המגשר־הראל 1	5900	395			-595
המגשר־הראל 5	5040	559			-459
כלל ביטוח 1	306	4600	-7	-2.2	-6100
כלל ביטוח אופ'	64.5	11800			-10800
כלל ביטוח אג"ח	102.0	4920			+15335
מנורה 1.0	961	3.0	-40	-4.0	-742
מנורה 5.0	* 747	199	-3	-.4	-32.0
* ביצוע חלקי 86.10%					
סהר ביטוח 1	160.5	21500	+2.5	+1.6	+24556
עולמייס 1	997	1223			-1477
צור שמיר 1	264	1467	-3	-1.1	-1467
ציון החזקות 1	* 2891	31.0	+1		+17.0
* ביצוע חלקי 70.40%					
ציון החזקות 5	952	464	-25	-2.6	-314
מסחר ושרותים					
מסחר					
אינטרגמא 1	790	1263	+7	+.9	+1063
אינטרגמא 5	662	1095	+12	+1.8	+1095
בארי עודא 1	505	646	-2	-.4	-448
בארי עודא אופ 2	158.0	2700			+20.0
כלל סחר אופ ד	291	3996	-6	-2.0	-4487
כלל סחר אגח 2	145.0				
קופיטל 1.0	— הפסקת מסחר —				
רשק 1	12000				
רשק 5	15279				-5.0
שופרסל א' 0.02	1060	2277			+510
שופר־סל אופ ד	4155	713			-669
שופר־סל אגח א	112.0	50790			+96263
שרותים					
אמנתא 0.01	318	40.0	-7	-2.2	-3958
ספנות הספקה 1	452	2471			+755
ספנות הספקה 5	183.0 תב	12599	-10.0	-5.2	-22599
ספנות הספקה אופ	176.0	40856			
ספנות הספקה אגח	98.5	56820	+1.0	+1.0	+153470
קידר הספקה 1	* 535	918	+5	+.9	+1214
* ביצוע חלקי 90.60%					
קידר הספקה 10	197.0	30824			-26624
מוסכי ערובה 1	1399	225	-54	-4.0	-225
מוסכי ערובה 5	814	597	-2	-.2	-354
מלונות ושרותי תיירות					
גלי זהר 1.0	— הפסקת מסחר —				
גלי זהר 5.0	— הפסקת מסחר —				
מלונות דן 1	1351	358			+242
מלונות דן 5	988	200	+20	+2.1	+500
חוף האלמוג 0.1	8190	35.0	+190	+2.4	+175
מלונות ירדן 1.0	— הפסקת מסחר —				
ים סוף 1	240	18795			+1535
ים־סוף אופ 1	167.0	3512	-2.0	-1.2	-2852
מחשבים ושרותי מחשב					
ת.י.ל.ל. 1	157.0	2300			-100
ת.י.ל.ל. אופ ב	41.0	29830	+.5	+1.2	+4670
ת.י.ל.ל. אגח א	109.0	889	+2.0	+1.9	+7812
יעקא 1	5400	204			-25.0
מ.ל.ל. 1	5598		-2		-80.0
מ.ל.ל. 5	1560	600			-260
ניקוב 1	752	1146	+22	+3.0	+833
ניקוב 5	330	6960			-2884
ניקוב אופ 2	540 תב	3139	+41	+8.2	+6141
תים מחשבים 1	580	772	-12	-2.0	-772

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
מקרקעין ופיתוח					
נדל"ן בינוי ופיתוח					
אזורים אופ 1	567	1700	+4	+.7	+1115
אזורים אגח 3	138.5	71500			+37500
אילקו נכסי 1	102.0	22772			+16176
אילקו מכונ' אופ	45.0	25379			-36274
אל־רוב 1.0	355	5132			-752
אפריקה 0.1	38500	49.0	+700	+1.9	+26.0
אפריקה אופ 5	17442	20.0	-58	-.3	-26.0
ארזים 1	555 תב	2079	-62	-10.0	-1969
אילקן 1	3100	291	+100	+3.3	+159
אילקן 5	2521	330			-204
ברנוביץ 1	2720	100	-20	-.7	-36.0
ברנוביץ 5	2400	47.0	-45	-1.8	-47.0
דור דנקנר 1	5180	100	-159	-3.0	-80.0
הדיר 1	185.0	2158			-242
הדיר 5	133.5				+45.0
הר־לין 1	1400 תב	1139	-100	-6.7	-2889
הנסקל 1.0	— לא נסחר —				
הנסקל 5.0	— לא נסחר —				
ח.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ח.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
כלכלית ים אופ 1	89.0	46870	+6.0	+7.2	+152938
גב־ים 1	3775	373	-180	-2.6	-951
גב־ים 5	3225	205	-70	-2.1	-780
מבני תעשיה 1	75.0	57900			-10732
מבני תעשיה אופ'	25.2 תב	163528	-.8	-3.1	
מבני תעשיה אגח להם	103.0	4215			-3215
שפיר 1	4500	692			-93.0
ישראלום 1	1310	658			+474
ישרס 1	18900	179	+600	+3.3	+815
כנן פיתוח 1	6350	100			-16.0
לומיר 1	5850 תב	240	-650	-10.0	-241
לומיר 5	1920	50.0	-40	-2.0	-50.0
מ.ת.ם. 1.0	385	5500			-1228
מ.ת.ם. אופ 2	180.0	1000	-14.0	-7.2	-4775
מ.ת.ם. אגח א	150.0	10000	-1.5	-1.1	-13000
מגורי בניה 1.0	642	4065			-1025
מישאל 5	159.0 תב	4250	-11.0	-6.5	-3649
מישאל אופ א	151.0	8165			+2845
מבנה 5	1361	361	-40	-2.9	-1371
פינשטיין 1	266	5.0			-5.0
פינשטיין 5	118.0	5000	-3.0	-2.5	-3010
ליפשיץ 1	262	544	+2	+.8	+944
ליפשיץ 5	118.0	7750			+2567
ליפשיץ אופ 2	53.0 תב	24050	-8.0	-13.1	-33583
ליפשיץ אגח 1	96.5	14346	+.5	+.5	+83481
נאות אביב 0.5	42.0	3535	-25	-.7	-103
נכסי אזורים 1	255	2015	+2	+.8	+1985
סהר השקעות 1.0	616 תב	1700	-42	-6.4	-3200
סלע 1	1445				
קיסריה 1	3868				
קיסריה 5	1330	355	+8	+.6	+158
רוגובין 1	199.0	1554	-5.0	-2.5	-2080
רוגובין 5	152.0	578	-1.0	-.7	-1078
רוגובין אופ 2	576	100			+165
רוגובין אגח א	129.0				+10000
חקלאות					
מטעי הדר 0.1	2832	7.0	+1		+93.0
מטעי הדר 0.5	2266	1.0			-1.0
מהדרין 1	5560	454			+448
מהדרין אופ 1	2425	38.0			-52.0
נכסי הדרים 1	1540	200	-15	-1.0	-460
פריאור 5	1971	750	-80	-3.9	-1061
תעשייה					
מזון ומבק					
דובק מב ש	2190	190	-33	-1.5	-80.0
דובק מב מ	2160				
ובכל 1	352		+3	+.9	+300
ובכל 5	311				
ובכל אגח 1	103.0	1600			-1600
ממפי בירה 1	29401	35.0	-1449	-4.7	-29.0
ממפי בירה 5	24000	31.0	-900	-3.6	-25.0
יצהר 1	1055	1100	+25	+2.4	+6240
יצהר א 5	* 689	1748	+63	+10.1	+7150
* ביצוע חלקי 94.00%					
יצהר אופ 2	291	745	+2	+.7	+191
מן 1	355	1711	-5	-1.4	-110
מן 5	265	507	-10	-3.6	-507
מגפרוסט 1	15345	10.0	-800	-5.0	-22.0
עסיס ב 5	370	2626	+2	+.5	+1948
שלמה אבגל 1	1975	881			+174
שמן מבכ א 4	* 1312	917	+13	+1.0	+412
* ביצוע חלקי 91.52%					
טקסטיל והלבשה					
ארגד 1	343	3329	+5	+1.5	+10821
ארגד אופ 2	120.5	2048	-.5	-.4	-2946
ארגד אגח 1	112.5	2000	+.5	+.4	+60000
אופים 1	458	1253	+9	+2.0	+421
אופנת ברוך 1	263	500			-300
אופנת ברוך 5	183.0	500	-4.0	-2.1	-1500
אופנת ברוך אופא	238	135	+5	+2.1	+135
ארגמן רג ש	8600	38.0	-100	-1.1	-32.0
דלתא־גליל 0.1	1192	1891	-16	-1.3	-2427
דלתא־גליל 0.3	1060	2807	-25	-2.3	-2707
מטוויות מאוחד 1.	867				
מטוויות מאוחד 5.	410				
ויטלגו 1	245 תב	400	-15	-5.8	-2000
ויטלגו 5	* 197.5	1500	-7.5	-3.7	-1830
* ביצוע חלקי 81.96%					
ורדינון 1	4975	70.0	-50	-1.0	-95.0
ויקית 1	1659	814			-514
ויקית 5	1441	969			-517
ויקית אופ ב	448	60.0	-5	-1.1	-358
כותר 1	* 131.0	1100	-3.0	-2.2	-6077
* ביצוע חלקי 58.60%					
כותר אופ 1	46.5	764	-5.5	-10.6	-2705
לודזיה 1	658	300			-200
לודזיה 4	508	800			-1700
ליגת 1	124.0	2000	+2.0	+1.6	+2000
עים 1.0	331	1501	+11	+3.4	+1236
עים 5.0	158.0	5069	+4.0	+2.6	+6367
עים אופ 2	114.0	2318	+4.0	+3.6	+5918
עים אגח 1	105.5	1225	+1.5	+1.4	+6725
עמק 1.0	147.5	1200			+205
עמק אופ 1	55.0 תב	4000	-4.0	-6.8	-3499
פולגת א 1	680	1107	-7	-1.0	-1107
פוליגון א 0.5	7771				+1.0
פרנוד 1	1090	40.0	+40	+3.8	+75.0
גיבור־סבריכה	* 5301	140	+51	+1.0	+59.0
* ביצוע חלקי 94.40%					
מתכת ומוצריה					
אורדן 1	6300	400	+90	+1.4	+380
אורדן 5	5170	151	+55	+1.1	+185
אלומית 1	6700				-151
אלומית 5	4970				
כבלים 1	342	5762			+2588
כבלים אופ 1	87.0 תב	7596	-5.0	-5.4	-12260
כבלים אג"ח־אופ'	102.5	5200	+.5	+.5	+1600
כבלים אגח א	102.5	1216	+.5	+.5	+17784
התכוף 1.0	517	100	+17	+3.4	+500
התכוף 5.0	285	2.0			-2.0
התכוף אופ	2000	30.0	+4	+.2	+28.0
דיקה 1	1709	38.2	+8	+.5	+11.8
דיקה 5	1131	60.0	+11	+1.0	+183
קופסאות פח 5	3102				-192
כבלי ציון 1.0	2680	1026	-20	-.7	-1280
כבלי ציון 5.0	1435	2400			-1250
מתכת קרמני 1	200	1864	+1	+.5	+1795
מתכת קרמני 5	107.0	5333	+2.0	+1.9	+19343
נחושתן 0.1	24500	10.0	+400	+1.7	+10.0
נחושתן 0.5	8500	10.0	-240	-2.7	-10.0
פקר פלדה 1	1790	207	-20	-1.1	-393
קינג 1	580				-151
קינג 5	321		+1	+.3	+480
קליל 1	2620	1260			-260
קליל 5	2549	220	-6	-.2	-628
קליל אופ	1270	616			+136
קליל אגח	127.0	3180	+.5	+.4	+180
שלדות 5.0	4400				-25.0
לכיש 1	592	869	+28	+5.0	+496
לכיש 5	388		+4	+1.0	+300
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה					
אלביט 3.0	280000	17.0			+8.0
אלקו 0.1	— הפסקת מסחר —				
אלקו 0.25 ש	— הפסקת מסחר —				
אלקטרה 0.1	2000	1297	+50	+2.6	+969
אלקטרה א 0.5	1495	3415			-1855
אלקטרה אופ 5	925	638			+762
אלקטרה אגח 3	148.0	13120			+3880
אורית 0.02	14270	169			+163
כלל אלקט' אופ א	500	5404	-5	-1.0	-7081
כלל אלק' אגח 1	106.5	14800	+1.5	+1.4	+90411
ספקטרוניקס 1	1130	692			+291
ספקטרוניקס 5	830	720			+280
פייבשנגר 1	410	740	-8	-1.9	-1695
פייבשנגר 5	325	583	+10	+3.2	+1917
ציקלון 1	2578	749			-103
ציקלון 5	1550	2950	+50	+3.3	+4612
קבשטיין 1	2980	148			-52.0
קבשטיין 5	2190		-100	-4.4	-208
ת.א.ת. 1	849	230	+14	+1.7	+223
ת.א.ת. 5	422	6235	+5	+.7	+6705
תדיראן 1	765	3772			+3319
מוצרי בניה					
א.ס.בלבין 1	169.0	11064	-1.0	-.6	-5264
א.ס. בנין אופ א	556	1660	-11	-1.9	-1560
א.ס. בנין אגח א	138.0	14650	+1.5	+1.1	+28350
אקרשטיין 1	400	1197	-8	-2.0	-1637
אקרשטיין 5	286	1.0	+5	+1.8	+999
אקרשטיין אופ א	346	322			-322
אקרשטיין אג"ח 1	133.5	38000	+.5	+.4	+38000
האחים בלום 1	97.0	2140			-1180
אחים בלום אופ 1	50.5	2000	-1.0	-1.9	-2840
מודל השק 1	— הפסקת מסחר —				
מוראיקה 1	— לא נסחר —				
מוראיקה 5	1392				
נגב קרמיקה 1	296	1000	+8	+2.8	+2900
נגב קרמיקה אופ 1	117.0	3195	-1.0	-.8	-1195

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
כימיה, גומי ופלסטיק					
אבן 5	1728	3930			-2794
אליאנס ב 200.0	— הפסקת מסחר —				
גל תעשיות 1	324 תב	439	-36	-10.0	-1476
גל תעשיות 5	239	560			+570
גל תעשיות אופ	84.0	5688	+1.5	+1.8	+4188
גל תעשיות אגח 1	109.5	27925	+.5	+.5	+96800
דשנים 0.1	3426	272	-40	-1.2	-272
דשנים 0.5	1702	373	-9	-.5	-373
טיפה כימיקל 10.0	— הפסקת מסחר —				
ליפסקי 1.0	1785	214	-65	-3.5	-480
מקסימה 1	810	837			+163
מקסימה 5	497	2350	+5	+1.0	+2012
סגו 1	25150	77.0			-31.0
סגו 5	23040	50.0			-7.0
פריקלאס 1	582	430			-53.0
פריקלאס אופ 1	162.0	6000			-500
קים 1	4965	41.0	+90	+1.8	+39.0
קים אופ 2	3150	58.0	-40	-1.3	-155
קים אגח 1	114.5		+2.5	+2.2	+32500
תיא 5	4693	348	-47	-1.0	-189
פרוטרום 10.0	653	30411	+29	+4.6	+51055
עץ ומוצריו, נייר ודפוס					
כתר 1	123.5	2788	-5	-.4	-4492
דפרון 1	6299				
דפרון 5	4202				
חב.ד. 1.0	6081	175	-40	-.7	-97.0
יאה 1	2136	675	-90	-4.0	-645
לבידי אשקלון 1.	727	1209	+20	+2.8	+5080
מולם ב 0.5	33000	12.0	-1		-8.0
קרגל 1	679	1973	-16	-2.3	-6973
קרגל אופ 1	* 349	4112	-11	-3.1	-3777
* ביצוע חלקי 93.45%					
רים 1	320	1000			+150
רים 4	152.0	3000			+2750
תעל ב 2	16150	92.0	-600	-3.6	-189
תעשיות שונות					
אנרין 1	266 תב	5297	+13	+5.1	+9298
אנרין 5	132.0 תב	7105	+7.0	+5.6	+23299
חמישה יחד 1	1903		+40	+2.1	+108
ה.נ.פולק 1	990	285			+175
ה.נ.פולק 5	932				
השקעות תעשיה					
מרכזית ב 0.1	10800	408	-150	-1.4	-847
סך.בכ' 1.0	7230	1395	-380	-5.0	-1455
כלל תעש אופ ד	136.0	10239	-4.5	-3.2	-70877
כלל תעש אגח 6	112.0	63670	-5	-4	-48069
חברות להשקעה					
השקעה ואחזקה					
אמפיק ש	5810	26.0			-16.0
אידיבי פית אופב	3569	110	-1		-724
אידיבי פית אגחא	107.0	53600	+.5	+.5	+6073
אלגר 1	1220	3924			-2774
בזלת השקעות 1	1060				
בזלת אופ א	850	50.0			-50.0
בזלת אגח 1	113.5				+3900
דנבאר 1	560 תב	713	+39	+7.5	+2431
דנבאר 5	412	4048	-19	-4.4	-4060
חברה לישראל 5	2969	635	-70	-2.3	-1135
וולפסון 0.1	115900				
וולפסון 1.0 ש	19501		+101	+.5	+15.0
אמפא א 0.5	16800		+400	+2.2	-20.0
השק דיסק אופ	875	1451	-20	-2.2	-1851
השק דיסק אגח א	114.5	18689	+2.0	+1.6	+35589
מזרחי השק ש	31100	8.0			-5.0
מור השק אגח 124	14650				
חדרן 1	1300	310			-140
חדרן 5	620	405			-100
יעסוד 1	2327 תב	100	-150	-6.1	-102
יעסוד 5	1805	208	-25	-1.4	-208
יצוא ש	14200	67.0	-100	-.7	-67.0
ירדן א 0.1	— הפסקת מסחר —				
ישום 1	77.0	9067	+3.0	+4.1	+10085
ישום אגח־אופ 1	67.5				+401
כלל ישראל 50.0	993	206			-184
מגור 1	380				
מגור א 5	378				
מגור אופ ב	140.5		-1.5	-1.1	-1000
מגור אג"ח 1	135.0	5000	+.5	+.4	+4000
מגור פיתוח 3	344	1777	-7	-2.0	-2927
פז השק ש	2474	327	+1		+2.0
פמה א' 1	4824	74.0	-24	-.5	-65.0
פמה 5	3700	14.0			+172
פריון ב 0.2	11040	184	-20	-.2	-121
קרדן 1	116.0	1357	-1.5	-1.3	-5157
קרדן 5	70.0	4900	-2.0	-2.8	-16344
קרדן אופ 2	52.0	14000	-.5	-1.0	-15330
קרדן אגח 1	113.0	5000			-1000
נסחרות במפ"ה					
גזית ב	235				+1000
דלק ונפט					
דלק חיפושים 1.0	2460	235	+27	+1.1	+135
דלק חיפושים 5.0	1240	2045			-1607
פז חיפושי נפט	22900	55.0			-57.0
י.ג.א.ל. אופ 2	92.5	16220			+8220
ח.נ.ת. 1.0	4140	110			-92.0
ח.נ.ת. 5.0	2260	630	-30	-1.3	-718
נפטא ש	581	8996			-2705
רשימה מקבילה					
שרותים					
הראל עותות 1	— הפסקת מסחר —				

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
י.ס.ק.ל. 1	287				
	8				
קונסורטיום 1	1189	112	-26	-2.1	-112
קונסורטיום 5	366	356			-4324
קונסורט. אופ ג	* 66.5	1350	-5	-.7	-172
* ביצוע חלקי 88.69%					
קשפל 1	596 תב		-33	-5.2	-302
תבל 1	181.5	1678	+2.0	+1.1	+1678
מלונאות ושרותי תיירות					
בני הדר 1	106.0	12987			-12326
בני הדר אופ 1	63.0 תב	3073	-4.0	-6.0	-14056
חוירה ישראלית 1	45.1	3500	-.9	-2.0	-2800
כנס 1	1120				+100
מחשב ושרותי מחשב					
איכות 1	299	1070	-6	-2.0	-1391
דטה מיכון 1	405	173			-159
דקה אופ 1	747	235			+95.0
כלל מחשבים 1.0	4365	19.0	+1		+16.0
מגיב 1	94.0	4430	-1.0	-1.1	-884
רקי 1	324	990	+9	+2.9	+950
נדל"ן בינוי ופתוח					
אבנתיב 1	710 תב	452	+41	+6.1	+1546
בן־יקר גת 1.0	2726	10.0			-22.0
דוידי 1.0	— הפסקת מסחר —				
דוידי 5.0	— הפסקת מסחר —				
עדר 3.0	1228	272			-272
רסק בכל	* 1230	80.0	+30	+2.5	+183
* ביצוע חלקי 72.95%					
רסקו רג	1100	298			+57.0
חקלאות					
כנ־הר 0.1	— הפסקת מסחר —				
מזון ומבק					
אגאם 1	1000	250			+49.0
גולדפרוסט 1	751 תב	8.0	-48	-6.0	-323
גולדפרוסט 5	440	100	+16	+3.8	+83.0
טקסטיל והלבשה					
יהודים 1	* 226	3118	+8	+3.7	+10282
* ביצוע חלקי 89.09%					
משב 0.1	2200	67.0	+39	+1.8	+33.0
משב 0.5	984	644	-1	-.1	-244
תעש הבדין 1.0	2250	1053			-841
מתכת ומוצריה					
אקספנן 5.0	— לא נסחר —				
מוזבן 1.0	— לא נסחר —				
מעבדות סלע 1	82.5				
מתכת פרום 1	56.5	8203	-1.5	-2.6	-3386
מתכת פרום אופ'	* 15.8	79744	+.1	+.6	+31257
* ביצוע חלקי 94.95%					
מוצרי בניה					
אלקל 1	— הפסקת מסחר —				
אלקל אופ 2	— הפסקת מסחר —				
בר־כן 1	2100	300	-38	-1.8	-155
בר־כן 5	1500 תב	1090	-80	-5.8	-1510
בניה אפצפה	470 תב	7600	-48	-9.3	-6500
מ.ד.ואבטבב 1.0	3080				
מ.ד.ואבטבב 5.0	1149				
מ.ב.ב. 1.0	860	80.0	-3	-.5	-80.0
מ.ב.ב. 5.0	650	150			-173
מוצרים כימיים, גומי ופלסטיק					
אלדן־סק 1	180.0				+1110
רקטים 1	2190 תב	189	+144	+7.0	+233

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
נקה 1	4190	150	-50	-1.2	-150
ת.ב.ל. 1.0	1270	150	-3	-.2	-110
ת.ב.ל. 5.0	1075				
תור א' 5	6464	61.0			-61.0
עץ ומוצריו, נייר ודפוס					
אורדע פרינט 1	580	200			-886
סקאפריה 1.0	6495	60.0	-20	-.3	-40.0
תעשיות שונות					
בולג 1	387				
דרסטון 1	144.5		+3.5	+2.5	+300
פז־ון 1	434	1180			-360
השקעה בתעשיה					
כלל פיתוח 1	123.0	2979	-2.0	-1.6	-2979
חברות השקעה					
אינטרה 1	— הפסקת מסחר —				
איתים 1	280				
איתים אופ 1	59.0				+5910
אמישר בכ' 1	391				+35.0
אפיק 1.0	— לא נסחר —				
אפיק 5.0	— לא נסחר —				
בנין השק ב 5	12000	44.3	+349	+3.0	+63.8
לבינקו 1	— לא נסחר —				
לבינקו 5	— לא נסחר —				
עוז השקעות 1	1350				-315
עוז השקעות 5	860	5.0	+2	+.2	+32.0
חיפושי נפט					
מראיל ב 0.03	4571	3.0			+3.0

מעותנים

שם נייר	מספר עסקות	שער משוקלל	שער פ.ת.ן	שינוי באחוזים	מחזור בש"ח
הבינלאומי	2	6464	6464	-1.00	1256.0
פיבי	2	7909	7870	-.25	1327.0
הסנה	8	182.50	185.50	-1.62	50568.0
שלטון		708	708	.00	.0
כלל סחר		369	369	-1.60	7481.0
שופר־סל ב'	2	980	978	.20	9868.0
דלק ג'	8	2168	2152	.74	7164.0
אפריקה 1	6	34492	34320	.50	329.0
אורים	6	898	896	.22	6237.0
נכסים־בנין	4	2801	2787	.50	2520.0
הכשר הישוב	9	65075	64910	-1.00	254.0
חברה כלכלי	16	320	316	2.24	57000.0
כלל נדל"ן	4	693	691	.00	8797.0
עלית		15124	13124	-.25	329.0
פלגת ב'	1	559	563	-.71	1179.0
קסטפאטון 1	1	3307	3283	.24	760.0
כלל תעש אל'	9	2227	2249	2.49	10800.0
אלרון	2	198027	197027	-1.00	20.0
טבע	14	9020	8997	.00	4043.0
ים המלח	4	2396	2384	.50	7221.0
פטרוכימים	11	902	886	1.81	22038.0
נייר חדרה	8	245483	245483	.00	27.0
כלל תעשיות	6	193.00	192.50	-1.03	69185.0
אידיבי פת'	4	7066	7031	-.25	1639.0
אלרן	1	893	889	.00	2016.0
חברה לישר1	12	3706	3688	.49	3423.0
פועלי השקע	2	729	718	.55	9145.0
דיסקונט השקע	7	2053	2043	.49	7564.0
כלל ישר"ל 10	6	1078	1083	-.46	7990.0
יואל	8	399	399	-.25	26685.0

משק וכספים

שנת 1987 – פחות טובה משנדמה תחילה

מתברר עם סיכום החשבונות הלאומיים לשנה הקודמת

מאת אמנון אטד

בתחילת ינואר השנה הודיע שר האוצר משה נסים להכריז כי שנת 1987 היתה הטובה ביותר בחמש עשרה השנים האחרונות. הנתונים עליהם הסתמך נסים בקביעתו היו אומדני החשבונות הלאומיים שפירסמה הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה כמה ימים קודם לכן.

אתמול פירסמה הלישכה את החשבונות המתוקנים ומהם מתברר כי קביעותיו של נסים היו מוקדמות מדי.

מבדיקת הנתונים החדשים עולה התמונה הבאה:

הגידול בתוצר:

התוצר הסקטור העיסקי אכן עלה בשנה שעברה בכשבעה אחוזים - שיעור הגידול הגבוה ביותר מאז שנת 1972. אלא שגידול זה בתוצר נובע בעיקרו מעליה גדולה שנירשמה בענפי החקלאות והבינוי, הבאה כפיצוי לשנים הרעות שנמדדו בענפים אלה בשנים הקודמות. תוצר ענפי התעשיה, לעומת זאת, עלה בשנה שעברה בכחמישה אחוזים, בדומה לשיעור הגידול בשנה הקודמת ובשנת 1984.

מאזן התשלומים:

הגירעון במאזן התשלומים הסתכם בשנה שעברה ב־5.8 מיליארד דולר, במיליארד דולר יותר מהשיא הקודם שנרשם בתקופת ארידור.

ללא היבוא הבטחוני הסתכם הגירעון ב־ 3.4 מיליארד דולר, ב־ 650 מיליון דולר יותר מבשנה הקודמת.

השקעות:

ההשקעות בנכסים קבועים עלו ב־ 14 אחוזים, וזאת לאחר ירידות רצופות בשלוש השנים הקודמות. כתוצאה מכך היתה רמת ההשקעות בשנת 1987 נמוכה עדיין בשמונה אחוזים מרמתן בשנת 1983.

שכר:

השכר הריאלי לשעת עבודה עלה בשנה שעברה בשמונה אחוזים, לאחר גידול של שישה אחוזים בשנת 1986. עליות אלה החזירו את השכר לרמה דומה לזו שנרשמה בשנת 1983.

צריכה פרטית:

הצריכה הפרטית לנפש עלתה בשישה אחוזים והגיעה לשיאים חדשים - בשבעה אחוזים יותר מרמת השיא הקודם בימי ארידור.

מחירים:

רמת המחירים במשק עלתה בשנה שעברה (בממוצע מול ממוצע) ב־ 19 אחוזים. בדיקת התפלגות המחירים מראה כי מחירי התוצר המקומי עלו בעשרים אחוזים ואילו מחירי היבוא עלו ב־ 17 אחוזים.

אבטלה:

שיעור המובטלים מכלל כח העבודה האזרחי הסתכם בשנה שעברה ב־ 6.1 אחוזים, באחוז אחד פחות מבשנה הקודמת אולם גבוה יותר משיעור האבטלה בשנים 1982 - 1984.

מנתונים ארעיים שמסר אתמול מנהל המחלקה לחשבונאות לאומית בלישכה, עזרא הדר עולה כי בחודשים הראשונים של שנת 1988 נמשכת הירידה הקלה באבטלה שהחלה בסוף השנה שעברה. בשכר נירשמה בתקופה זו עליה מצומצמת, בעיקר בשכר עובדי השירות הציבורי. ביבוא מוצרי צריכה נרשמה עליה גדולה יחסית של כשמונה אחוזים ועליה גדולה נירשמה גם במכירות מוצרי צריכה.

ערכות לגילוי „איידס" ב־2 מיליון דולר–ליצוא

מאת אמנון אטד

חברת אורג'ניקס מיבנה מתכוונת לייצא השנה ערכות לאיבחון מהיר של מחלת האיידס בשווי כולל של כשני מיליון דולר.

ערכות האיידס הינן פריט אחד ממאות המוצגים בתערוכת "מדקס 88" לציוד רפואי המתקיימת בימים אלה, זאת הפעם השישית, בירושלים.

160 חברות משתתפות הפעם בתערוכה, 58 מהן חברות ישראליות ולדברי המארגנים לא נירשמו כל ביטולים בהשתתפות בשל האירועים בשטחים.

לתערוכה אמורים להגיע 500 מבקרים מחו"ל, מהם 200 קניינים והשאר רופאים במקצועות שונים. מספר הקניינים שיבואו מ־23 מדינות כפול השנה ממספרם בתערוכה הקודמת שהתקיימה לפני שנה וחצי.

מנתונים שמסרו ראשי מכון היצוא עולה כי בשנה שעברה הסתכם יצוא הציוד הרפואי מישראל ב־ 260 מיליון דולר, בחמישים מיליון דולר יותר מבשנה הקודמת. עיקר היצוא מופנה לארצות השוק המשותף ומקצתו לארצות הברית.

גוברת אבטלת בעלי מקצועות טכנולוגיים

מאת חיים ביאור

ירידה בביקוש לכח אדם אקדמאי, בפרט במקצועות הטכנולוגיים, ניכרת מאז ראשית השנה. בעקבותיה נוצר קושי במציאת תעסוקה הולמת לאקדמאים.

מנתונים שריכז המרכז לתעסוקת אקדמאים של שירות התעסוקה, עולה שלאחרונה גבר הקושי של אקדמאים למצוא תעסוקה, לנוכח הצטרפותם של מפוטרי התעשיה האווירית, "תדיראן" ורפא"ל למעגל דורשי העבודה.

בשנה שהסתיימה ב־ 31 במארס 88 , חל גידול בשיעור של 10 אחוז במספר דורשי העבודה האקדמאים שטופלו על ידי שירות התעסוקה. מדובר ב־12,966 דורשי עבודה , לעומת 11,709 שטופלו בשנה הקודמת.

בשנה החולפת סודרו בעבודה 5,040 אקדמאים, שהם 39 אחוז מסך האקדמאים שטופלו.

מנכ"ל שירות התעסוקה , עו"ד רוד מנע, מסר ל"דבר" כי 56 אחוז מבין דורשי העבודה האקדמאים הם בוגרי מדעי החברה והרוח ; 26.5 אחוז – מהנדסים והנדסאים ו־17.5 אחוז – בוגרי מדעי הטבע ומדעי החיים. לדבריו, נמשכת מגמת הגידול במספר המהנדסים המגיעים למרכז לתעסוקת אקדמאים, אך בעקבות מגמת הצימצומים במפעלים העוסקים בפיתוח וייצור מוצרים עתירי טכנולוגיה, נמשך הקושי במציאת תעסוקה הולמת למהנדסי אלקטרוניקה, מהנדסי מחשבים, מתכנתים ומנתחי מערכות.

21 מיליון דולר – יצוא היהלומים של רפאלי

מאת אבי שוברט

שמואל רפאלי מוותיקי חברי בורסת היהלומים הישראלית שייצואו בשנת 1987 הסתכם ב־21 מיליון דולר, הוא אחד הזוכים בתואר „יצואן מצטיין" שהוענק אתמול ל־14 יצואנים מידי נשיא המדינה.

רפאלי הוא חלוץ לוטשי הפנסוי בישראל ומייסד מפעל ש. רפאלי ושות', שותפות שהוקמה לפני 11 שנים על ידו, בנו נחום וחתנו גרשון סטשיק. רפאלי הנושא גם בתואר יקיר התעשיה, החל לעבוד בליטוש פנסוי עוד בשנת 1941 ושקד על פיתוחם של כלים, מכשירים ושיטות ייצור ליהלומים אלה. בתחום ייצור הפנסוי בתעשיית היהלומים בישראל מועסקים כ־8,000 עובדים המהווים כשליש ממספר המועסקים בתעשיית היהלומים. יצוא הפנסוי מוערך ב־800 מיליון דולר המהווים, כשליש מסך הייצוא השנתי.

לחברת ש.רפאלי ושות' שתי מלטשות המעסיקות 90 עובדי ייצור וכעשרה עובדי מנהלה שיווק ומיון, כן מעסיקה החברה 15 קבוצות קבלניות. מאז הוקמה החברה נמצא הייצוא בקו עליה. בשנת 1986 היה הייצוא 11.5 מיליון דולר ובשנת 1987 21 מיליון דולר. באותה שנה סיפקה החברה ליצואנים אחרים בארץ כ־18.5 מיליון דולר, מחזור המכירות הגיע ל־40 מיליון דולר בשנת 1987 .

65 אחוז מכלל היצוא של החברה מיועדים לארצות הברית והשאר למזרח הרחוק. נשיא התאחדות תעשייני היהלומים בישראל, אורי שורין ציין: „זו פעם ראשונה שיצרן פנסוי זוכה בפרס „יצואן מצטיין" בתעשיית היהלומים. למעשה זהו פרס למגזר הפנסוי כולו ולתעשיית היהלומים הישראלית שהתפתחה והתרחבה בישראל בשנים האחרונות."

צמצומים במלונות היוקרה התל־אביביים בגלל ירידה בתפוסה

מאת חיים ביאור

מלון "דן" בתל־אביב, אחד משני המלונות בעיר שדורגו ב"חמישה כוכבים פלוס" – פיטר 60 עובדים , שהם 20 אחוז מעובדיו.

הנהלת המלון נקטה בצעד זה לנוכח הירידה החדה בתפוסת החדרים, שהחלה אחרי חג הפסחא, מ־ 90 אחוז ויותר לכדי 65 אחוז היום. העובדים שפוטרו הם זמניים ולפיכך לא התנגדה מועצת פועלי תל־אביב לפיטורים.

מלון "הילטון", שאף הוא סובל מירידה משמעותית בתפוסה, ינהיג שבוע עבודה של 5 ימים במהלך חודש יוני. הנהלת המלון ביקשה תחילה לפטר כ־ 20 אחוז מעובדי האחזקה וכ־ 10 אחוז מהמלצרים, אך בהתערבותו של זלמן בנדל, רכז עובדי האירוח במועצת פועלי תל־אביב, הושג הסדר שימנע פיטורים.

המעבר לשבוע עבודה של 5 ימים לא יפגע בשכרם של 650 עובדי "הילטון", שכן היום השישי, שבו לא יעבדו, יחשב כחלק מחופשתם השנתית. יצויין, שהמעבר לשבוע עבודה מקוצר במלון זה לא יכלול מלצרים וחדרניות.

צמצום ניכר בהפסדי „אמאץ־אמקור" ב־88

מאת אבי שוברט

צמצום משמעותי נרשם בהפסדי „אמאץ־אמקור". בהשוואה לשנה החולפת בה הפסידה החברה כמיליון דולר, קטנו הפסדי החברה ברבעון הראשון של שנת 1988 ל־90,000 דולר,מסר מנכ"ל החברה ניסים אלקלעי למזכיר מועצת פועלי תל־אביב־יפו תדי קאופמן, בסיור שערך במפעל המייצר דודי שמש וקולטים.

אלקלעי העריך כי פתיחת שווקים חדשים וגידול בהזמנות יגרמו לשינוי המצב והמפעל יתחיל להרוויח. כיום מיוצרים במפעל מידי חודש כ־1,400 דודים וקולטים, ביכולתו של המפעל להכפיל את הייצור.

מאז אוקטובר 1987, עת מונה אלקלעי למנכ"ל המפעל פוטרו 18 מתוך 76 עובדי החברה, רובם עובדי מנהלה.

יצוא פרחים וצמחי בית גדל השנה ל־150 מיליון דולר

מאת דויד מושיוב

סיכום עונת יצוא הפרחים מראה על עונה טובה וגידול בתמורה שהתקבלה בייצוא. אולם המגדל במעט ולא נהנה מגידול זה בגלל ההתייקרויות שחלו בתשומות הגידול בישראל שנעו בין 20 ל־25 אחוז. בפרח הציפורן חלה התיקרות של העלויות בארץ בשיעור 30 אחוז בקירוב. ענף הציפורן נתון במצוקה קשה ומגדלי הפרחים דורשים סיוע מהממשלה למגדלים, משום שפרח זה מהווה מרכיב חשוב בסל הפרחים שמייצאת ישראל וקשיים בגידול זה עלולים לפגוע בכל ענף הפרחים.

יצוא הפרחים השנה יגיע לכדי 800 מיליון פרח, כאשר התמורה תסתכם ב־127 מיליון פרח. נוסף לכך צפויה תמורה של קרוב ל־20 מיליון דולר פו"ב בעד יצוא צמחי בית.

סך הכל התמורה פו"ב בעד יצוא הפרחים וצמחי בית השנה יגיע לכדי 150 מיליון דולר

בקירוב לעומת 105 מיליון דולר שהיתה אשתקד.

מגדלי הפרחים נפגעו השנה בגלל אי אשרור ההסכמים עם השוק האירופי. כתוצאה מכך לא הופחתו המכסים על הפרחים ונמנעה הכנסה הנעה בין 7 ל־8.5 מיליון דולר למגדלי הפרחים בגלל סיבה זו.

התייקרויות בארץ בעלויות העבודה חלו בעיקר בשכר עבודה וכן בריבית על האשראי שקיבלו מגדלי הפרחים.

ממועצת הפרחים נמסר, כי בעד הוורדים קבלו השנה בממוצע 23 סנט לפרח בהשוואה ל־20 סנט הפרח אשתקד. עבור הציפורן קבלו השנה 11.5 סנט הפרח לעומת 10 סנט שקיבלו אשתקד ואילו בעד גיבסנית' התקבלה תמורה פו"ב של 25 סנט לעומת 20 סנט אשתקד.

ההכנסה מיצוא הוורדים היתה 25 מיליון דולר, מהגיבסנית 22 מיליון דולר ומהציפורן - 25 מיליון דולר.

ליטני ייצג רשת קראון שרכשה את לודסטון

חברת המזון האמריקאית „קראון ברנדס אינק" בעלת מחזור מכירות שנתי של כ־ 45 מיליון דולר, הודיעה בשבוע שעבר על קניית עסקי סחר המזון של חברת לודסטון.

לודסטון הינה חברה אמריקאית העוסקת ביצוא מוצרי מזון ישראליים לארה"ב בעיקר לשוק הכללי. רוב המוצרים המשווקים ע"י לודסטון נמכרים בתוית הפרטית של הלקוח. בין לקוחותיה הגדולים של לודסטון נמנים רשתות מזון גדולות כ־ שופרייט, איי אנד פי וכן רשתות הפצה כ־ סופרטליק.

חברת קראון פועלת כיצרנית, משווקת ויבואנית של מוצרי מזון. בבעלות החברה נמצאת חברת המזון הכשר „רוקח", „מד־רוס" וכן חברה להפצת קמח ומוצרים נלווים למאפיות ופיצריות בשם „לואיס הקמייר". בנוסף לכך, יש להחברה שלוש חברות הפצת מזון בבוסטון, שיקגו ולוס אנג'לס. קראון מנהלת בימים אלה פעילות להרחבת רשת ההפצה שלה במספר מקומות נוספים בארה"ב. קראון הינה חברה ציבורית בשליטתו של איש העסקים הישראלי עזרא הראל.

השלוב בין הפעילויות של קראון ולודסטון יוצר עתה את הגוף הגדול ביותר העוסק ביצוא ובשיווק מוצרי מזון ישראלים לשוק הכשר והכללי בארה"ב. הפעילות המשולבת הראשונה בין שני הגופים נעשתה לאחרונה בשוק הכללי.

קראון אושרה כספקית ללקוח גדול ביותר המשווק מוצרי מזון בתוית פרטית בכל רחבי ארה"ב.

בימים אלה מתנהלים מגעים בין קראון לבין מספר יצרני מזון גדולים מישראל לקבלת הייצוג בארה"ב. קראון היא החברה האמריקאית הראשונה אשר יכולה להציע כניסה למוצרים הישראלים הן לשוק הכשר והן לשוק הכללי.

המשרד הישראלי של קראון מנוהל ע"י דניאל ליטני אשר יצג עד כה את פעילותה של חברת לודסטון בישראל.

ביטוח / דן שלם

הפסדים חיתומיים בביטוח כללי ברבעון הראשון

באיגוד חברות הביטוח מודאגים מהגידול בתביעות בענף שהביא להפסדים חתמיים ברבעון הראשון ב־ 1988. נראה כי תופעה זו דורשת להעלאת תעריפי רכב רכוש בצד הרחבת שיתוף פעולה עם המשטרה.

בביטוח חיים חלה התקדמות בדיוני הוועדות המשותפות למבטחים ולאוצר וההערכה היא כי פוליסות משתתפות ברווחים תופענה בספטמבר 1988. מחלוקת על הסכם ההשקעות וצורת הרישום במאזן של אגרות חוב סחירות מעכבים הוצאת הפוליסות החדשות. בענף חוששים כי דיווח מאזני על פי שווי שוק עלול לפגוע במבוטח. למרות זאת יש עדיין גידול במכירות ביטוחי החיים. יתכן כי אחת הסיבות לכך נובעת מחשש לשינוי לרעה בתנאי הביטוח בעתיד. בינואר מרץ גדלו המכירות בענף ב־30 אחוז ריאלית.

גידול ברווחיות בידרמן

רווחיה של חברת בידרמן מקבוצת הסנה נמצאים במגמת עליה כאשר גם ההון העצמי גדל בהתאם. ב־ 1987 גדלו עתודות החברה ב־20 אחוז והן הסתכמו ב־39 מיליון דולר. הפרמיות מביטוח כללי גדלו ב־11 אחוז והרווח בביטוח כללי הגיע ל־ 469 אלפי ש"ח. בביטוח חיים מכרה החברה ב־ 1987 5.1 מיליון ש"ח. סה"כ פרמיות היו 11.8 מיליון ש"ח. עתודות ביטוח חיים מהוות מעל מחצית המאזן.

החברה מתמחה בביטוחי הפרט וב־ 1988 נמשכת מגמת גידול בפרמיות בביטוח כללי ובביטוחי חיים.

החברה פועלת באמצעות 60 סוכנים וסוכנויות ביטוח. בביטוח ימי חבויות מוקדמות יש לחברה התמחות מיוחדת והיא נחשבת לרווחית שבין חברות בת של הסנה.

מחלוקת פרמיות בביטוח ימי

בביטוח ימי נמשך המאבק בין חברות הביטוח לבין חברות הספנות כדי להשיג יותר פרמיות. ועדת משנה לאניות מיושנות ממשיכה בפעילותה והיא תיתן פטור לאניות מיושנות שיענו על קריטריונים מסויימים. אניות קו או אניות המשרתות לקוח משך זמן מה עם נסיון תביעות חיובי ייהנו מהקלות. הוחלט לנהל מו"מ עם צים לפטור אניות הכורות על ידי חברת עופר מתוספת פרמיה ולגבי אניות הכורות אחרות תורדנה תוספות הפרמיות בשעור ניכר.

פוליסת ביטוח עבודות קבלניות

וועד ענפי ההנדסה של איגוד חברות ביטוח מבקש לשנות חלק מחריגי הפוליסה בענף ולנסחם מחדש באופן שאם נכללו בפירוט שמו של המבוטח יותר מאדם או גוף משפטי אחד, יחול חריג זה על חבותו כלפי עובדיו של כל אחד מיחידי המבוטח בנפרד. שינוי זה בא כדי לצמצם את היקף החריג ולהגבילו ליחסי עובד/מעביד בלבד. קבלן משנה של המבוטח ועובדיו עלולים להינזק בשטח אתר הבניה גם שלא כתוצאה ישירה מעיסוקם בשטח או מקשריהם העסקיים עם מבוטח או אחר מיחידי המבוטח.

שינויים במגדל

בחברת מגדל הנמצאת בתאוצת פיתוח זה זמן רב יש באחרונה נטיה לשינויים פרסונליים לאחר שמזכירת החברה פרשה, עומד בקרוב לפרוש מנהל מכירות ביטוח אלמנטרי יהושע אינגר, שינויי ניהול נוספים צפויים בקרוב.

חריגות בתעריפי רכב

התחרות החזקה בענף הרכב נמשכת זה זמן רב וגם ההפסדים הצפויים בענף רכב רכוש אינם מרתיעים את החברות ואת הסוכנים. מתברר כי עיקר הבעיות הן בביטוח קולקטיב. בשוק מעריכים כי ביטוח קולקטיב עובדי תדיראן יהיה בתנאים טובים יותר מאשר בשנה הקודמת. בסוכנות ביטוח־לוונטל המטפלת בנושא טרם ברור איזו חברה תבטח את הקולקטיב. ברור כי ההנחות תהיינה בשיעור מינימלי של עשרה אחוז ועד 20 אחוז מעבר להנחה המירבית שמותר לתת להיפר קולקטיב. בכך יש אפליה ניכרת לעומת מבוטח בודד. מה גם שנסיון מספר חברות ביטוח עם קולקטיבים מראה כי שכיחות התביעות בביטוח קולקטיב זהה לזה שאצל מבוטח בודד אף שנסיון התביעות גרוע יותר כמו שקרה במועדון שקם.

הבורסה מתנגדת להנפקת אהליאב מאחר ותרוקן חברת „מגור"

מאת דרור שרביט

הבורסה לניירות ערך מתנגדת להנפקת „אהליאב" בבורסה כדי למנוע התרוקנות נכסיה של חברת האם שלה „מגור". אתמול נפגשו מנהלי „מגור" עם מנכ"ל הבורסה יוסף ניצני וניסו לשכנעו לאשר את ההנפקה המתוכננת.

המשנה למנכ"ל הבורסה סם ברונפלד אומר כי הבורסה מתנגדת לפיצול מלאכותי בפעילותן של חברות הנסחרות בבורסה על ידי הוספת חברות רשומות נוספות. מבדיקה שערכה הבורסה התברר כי חברת „אהליאב" מהווה כיום מרכיב עיקרי בפעילותה של „מגור" ובשל כך מתנגדת הבורסה לרישום שתי חברות נפרדות מקבוצה זו. הבורסה ציין, אינה רוצה לחזור למצב של פי. בי והבינלאומי – שתי חברות הרשומות בבורסה, אשר ההבדל ביניהן מועט.

„מגור" טוענת כי הונה של „אהליאב" מהווה 19 אחוז בלבד מהונה של „מגור", עובדה הסותרת את הטענה כי חברת בת זו מהווה מרכיב עיקרי בפעילותה של „מגור". כמו כן נטען כי „מגור" פועל כחברת השקעות, כאשר אחד מיעדי פעילותה היא הוצאת חברות לבורסה.

ברונפלד מוסיף כי הרשימה המקבילה של המניות בבורסה לא נועדה לחברות שכבר פועלות בבורסה כדוגמת חברת „מגור", אלא לחברות שזו הדרך היחידה עבורן לגייס הון. אם „מגור" מעוניינת בגיוס הון פתוחה בפניה הדרך לעשות זאת באמצעות חברת „מגור" ולא על ידי הוצאת חברת נוספת לבורסה.

משמעות הדרך המוצעת על ידי ברונפלד היא דילול חלקם של בעלי השליטה ב„מגור" וכפי שנודע זו אפשרות שבעל השליטה ב„מגור" (עודד רונן)מנסה למנוע באמצעות הנפקת חברת בת.

בבורסה מובעת גם אי שביעות רצון מהעובדה שחברות אחזקה ממהרות להביא לבורסה הנפקות של חברות בנות, זמן קצר בלבד לאחר שנרכשו, גם אם חברות אלה, דוגמת „אהליאב" עמדו לפני פשיטת רגל זמן קצר לפני שנרכשו.

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5551.89	5511.49
אבוקה	436.16	427.65
אבח	280.96	275.58
אגב	112.21	110.82
אדיר	1896.71	1859.45
אדם	175.82	172.42
אפיר	172.15	170.98
אור	433.70	429.90
אורין	135.67	132.99
אורלי	307.61	305.40
אורה	871.58	854.66
אייל	5639.81	5529.91
אירים	5810.54	5690.34
איתן	831.88	815.57
אלון	681.01	669.16
אלמג	722.18	708.11
אנליסט		
אנ"ח	108.17	106.71
אנליסט		
בכיפה	102.92	100.49
אנליסט		
בכיות	101.89	98.62
אקשד	109.85	107.37
ארז	—	—
אס	147.82	143.79
אשל	194.59	190.78
אתגר	93.09	91.29
אתרת	271.43	268.79
בדולח	166.96	163.78
ברוש	553.50	542.81
ברק	493.54	483.78
ברקת	327.76	325.56
גביש	1660.91	1629.09
גבע	122.46	120.76

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
גורן	485.22	476.02
גיא	109.57	107.95
גיל	3483.94	3417.48
גלית	683.52	675.13
דורבן	371.59	368.01
דוכיפת	537.20	526.77
דולב	259.52	254.18
דורון	1668.14	1638.19
דותן	287.24	281.90
דליה	602.78	592.35
דרור	355.68	349.17
דקל	382.37	374.99
הדס	413.06	410.21
הילה	428.50	426.57
הד	579.55	568.64
זהבית	—	—
זוהר	117.03	115.33
זיו	144.00	141.91
זינוק	109.19	106.85
זיק	102.15	99.77
זמיר	482.55	473.20
חוחית	174.19	170.36
חליפין	152.95	152.52
חלמיש	224.42	222.94
חן	158.54	157.91
טופז	121.20	118.55
טל	6628.06	6555.08
יובל	497.08	487.49
יהלום	182.06	178.62
יסודות	382.20	375.77
ישרה	485.23	475.88
כוכב	322.80	316.55
כחול	134.08	132.05
כלנית	659.61	648.87

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
כספית	281.77	279.67
כרמל	142.96	140.75
כתר	1271.29	1252.93
להב	5051.95	4954.65
למשקיע	133.65	152.19
לפיד	358.00	351.04
לקט	2062.20	2020.92
לשם	408.91	406.26
מגדל	1479.31	1451.28
מגמה	4207.16	4180.71
מגר	271.59	269.72
מגן	3960.57	3924.57
מד	1750.78	1739.19
מה	910.86	899.70
משה	25998.44	25599.36
מיטב	1100.51	1079.25
מכלול	104.76	102.76
מנוף	4938.53	4844.61
מעיין	792.12	772.45
מקשה	412.91	410.19
מרגלית	133.59	133.09
מרום	1447.24	1420.21
נוגה	157.71	153.39
נטיף	297.57	293.53
נטע	490.20	482.85
נילי	148.54	146.35
סביון	664.35	652.55
סגולה	148.41	145.49
סלע	400.58	397.95
סנונית	576.22	564.56
ספיר	404.12	396.34
סמיר	177.45	177.00
עדיף	383.04	375.84
עירית	808.75	502.77

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
עידן	524.00	516.42
ענבר	116.83	114.34
עצה	2446.97	2428.67
עתידי	547.60	536.93
עשהב	132.48	129.97
פזא	1742.72	1709.12
צבר	564.70	553.43
צופית	511.77	501.79
צוק	134.65	134.12
צייד	1216.12	1191.84
צפירה	545.28	537.48
צמרה	153.23	152.10
צריח	107.77	106.34
קלע	179.27	178.38
קשת	114.24	112.00
רננית	18709.44	18549.60
רימון	141.36	141.12
רקמה	920.67	905.43
רקיע	440.12	431.06
שביט	489.17	479.85
שחם	361.46	358.02
שקף	108.21	106.11
שירה	474.53	471.07
שקד	445.64	436.99
שגב	724.73	714.17
שחק	762.07	752.23
שכר	198.14	194.28
תאנה	259.51	257.06
תדהר	541.88	539.18
תירוש	586.18	579.04
תבונה	111.11	108.90
תמר	274.12	268.87
תפוח	212.66	211.21
תרשיש	122.27	119.95
תשרי	568.58	563.98

ימי שבועות בשפיים

„ניחוחי קציר"

של התנועה הקיבוצית

בימים 20–23 במאי 1988

בתוכנית:

יום שישי – 20.5, בשעה 21.00

להקת המחול הקיבוצית – בהנהלת יהודית ארנון

★ מטען חורג – כוריאוגרפיה – ניר בן גל, ליאת דרור. מוסיקה – חיים מרטינו

★ „מחולות קונצרטנטיים" – מוסיקה סטרווינסקי, כוריאוגרפיה – רמי באר

★ „הזמורת בני הנעורים" – מוסיקה – בריטן, כוריאוגרפיה – רמי באר.

יום שבת – 21.5, בשעה 21.00

★ מועדון זמר אזורי – „ניחוחי קציר" – יוצרים ואמניה מהתנועה הקיבוצית. מנחה – גיל אלדמע – בהשתתפות „להקת העוגן" ואמיר גינת

יום ראשון – שבועות – 22.5

„טקס הבאת הביכורים"

★ הצגה לילדים של בימת הקיבוץ „כמו סיפורים" – מאת עודד בורלא.

יום שני – 23.5, בשעה 21.00

★ קונצרט של התזמורת הקאמרית הקיבוצית – בניצוח ליאור שמבדל. סולנים – סילביה מרקוביץ' ודיאנו טאגין – כינור. בתוכנית: באך, מוצרט, סטרווינסקי.

כרטיסים: בקופת אולם התרבות בשפיים – ביום המופע. להזמנת כרטיסים: טל. 052־523539

בסיוע ההסתדרות הכללית בארץ ישראל – המרכז לתרבות ולחינוך

חדשות של שבת

■ דורון רוזנבלום: שבוע בירושלים, תוגה גדולה ■ עדנה עברון עם ליילא א־שאווה. בתו של רשאד. היום ציירת פמיניסטית בלונדון ■ יעל גבירץ: סיפורו של אסף אדיב. האם מדובר בתסביך אח ■ דודו גבע במכון וולקני. פוסטר ■ עדית זרטל ■ אבא אבן: יציאת הרוסים מאפגניסטאן ■ שוש אביגל ■ 62 ימי מילואים מחכים לך. על חשבון מה זה בא ■ שרית ישי־לוי: עם עפרה חזה בין ריו ללונדון ■ אמנון לוי על אידיאל היופי של החרדים ■ אלישע שפיגלמן ■ נורא שפיגל לרמי רוטהולץ: במכבי שאני שיחקתי היינו מפוצצים את המשחק ■ יצחק וגנר. נוכל או כישלון עסקי? מאת נעמי לויצקי ■ אבבה הביא כלה מאתיופיה ושאול אברון היה בחתונה ■ עמיקם רוסמן ■ דן בן אמוץ חוזר לאחימאיר. נטפלתי אליה

שרנסקי: 9 שנים בכלא הסובייטי

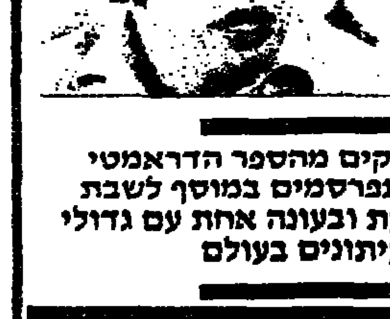

פרקים מהספר הדראמטי מתפרסמים במוסף לשבת בעת ובעונה אחת עם גדולי העיתונים בעולם

החל ממחר בידיעות אחרונות

פינה חמה ללב"י

הקרן למען בטחון ישראל

תורמי קבע:
קרן המילגות של התאחדות בעלי־מלאכה ותעשיה זעירה בנס־ציונה תרמו כמדי שנה 1000 ש"ח.

התרומה המרגשת:
לכבוד חתונת הזהב של לולו וקייט וולנברג, ת"א 1000 ש"ח.

התרומה הצעירה:
ילדי גן דישון – רמות נפתלי, מושב דישון, 120 ש"ח.

היום יותר מתמיד – תן לבך ללב"י

קרן לב"י: רחוב ד' (ארנא) 17, הקריה, תל־אביב 64734

מידעון

מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים ושל ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03־433300
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב ביום ו' ובערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ

מרפאת שירותים לעזרה ראשונה אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא מס. 49 – טלפון 03־284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00

אזור חיפה
רחוב הגפן 26 קומה ג' – 04־523566
כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות
חגים מ־20.00 עד 23.00

ער"ן: עזרה ראשונה נפשית
תל־אביב – 03־5461111
קו לילדים ונוער – 03־261113
ירושלים – 02־227171
חיפה – 04־672222
נתניה – 053־335316
כרמיאל (גליל) – 04־988410
כפר־סבא – 052־913999
באר־שבע – 057־418111.

קו פתוח – ארגון קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)

נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03־235922

קו פתוח לקשישים 02־690685

האגודה להגנת האזרח בישראל – סניף תל־אביב – בן יהודה 146
טל: 239207 בימים א' – ה' 3 – 9

אַלְמַקְס משחת השיניים במניעת עששת * יעילה פי 3

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
שלמה המלך – שלמה המלך 78 – 246461
פרופסור – אינשטיין 40 רמת־אביב – 413730

ירושלים
שעפט מבשר – בן סירא 2 – 227273

חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288

פתח־תקוה
גבי"א – חפץ חיים 6 – 910541

בני־ברק – רמת־גן
רמת־יצחק – דרך ירושלים 96 רמת־גן – 777506

נתניה
כמור – הביבנה רייק 20 נתניה – 583360

אַלְמַקְס
מיוצרת ע"י טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ברשיון GABA שוויץ

مكزا من الأصل

مكان الأصل

חדר קבורה פניקי מפואר ובו 32 גולגלות נתגלה באכזיב

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר"

חדר קבורה תת־קרקעי, השני מסוגו בארץ והשלישי בעולם, הבנוי גזית במבנה מפואר ובתוכו ממצאים בעלי חשיבות רבה מהתקופה הפניקית נחשף על־ידי משלחת ארכיאולוגים בראשות אילת מזר, עם סיום עונת החפירות באתר אכזיב.

החפירות באתר זה, שנמשכו כחודש, עמדו בסימן ביקורים תכופים של חרדים שאף התפרעו במקום והיכו שומר ועובד. הם טענו כי באתר ישנם קברים של יהודים. אילת מזר שללה אתמול גירסה זו וטענה, כי הממצאים שנתגלו בתוך קברים שנחשפו אחד ליד השני כגון צלמיות, ראש של פר, אלת פריון גלויית ערווה המחזיקה בידה יונה — כל אלה ואחרים מצביעים על כך שמדובר בקברים משפחתיים של פניקים מהמאות העשירית עד השביעית לפני הספירה, דהיינו במקביל למלכות דוד ושלמה בישראל.

ב־1980 נתגלה באכזיב קבר משפחתי ראשון כאשר צה"ל סלל דרך פטרולים מאכזיב לנהריה. משלחת בראשות ד"ר טראוסניק, גילתה ממצאים רבים וחשובים בתוך הקבר. כמה מטרים מהקבר הראשון נחשף עתה הקבר השני. אילת מזר טוענת כי הממצאים משמשים עדות מאלפת לפולחן הקבורה המורכב של הפניקים, הכולל קבורות ראשוניות וקבורות בשריפה, המלוות כלי מנחה וצלמיות. בנוסף לכך נתגלו עוד שתי צורות קבורה — חציבה בסלע וחציבה בכורכר.

בקבר שנחשף נתגלו 32 גולגלות שנקברו בו על־ידי משפחה אחת במשך 600 שנה. לדברי פרופ' ב. סמית, ראש המחלקה לאנתרופולוגיה פיזית בבית הספר לרפואה של הדסה עין־כרם שעזרה למשלחת החופרת, נאטם קבר זה על־ידי בני המשפחה לאחר אסון שפקד אותם. מדובר בפתח הקבר המכונה 'נופש' הפונה מעלה כלפי השמים, אות לקשר בין הנקברים לבין השמים. בקבר הראשון שנחשף לפני שמונה שנים היה ציור פניקי. נמצאו בו משקולת דיג, תכשיטים משנהב וצלמיות.

בקבר נמצא לראשונה בעולם ראש פר, כנראה אליל כנעני או פלישתי קדום, בדומה לאל פניקי. ליד הקבר נתגלה קנקן יפהפה השוקל כמה עשרות ק"ג. בתוך הקברים נמצאו מצבורים של אבנים יפות, משקולות, צפחיות עץ, אצעדות, תכשיטים וכלים שונים.

ראש עיריית נהריה חיים לבב הבטיח לפעול להקמת מרכז לחקר התרבות הפניקית שיוקם בגליל המערבי וכל הממצאים שהתגלו באכזיב יאוכסנו בו. אילת מזר הוסיפה כי באביב הקרוב יחודשו החפירות באכזיב.

הארכיאולוגית אילת מזר, שעמדה בראש המשלחת שחשפה את הקבר הפניקי, עם סיום עונת החפירות באתר אכזיב. (צילום: אורי נבו)

בן 25 הורשע בהריגת החייל דנמן

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר"

ג'מיל ג'יראר, בן 25, מכפר מג'דקרומיה שליד כרמיאל הורשע אתמול בהריגתו של איש חיל התותחנים החייל משה דנמן מטבעון.

התובעת, עו"ד דינה רוזנברגינר, ייחסה לו אשמה של רצח בכוונה תחילה, שוד, הסיפה לשם רצח וקשירת קשר לביצוע פשע. במהלך המשפט הודה הנאשם בעובדות בכתב האישום, אך כפר באשמות.

בכתב האישום נטען, כי הנאשם, יחד עם לוטפי חיג'זי מטמרה, קשרו באוגוסט אשתקד קשר לחטוף חייל ולשדוד את נשקו. השניים ביצעו את המזימה בליל ה־20 בספטמבר 87, בעת שאספו את החייל חנוך דנמן ז"ל מתחנת ההסעה לחיילים בעכו. לוטפי ישב ליד ההגה וג'מיל מאחור. לוטפי היה זה שקנה והביא גרזן וביקש לשדוד נשק לצורך ביצוע שוד מזויין, כדי להיחלץ מהמצוקה הכלכלית שהיה נתון בה.

על פי המזימה שרקמו השניים ג'מיל היה צריך להכות בראש החייל בגרזן בשעה שלוטפי אמור היה להשתעל, כסימן מוסכם. הם פנו לשביל צדדי לכיוון האדמות של קיבוץ כפר מסריק. ואולם כשלוטפי השתעל ג'דאר התחרט, סרב להכות את דנמן בגרזן וברח מהרכב. אז נטל לוטפי את הגרזן והיכה בראשו של דנמן עד מוות.

שלושה שופטי בית המשפט המחוזי בחיפה, אברהם פרידמן, מלכיאל סלוצקי ונתן קליינברגר הרשיעו את ג'דאר בהריגה, בתוספה לשם רצח ובקשירת קשר לביצוע הפשע. הם ציינו, כי לוטפי היה אדריכל המזימה וקבעו כי אין בחומר הראיות כדי להרשיעו ברצח בכוונה. תחילה כתבו השופטים: „באותו רגע שג'מיל סרב להמשיך לסייע לבצע את התכנית הנפשעת והביא זאת לידיעתו של לוטפי פסקה האחריות ולכן אינו נושא באחריות למעשה לוטפי".

„נתנו לגדל כותנה מסובסדת אבל לתושבי השכונות לא מגיע להנות"

מאת נתן רועי, סופר „דבר" בתל־אביב

ראש עיריית תל־אביב שלמה להט הקע, במהלך נאום התקציב במועצת העיר, את התנועה הקיבוצית בבוטות חמורה ביותר.

חבר מועצת העיר אריה צוקר (מפ"ם) שיגר בנושא זה מכתב לראש העיריה שלמה להט: „בנאום התקציב שנשאת במועצת העיר ביום א' האחרון דיברת בין השאר על הקמת פארק הירקון שישתרע על 1974 דונאם וציינת שהיה מאבק עם התנועה לשימור קרקע חקלאית וקבלת הסכמתם להעביר את השטח הזה לפארק. לאחר הוספת העניין הנ"ל עברת לדברי קטרוג והשמצה נגד הקיבוצים.

„אני מצטט מן הסטנוגרמה: 'הם נתנו לכל מיני אנשים פרטיים וקיבוצים לגדל כותנה, שהמשק עלה בו מסובסד. אבל לתושבי שכונת עזרא, שכונת הארגזים, שכונת התקוה, נווה אליעזר, כפר שלם, נוה חן, להם לא מגיע ליהנות. אבל לכמה קבוצים ולכמה פרטיים ולכבשות וכו' — כן מגיע ליהנות. הכל בגלל שזה לטובת תושבי תל־אביב־יפו. אותם לא היו מתבססים לטובת המשקים המשגשגים [illegible] להעביר את סוגיית ההסתה והכפשת הקיבוצים. קשה לי להאמין שהוצאת אותה, המגובה בעבר מנושאי הלבבי, מרשה לעצמך להשמיע דברי בלע נגד הקיבוצים. ואם לדעתך פתאום הכל בהתקרב ימי הבחירות, כדי למצוא חן בעיני קהל בוחרים מסויים, דבריך מצוטטים פי בגה מרבית מי בנין בזמן נגד הקיבוצים, כי הם נאמרו בנאום התקציב כראש העיריה [illegible]

קטין חשוד בשוד קשישות כדי לממן עסקות סמים

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר"

קטין בן 17 מקריית־ים, החשוד בביצוע עבירות שוד כדי לממן רכישות סמים נעצר אתמול לחמישה עשר יום, במקודת בית משפט השלום בחיפה.

בבקשה להארכת מעצרו סיפר נציג המשטרה רס"ר חיים שרון, כי הקטין חשוד שלפני ארבעה ימים נכנס לביתה של קשישה ותחת איומי סכין שדד שרשרת שהיתה על צווארה.

על פי החשד, שודד הקטין גם תיקי יד מקשישות. בחקירת המשטרה, בפרשה עולה, כי הקטין נהג להמתין לקשישות בכניסה לביתן כשראה כי הן נכנסות הביתה היה דופק בדלת ומבקש מים.

מי שנענתה לו הוכתה מיד לקורבן שוד. את הרכוש הגנוב היה מעביר הקטין על פי החשד לסליבק חודרטאב, בן 26, מקרית ים חוה, בתמורה, סיפק לו סמים. הרס"ר שרון החשיד את הקטין בשוד מזויין, בסחר בסמים, בחטיפת ארנק ובהתפרצות.

„אינני מפגן צה"ל", טוען אזרח ותובע מפרסמי הטלפון השגוי

(ע). - תושב כפר סבא פנה לערכאות ותובע פיצויים בטענה, כי בטעות פורסם מספר הטלפון בביתו, כאילו המדובר במשרד שמכר כרטיסים למפגן צה"ל.

האיש תובע את הנהלת מפגן צה"ל ביום העצמאות, משרד הכרטיסים „לאן הערב" ברעננה, ועתון „ידיעות אחרונות" על שפרסמו את המודעה על מכירת הכרטיסים. לטענתו, לא פסק הטלפון לצלצל בביתו החל משעות הבוקר עד לשעות הערב המאוחרות והוא הוטרד בלי הרף במשך שבועיים עד ליום העצמאות. התובע מעריך את נזקיו ב־3000 ש"ח.

התובע שמואל צפריר הגיש את התביעה במסגרת בית המשפט לתביעות קטנות בבית משפט השלום בכפר סבא. בתביעה נגדית שהגיש מנהל משרד הכרטיסים „לאן הערב" ברעננה, דן הניג, הוא תובע את צפריר בסכום זהה על שמסר למטלפנים שכל הכרטיסים נמכרו והוא נאלץ להחזיר 104 כרטיסים „וגרם נזק לשמי הטוב", הוא טוען.

קופ"ח תשווה מעמד עגונות לזה של גרושות ואלמנות

(עש"ת).– בפגישה בין נציגי הוועדה הבין־משרדית למען העגונות שבלשכת יועצת רה"מ למעמד האשה, לבין נציגי הנהלת קופת חולים ולשכת המס המרכזית, סוכם, כי מעמדן של העגונות יושווה בקופ"ח לזה של האלמנות והגרושות. תקנון קופ"ה יתוקן בהתאם.

הסינדולים בת"א צומצמו בימי השרב – מחשש להתכתשויות

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

יוסף גבעול, ראש אגף התנועה בעיריית תל־אביב יפו, אמר אתמול בישיבת מזכירות מועצת פועלי תל־אביב, כי הורה לצמצם במכוון כלי רכב ביומיים של השרב הכבד שתקף את המדינה, מחשש שבהשפעת החום יגרום הדבר להתכתשויות אלימות.

גבעול ציין עוד, כי ה„אינתיפאדה" נתנה אותותיה בעבודות השיטור בעיר וכאשר רוב השוטרים התל־אביביים נמצאים בשטחים, עיקר המעמסה לרישום דו"חות תוטל על כתפי הפקחים. גבעול נחוש בדעתו שיש להרגיל את האזרחים בהגה להמנע מחניה במקומות אסורים ולכן הוא מצדד בהמשך רישום [illegible]

ביהמ"ש המחוזי הורה לחקור תיקונים שערכה שופטת בפרוטוקול

(ע). – שופטי בית המשפט המחוזי בתל־אביב הורו לבדוק פרשה בה עשתה שופטת תעבורה תיקונים והשלמות בפרוטוקול של דיון משפטי. השופטים התייחסו לענין זה במהלך ערעור שהגיש הנאשם לבית המשפט המחוזי בתל־אביב על הרשעתו בתיק תעבורה שהתנהל בפני השופטת אלה גרינברג בבית־משפט השלום בנתניה, לפני כשנה.

המערער, שמואל שרעבי, תושב אבן יהודה, הורשע בעבירות של נהיגה ללא רשיון נהיגה וללא תעודת ביטוח ונידון ע"י השופטת גרינברג לקנס של 2,500 ש"ח, שישה חודשי מאסר על־תנאי ולפסילה מלהחזיק רשיון נהיגה למשך שנתיים.

המערער טען, כי השופטת ערכה שינויים באופן שאינו משקף נאמנה את מה שנאמר מפי העדים במהלך המשפט ובכך עיוותה את הפרוטוקול והעמיקה את הסתירות בין העדים. לטענתו, ייחסה לו השופטת דברים שכלל לא נענו על ידו וגם אינם מופיעים בפרוטוקול.

„בית המשפט נכשל ע"י תיקון הפרוטוקול שלא כדין, במטרה לחזק בדרך זו את הבסיס להעדפת עדותו של עד התביעה היחיד, השוטר שרשם את הדו"ח התנועה", טען המערער.

השופטים שבפניהם נידון הערעור, יעקב קדמי, שולמית ולנשטיין ועדינה שנקי קבעו, כי מאחר שלתביעה לא היתה תשובה לטענות המערער, לא נותר להם אלא לקבל את טענותיו בדבר התיקונים שערכה השופטת בפרוטוקול. השופטים קדמי וולנשטיין קבעו, כי לתוספות של השופטת בפרוטוקול לא היתה השלכה לעניין הרשעתו של המערער.

„עם זאת", קבעו השופטים, „עצם התיקון, כשלעצמו, מהווה לכאורה ועל פניו מעשה תמוה ביותר, המחייב חקירה ודרישה ואין לעבור עליו בשום פנים ואופן לסדר היום ללא בירור נאות".

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה:

ירידה במימדי האבטלה – כנראה בשל נטישת הפועלים הערבים

(ע).– ניכרת מגמה של המשך הירידה באבטלה ברבע הראשון של שנת 88', כך עולה מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שפורסמו אתמול בבוקר בירושלים.

עם זאת, עדיין אין אפשרות לקבוע, האם הירידה נובעת מגידול בתעסוקה, או מתפיסת מקומות עבודה שנעזבו על־ידי פועלים מיהודה, שומרון ורצועת עזה. כמו כן ניכרת עלייה ריאלית בשכר, כאשר בשכר הציבורי מדובר בעלייה של כשניים עד שלושה אחוזים ואילו בסקטור העסקי בכשאחוז.

בתעידות ניכרת ירידה, אם כי עדיין לא ברור היקפה ואילו בייבוא חל גידול ריאלי של כשמונה אחוזים, זאת, כאמור, בשליש הראשון של שנת 88'.

מאומדנים מתוקנים וסופיים של החשבונות הלאומיים של שנת 87' עולה, כי הצריכה הפרטית לנפש עלתה בשנה זו בששה אחוזים, זאת בהמשך לעלייה של 12 אחוזים שהיתה בשנת 1986, לעומת ירידות בשנים 85'–84'. רמת הצריכה הפרטית לנפש בשנת 87' היתה גבוהה בשבעה אחוזים מרמת השיא ב־83'.

השכר לשעת עבודה (בניכוי מדד המחירים לצרכן) עלה בשנת 87' ב־8 אחוזים, בהמשך לעלייה של ששה אחוזים בשכר לשעה ב־1986. עליות אלה בשכר לשעה באו בעקבות ירידה של 11 אחוז ב־85' ושני אחוזים ב־84' החזירו את השכר לרמה דומה לרמתו הגבוהה ב־1983.

היטל המס הצטמצם במקצת בשנת 1987, ועמד על 26 אחוז מהתל"ג, לעומת 27 אחוז ב־1986. התפתחות זו נובעת מהעלייה בשנתיים האחרונות בגביית המסים הישירים והעקיפים ומירידה בתמיכות לייצור מקומי.

צ'יצ'ולינה הגדישה את הסאה והבעלים של „קרוואן" – לדין

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

מינה דוד, מרכזת המועצה לביקורת סרטים ומחזות, תחווה דעה על הופעתה של חברת הפרלמנט האיטלקי אילונה סטאלר (צ'יצ'ולינה). יהיה זה במשפט פלילי שיפתח בחודש הקרוב בתל־אביב נגד אהרון שאולי, מבעלי מועדון „קרוואן" ביפו העתיקה.

בחודש אוקטובר 1987 הגיעה צ'יצ'ולינה לישראל ועמדה להופיע במועדון „קרוואן". בסמוך להופעה פנה אהרון שאולי למועצה לביקורת סרטים ומחזות בבקשה לקבל היתר להופעת צ'יצ'ולינה בארץ. הוא התחייב להשמע להוראות הצנזור ולבצע אותן. בסמוך למועד ההופעה הראשונה הגיעה מינה דוד להופעה ומסרה לידי אהרון שאולי את ההוראות המגבילות את ההופעה.

למרות זאת, נטען בכתב האישום שהוגש נגד שאולי, איפשרה צ'יצ'ולינה לאנשים מהקהל לגעת בחזה ולנשק אותו. היא השכיבה את אחד הצופים על הבמה וישבה עליו. היא הורידה קצה זנבו של נחש לתוך אבר מינה.

למחרת ההופעה במועדון קרוואן בתל־אביב, נאמר בכתב האישום, הגרישה צ'יצ'ולינה את הסאה. וכך נאמר בכתב האישום: „במופע זה איפשרה צ'יצ'ולינה לגברים לנשק את חזה ולגעת בו וללקק את ישבנה. לאחר מכן הופיעה על הבמה בעירום מלא, התקרבה לקהל, ומספר גברים דחפו אצבעותיהם לתוך איבר מינה. היא העלתה גבר לבמה והוא שכב על גבו בעוד היא יושבת על פניו כשראשו בין רגליה והוא מלקק את אבר מינה וישבנה, כשהיא מלקקת ומלטפת את אבר מינו לאחר שפתחה רוכסן במכנסיו. את זאת עשתה עם גבר נוסף שהעלתה לבמה. לאחר מכן דוחפה רגלי בובה לתוך אבר מינה והטילה מימיה על הבמה ודוחפה בובת כלב לתוך אבר מינה".

תחילת המשפט ב־27 ביוני 1988.

הננו משתתפים בצערו של

החבר פנחס מזן

על מות

אמו ז"ל

הועד הפועל של ההסתדרות

הסתדרות הפקידים

חבר עובדיו

לחברנו חסן חג יחיא

מנהל הסניף

אתך באבלך במות

אמך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ

סניף טירה

ההנהלה והעובדים

למשפחת זייפר

אתכם באבלכם

על מות חברנו

יצחק זייפר ז"ל

בית הסנה

לחברתנו ליאנה מושני

אתך באבלך

על מות

אמך ז"ל

בית הסנה

לחברנו אלכס דטיקה

משתתפים בצערך על מות האב

זילפה ז"ל

תנחומים לכל בני המשפחה

חבריך לעבודה

ברשת מישלב

מעריב–עכשיו

קרא במעריב יום ו':

מעריב מעניק לך הדחשים העונים לדרישות שלך

קבלת מודעות 24 שעות בדחף

מודעות

משפחתיות דחופות

וכל יתר סוגי ההודעות ל

הלוח הכללי

דבר

מתקבלות

24 שעות ביממה

ב' דחף דיזנגוף

רח' דיזנגוף 118

(מול כסית)

טל. 246363

239952

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י

מועצת פועלי תל־אביב–יפו

הסתדרות הפקידים

עובדי המינהל והשרותים

המפגש החודשי הרביעי

של מועדון בית־ברנר

לעובדי המינהל בתל־אביב

יתקיים ביום ו' 20.5.88, בשעה 11.00 לפנה"צ

בבית־ברנר, רח' ברנר 5, תל־אביב (קומה ד')

בהשתתפות: פרופ' משה מני –

נשיא אוניברסיטת תל־אביב

שירצה על הנושא: המערכת הרפואית – לאן?

דברי ברכה: תדי קאופמן

מזכיר מועצת פועלי תל־אביב–יפו

יפתח וינחה: אביגדור דרגוטר

מזכיר הסתדרות הפקידים במועצת פועלי ת"א–יפו

לחברנו מרים היקרי

זר ברכות לקבלת פרס

השרות בהסתדרות 1988

ארגון הנימלאים גדרה

הבנק הבינלאומי הראשון למשכנתאות

הודעה על כינוס אסיפה כללית שלא מן המנין

ניתנת בזה הודעה לפי תקנה 48 ותקנה 49 לתקנות ההתאגדות של החברה כי אסיפה כללית שלא מן המנין של בעלי מניות החברה תתקיים ביום א', 12.6.88, בשעה 11:00 לפנה"צ, במשרדי הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, ברח' אחד העם 9, תל־אביב, חדר מס' 638, ומוצע לדון באסיפה הנ"ל בעניינים מיוחדים.

על סדר היום:

1. לדון, ואם ייראה הדבר לחברים, לקבל החלטות מיוחדות בענין ארגון מחדש של הון המניות בעקבות המעבר לשקל חדש.
2. לדון, ואם ייראה הדבר לחברים, לקבל החלטה מיוחדת בדבר החלפת תקנות ההתאגדות של החברה.

בפקודת הדירקטוריון,
אביגדור רוזנברג
מזכיר

הערות:

1. בהתאם לתקנה 52 לתקנות ההתאגדות של החברה, אם כעבור חצי שעה מהמועד שנקבע לאסיפה הנ"ל לא נכח בה מנין חוקי, תיחשב האסיפה כאילו נדחתה ליום 19.6.88, שעה 11:00 לפנה"צ במשרדי הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ בכתובת הנ"ל, ללא הודעה לחברים או לכל אדם אחר; ואם באסיפה הנדחית לא יהיה נוכח מנין חוקי כעבור חצי שעה מהמועד שנקבע לאסיפה הנדחית, יהוו החברים הנוכחים או שלוחיהם, לפי הענין, מנין חוקי.
2. בעל מניות רשאי למנות באי־כוח להשתתף ולהצביע במקומו באסיפה הנ"ל; בהתאם לתקנון החברה, יש להפקיד במשרדה הרשום של החברה, לא פחות מ־48 שעות לפני הזמן שנקבע להתחלת האסיפה, את כתבי המינוי של באי־כוח בעלי המניות.
3. פנקס החברים יהיה סגור להעברות מסוף יום העבודה של 10.6.88 ועד לסוף יום העבודה של 20.6.88.

חוזרים לעיתונות טובה

דבר

קרא מה

דבר השבוע

חיים גורי מסייר בעזה

אמנון דנקנר עם פרס בוואשינגטון

חנה זמר בעקבות שבתאי צבי

בחירות 88: [illegible]

דני רובינשטיין בתוך האינתיפאדה

אדי קאופמן על הקונטראס וישראל

שמעון וייס על ביכורי עמק הירדן

[illegible]

יצחק בן־נר, טובה צימוקי, אהרן שמי, יעל פישביין, חני אשד, ורדה צימרמן, יהודה להב, יוני להב, יצחק קרונזון, אמיר רוזבליט, מרשיק, שלמה גינוסר, אורה זהביצקי, צבי אילן

[illegible]

למשפחת קניגסברג

הננו משתתפים בצערכם במות

יצחק ז"ל

ההנהלה והעובדים

בלשכת המס מרחב ת"א, יפו –

דן פ"ת

איגוד ערים אזור פ"ת

שירותי כבאות

לאברהם זהבי

סגן הממונה על המחוז

משתתפים בצערך הרב במות אמך

מזל זהבי ז"ל

יו"ר האיגוד. מ"מ המפקד.

חברי ההנהלה חברי המועצה

ועובדי השרות

לחברנו יגאל יהב

איתך באבלך במות

אביך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ

ההנהלה והעובדים

לחברנו חיים שמיר

אתך באבלך במות

אביך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ

ההנהלה והעובדים

נהג!

תן טרמפ לחייל!

דבר היום

שבחים תמורת חלום

אסכולת התייעצות בכוכבים של נשיא רייגן מלמדת כי ביקורו של שר החוץ שמעון פרס בוואשינגטון היה מוצלח ביותר: היו בו מיפגשים מועילים עם נשיא מעצמת חמישים הכוכבים (ומי שהיה כוכב קטן בהוליווד) ועם שגריר הכוכב האדום, לתפארת מדינת ישראל, שסמלה הלאומי קרוי בפי הגויים „כוכב דוד". אך לשמע דבריהם של ראש־הממשלה, של אחד הטוענים הפנימיים לכתרו – דוד שאינו כוכב – ושל חבריהם בליכוד דומה שהכוכבים היחידים שבעיניהם הם מהסוג שאדם רואה לאחר שספג סטירה מצלצלת.

הועקה, כמובן, צפויה. מותר לאמריקאים להתערב בענייני ישראל במעשה ובמחדל, כל עוד התערבות זו היא לטובת הקו הנוקשה, המסרב לכל הידברות שתחייב פשרה. אסור להם להתנער גם במאוחר מרבצם ולהגביר את קולם בתחום על תמיכתם המסורתית, אם גם חסרת־האונים והעצלה בשבע שנותיו הראשונות של מימשל רייגן, בנוסחה „שטחים תמורת שלום". פרס ראוי לשבחי המימשל לא פחות משיצחק שמיר ראוי לגנאי המסוגנן ששוגר כלפיו שוב, בנוסח דומה ומעט בוטה יותר משמשע שמיר עצמו בגיחתו האחרונה לבית הלבן. למרבה הדאבה, אין עוד בכוחן של מלים, אפילו נשיאותיות, להניע את התהליך המדיני באזור. אם אין נכונות מימשלית לצקת ממשות בשבחים, ייאלץ חלום ההתקדמות לשלום להמתין להזדמנות אחרת, במחיר מצטבר של מכאובים נוספים לישראל ולזולתה.

לא השבחים ואף לא השטחים חייבים להדאיג כל ישראלי מפוכח, אלא היעד המשולב של הבטחון והשלום. לישראל דרושה מנהיגות שתדע להיפטר מאבני־ריחיים כדי להיטיב להתמקד בנטל העיקרי, של בניית חברה צודקת ונאורה המתגוננת מפני איומים על קיומה ועל בטחון אזרחיה. סיכול התוירה ליד כפר־דופין, בגבול הנושק עם ירדן ולא בגדה המערבית שבסמוך, אך כשבעקבותיו נהול מירדף האשמי בגדה המזרחית, שב ולימד כאירועים רבים שקדמו לו עד כמה חיוני שיתוף־הפעולה המדיני והבטחוני עם שכנים המוכנים לאי־לוחמה למעשה, אם גם טרם להלכה, נגד אויבים משותפים החותרים לחבל בשלום ישראלי־ערבי.

אתגר לדמון

מאת טדי פרויס

עוד לפני ביקור מזכ"ל מפ"ם בסין ידענו, שגם מסע אלפי קילומטרים מתחיל בצעד הראשון. מקרב הצועדים הציוניים עשתה מפ"ם צעד זה בנוקבה במפורש את שם אש"ף כפרטנר למו"מ לפי נוסחת יריב־שם־טוב

עד לוועידתה האחרונה, לפני כשבועיים, דבקה מפ"ם בנוסחת יריב־שם־טוב, האומרת כי ישראל תנהל משא ומתן עם כל גורם שיכיר בזכות קיומה ויימנע מטרור. איש לא הטעה לחשוב שבכך נרמז לכת המאפיה או לבונים החופשיים; ברור היה למי הכוונה אך מאחר שאסור להזכיר את הסיטרא אחרא בשמו המפורש, הרי היתה של „הולך על ארבע, שומר על הבית האמר בהו בהו, מי זה?"

אולם בהחלטות שאושרו על ידי הוועידה (והפעם נערכו ויכוחים ערים; הדיונים היו דיונים וההחלטות החלטות שלא אושרו ברוב של 99.9% נזכר השם במפורש. אש"ף הוא הוא שצריך להכיר בישראל ולנטוש את פעולות הטרור. בכך צעדה מפ"ם צעד קדימה מתוכך המשפט אל הכשר השלישי. היה זה בדומה להצהרתו של הנשיא ניקסון לומר „הרפובליקה העממית של סין" ולא עוד סין האדומה או משהו כזה.

נשיאת השם המפורש לא תוסיף למפ"ם קולות בקלפי. אף־על־פי־כן היא עשתה צעד נועז שלא העזה שום מפלגה ציונית לעשות. היא אחזה את השור בקרניו, קולות או לא קולות. זו הבהרה מסוימת במשחק המתבואים במחזה ששמו „אין עם מי לדבר". אומנם, אין עם מי לדבר אך מפ"ם לפחות סימנה עם מי, אין עם מי לדבר. נראה שבודק המזכיר המדיני של מפ"ם ח"כ אלעזר גרנות. הוא סבור כי עתה הציבה מפלגתו אתגר לאש"ף שבראשו – בגלל המרכבות הישראלית, ולא רק של יצחק שמיר וחבריו – ברוחף שלום בקרב חוגים רחבים, לא רק עיניים לנו, וכאילו ישראל היא זו שמשתמטת ממשא ומתן. ביוזמי הגוף שנקרא להכיר בישראל ולא לעסוק עוד בטרור, נרתף הרכב השוחר לידי הקלפון שממול. אילו אימצה ממשלת ישראל את נוסחת יריב־שם־טוב, ועוד בצירוף כתובתו של בעל העניין, היה מבצה הדיפלומטי, וכמובן ההסברתי, משתפר.

העובדה שמפלגה ציונית לעילא הוציאה סוף סוף את החול מהראש, יוצרת תקדים לא בלתי־דומה לתקדים שיצר הנשיא דה־גול כשהכיר, בראשית שנות ה־60, בסין העממית. הכירו בסין המדינות הקומוניסטיות, רבות ממדינות העולם השלישי וכן כמה מערביות (ביניהן ישראל: בעת ביקורו של גרנות בסין, הוכירו לו כאורחיו זכות ראשונים זו, וכן שישראל לא שלוה „מתנדבים" לקוריאה) לפני הצטרפותה של. סין למלחמת קוריאה. בעקבות צרפת הלכו עוד מדינות מערביות וכך יותר משהוציאו את סין מבדידותה, הם ניטרלו את הבדידות של עצמן. במבט לאחור, אין ממשלה במערב שמתחרטת על כך.

יתכן כי בעוד שנים יבואו אמנון רובינשטיין, שמעון פרס ובוולן המר לדהוב איתמר בן־אבי 4 ויאמרו לנכדיהם – אופטימיסטים, יאמרו: לבניהם – של גרנות ושל יאיר צבן: היטבתם לעשות; הוצאתם אותנו מהבוץ הדיפלומטי של 1988, ולא עברו אלא שלושים שנה ואש"ף אמר גלויות כי הוא מוכן לפשרה, ובכך נסגר מעגל הדמים.

מפ"ם היא מפלגה קטנה ובבחירות הקרובות צופים לה שתקטן עוד יותר. גם במתכונתה הנוכחית אין להשוות את מעמדה בישראל לכעמדה של צרפת בעולם. מפ"ם לא תמגר לנחור מפלגות שפיות אחרות בעקבותיה יותר משנגרר משה עמירב את חבריו למרכז חרות להכיע דעות דומות לשלו. אש"ף היה ונשאר עבורנו בגדר דמון כמו גיור דפוורמי וכוסיקה של ואגנר והוא עדיין לא העלה לדרגת אויב בדומה לסוריה או אינפלציה. עד שם עוד רחוקה הדרך. אבל גם לפני הביקור הנ"ל בפקין ידענו, כי אפילו מצעד של עשרת אלפים ק"מ מתחיל בצעד אחד, הראשון.

מקרב הצועדים הציוניים עשתה מפ"ם את הצעד הראשון הזה.

מדד טוב לעניים

מאת אמנון אטר

למרבה האבסורד עשוי המדד הגבוה של אפריל להועיל למעוטי היכולת; נסיונות האוצר להאט את האינפלציה ימנעו בעד השר נסים מלייקר יקור נוסף את מחירי המוצרים המסובסדים

יחסית במדד, לפחות בחודשים הבאים.

גם באוצר מיטיבים לדעת שהעסקים אינם כרגיל וכי התגובות המרגיעות שמיהרו להנפיק ראשי המשרד לאחר פירסום מדד אפריל סובות רק לצרכי חוץ. תגובתו הראשונה של האוצר על הלם העגבניה תהיה העיכות מהיש בחזית המחירים, משהו כמו מעבר משמירה אוהדת לאישית־לוחצת על כל מוצר ושירות.

ייקור המוצרים המסובסדים שבוצע לפני עשרה ימים אמור להיות רק השלב הראשון במהלך צימצום הסובסידיות שהחליטה עליו הממשלה בתחילת השנה. השלב השני אמור לייקר את החלב ומוצריו ב־15 אחוזים, את תעריפי הנסיעה בתחבורה הציבורית ב־10 אחוזים ובשיעור דומה גם את מחיר המים.

עוד לפני ביצוע הגל השני של

תפקיד האתנחתא הקומית בסיפור העצוב של המדד שמור, ללא ספק, לתעתועי העגבניה בראשי המשק.

בתחילת פברואר אשתקד העלה בנק ישראל את הריבית בציפיה להתגברות האינפלציה, בעקבות הפיחות שבוצע בחודש הקודם. מקץ חודש התגלו תחזיות הבנק כמוטעות, שכן מדד פברואר עלה באחוז אחד בלבד. את האשם בשיבוש תחזיותיהם מיהרו אז ראשי הבנק לתלות בעגבניה, שלא מילאה את תפקידה והקדימה להבשיל.

השבוע נתגלתה חריגה נוספת בתוואי האינפלציה שהתוו ראשי המשק, אלא שעכשיו היה זה בכיוון הפוך: המדד עלה הפעם מעבר לחזוי. סטיה למטה או למעלה, היתה זו שוב העגבניה שנשלפה כדי לתרץ את החריגה שנתגלתה. בתגובתו הרשמית על המדד הוציא משרד האוצר כרטיס אדום לאויבת הציבור והעדיף להתייחס למדד ללא פירות וירקות כמייצג האמיתי של מצב המשק.

סיפור הירקות והפירות יכול היה להסתיים כאן, אלא שהמציאות עשויה להתגלות מורכבת הרבה יותר. בשליש הראשון של השנה עלה המדד הרבה מעבר לתחזיות האוצר. הירידה הצפויה החודש במחירי הירקות והפירות תקוזז על ידי העלנה במחירי המוצרים המסובסדים: ההלבשה, ההנעלה והדירבות. מחירי המסובסדים ימשיכו להשפיע על עליית המדד גם בחודש הבא. התוצאה הכללית תהיה, לפיכך, המשך העליות הגבוהות

התייקרויות ידרוש האוצר לאשר העלאות מחירים בשורה ארוכה של מוצרי מזון הנגזרים ממוצרי היסוד שהתייקרו בגל הראשון.

שיטת המשחק החדשה שיאמצו עכשיו ה"ה נסים ומדינה תביא, ככל הנראה, להשעיית הייקור הנוסף במחירי המסובסדים עד יעבור זעם ולעיכובים במתן האישורים לעליות מחירים בשאר המוצרים.

זה המקום להיעצר לרגע כדי לומר כמה מלים על המדד. מדד המחירים לצרכן, למי שעוד לא חזה זאת על בשרו, אינו יותר משקף מוסכם האומד מעט מאד, אם בכלל, לצרכן הבודד. סל התצרוכת של השכבה המכונה בלשון הסטאטיסטיקאים העשירון העליון שונה שוני רב מזה של העשירון התחתון. בשפה יותר פשוטה נהוג לקרוא לעשירונים אלה בשם עשירים מאד ועניים מאד.

נתונים שאספה הלשכה המרכזית לסטאטיסטיקה מראים כי החלק שמוציאים העניים לרכישת מזון מכלל הוצאותיהם גדול פי 2.3 מזה של העשירים. יחס דומה בהוצאות נמדד גם בצריכת חלב ומוצריו ואילו בנסיעות בתחבורה הציבורית גדולות הוצאותיהם של העניים פי 3.5 מהוצאות העשירים.

שינוי שיטת המשחק והקפאת מחירי המזון והתחבורה הכרוכה בה עתידים, לפיכך, להיטיב דווקא עם בעלי ההכנסות הנמוכות.

ועל השאלה למי תודה, למי ברכה אפשר בלב שקט לענות במקהלה: לעגבניה.

באספקלריה מקסיקאית (3)

התמיכה באש"ף לא מאתמול

מאת שלמה שפיר

אבל הקשרים של ההסתדרות עם ברית האיגודים המקצועיים – מעמודי התווך של מפלגת השלטון – מאזנים במידת־מה את השפעת הגורמים האנטי־ישראליים

(מקסיקו, מאי). – הם נתפסים כמרכיב של העולם השלישי, האנטי־קולוניאלי והאנטי־אימפריאליסטי, כחלק מהררום הנמצא, כמוהם, בעימות עם הצפון. כאן במקסיקו לא היה צורך ב„התנערות" הפלשתינית בשטחים ואף לא במלחמת לבנון כדי שיחול סוף – כפי שקרה בארצות אירופה – באהדת הציבור לישראל. זה מכבר אוהדת דעת־הקהל שם את הפלשתינאים ואת אש"ף יותר מאשר את ישראל. משפיע לרעה על היחס לישראל גם הקשר ההדוק שבינה לבין ארה"ב, שהיחסים האמביוואלנטיים עמה מאפילים על כל התחומים האחרים של מדיניות החוץ המקסיקאית. אין להסיק מזה שהאירועים במזרח־התיכון תופסים מקום חשוב במיוחד אצל קברניטיה של מדינה לאטינו־אמריקאית גדולה זו: יש להם נושאים רבים רחופים יותר.

אף־על־פי־כן זוכה הסכסוך הישראלי־ערבי לתשומת־לב ניכרת באמצעי התקשורת. במקסיקו נודעת לטלוויזיה ולרדיו חשיבות גדולה הרבה יותר מאשר לעתונות הכתובה היומית, המופיעה בתפוצה קטנה ביחס לאוכלוסיה של יותר משמונים מיליונים. „אקסלזיור", גדול העתונים בעיר הבירה, שבה כ־18 מיליון תושבים, מופיע ב־170,000 עותקים בלבד.

מקסיקו לא נמנתה עם תומכי חלוקת ארץ־ישראל והקמת המדינה היהודית באו"ם ב־29 בנובמבר 1947, אלא העדיפה להימנע בהצבעה. ב־1975 נידרדרו היחסים בינה

לבין ישראל, עקב תמיכתה בהחלטת העצרת שהגדירה את הציונות כצורה של גזענות. יהודי ארה"ב הגיבו בהחרמת התיירות לארץ זו (לבד מהנפט, התיירות היא אחד המקורות העיקריים של מטבע חוץ בשביל המדינה). סך־כל ההצבעות המקסיקאיות באו"ם ובארגונים בין־לאומיים הוא שלילי למדי מבחינה ישראלית. ב־29 בדצמבר אשתקד אף הודרו בית־הנבחרים המקסיקאי לגנות את הצעדים שנקטה ישראל לדיכוי ההתקוממות ברצועת עזה ובגדה ולקרוא למימוש שאיפות הפלשתינאים, לרבות הקמת מדינה „חילונית דמוקראטית" בשטחה של ארץ־ישראל. הבית העליון, הסנאט, לא אישר נוסח דומה.

מרצים בני־שיחי הזכירו את הפעילות המסועפת של נציג אש"ף, הנהנה מקשרים טובים עם האוניברסיטאות. גשר חשוב לפעילות האנטי־ישראלית הן סיעות השמאל הקיצוני – הקומוניסטים, הטרוצקיסטים והסוציאליסטים השמאלנים – שלהן השפעה במכללות וגם נציגים מספר בפארלמנט הפדראלי ובבתי־המחוקקים בפרובינציות. גם החלטת הגינוי האחרונה בבית־הנבחרים מקורה היה ביוזמות של הסיעות השמאלניות. מפלגת השלטון – „המפלגה המהפכנית המוסדית" – מעדיפה במקרים כאלה, וגם בנושאי־חוץ אחרים, לקבל יוזמות אלו בתקווה שהשמאלנים יגמלו לה בהימנעות מתסיסה סוציאלית־כלכלית. מפי הסנאטור אלפונסו זגבה, מהוועדה לקשרים בין־לאומיים של המפלגה השלטת, שמעתי הצהרה מתונה יותר: מקסיקו וממשלתה מצדדות בפתרון של שלום באיזור, לרבות לבנון, מתוך הכרה בזכויות הלגיטימיות של העם הפלשתינאי והכרה בזכות קיומה של ישראל. דווקא מאז 1976 חל שיפור לא־מבוטל ביחסים – ציין איש־שיחי, אך באותה הזדמנות לא שכח למתוח ביקורת על עסקות־הנשק הישראליות עם מדינות מרכז־אמריקה.

ישראל היא כיום הלקוח מס' 4 של נפט מקסיקאי – אחרי ארה"ב, יפאן וספרד. אולם כל המאמצים לקרם יצוא ישראלי לשם איזון יחסי הסחר לא צלחו עד כה, בניגוד להבטחות חוזרות ונשנות. כנגד זה תופסת מקסיקו מקום בראש בין מקבלי המלגות הלאטינו־אמריקאיות להשתלמות בדרגים שונים בארץ. תועלת רבה במיוחד הפיקו מומחיה בתחום החקלאות מהסיוע ומהידע של ישראל.

(המשך בעמוד 8)

הבריאות במאבק קיום

מאת שושנה ארבלי אלמוזלינו

הפתרון היסודי למשבר יחסי העבודה במערכת הבריאות יכול לבוא רק בהפקעת הטיפול במו"מ עם העובדים מידי האוצר והעברתו לוועדת שרים מיוחדת

המערכה על הבריאות הציבורית – בשיאה. זה מאבק לשמירת צביונה השוויוני, למען לא יהא הבדל בין עני ועשיר בסוגיות של חיים ומוות, מאבק על שמירת העיקרון שלפיו משלם המבוטח בהתאם להכנסתו ומקבל שירותי בריאות בהתאם לדרוש לו ולבני משפחתו בעת הצורך.

המדיניות המוצהרת של שר האוצר משה נסים היתה תשארה לבטל את עקרון העזרה ההדדית ולחייב את החולה לשלם. בעד כל שירות: ביקור אצל הרופא במרפאה, דמי אשפוז בבתי־החולים ותשלום בעבור כל ניתוח. מדיניות זו, שבה הולך שר האוצר בעקבות מרגרט תאצ'ר, מגמתה לכרסם ברפואה הציבורית ולעודד בכל האמצעים את הרפואה הפרטית המסחרית והיא אמורה ליצור. שתי רמות בשירותי הבריאות: משופרים לבעלי היכולת ובדרמה נמוכה לרוב העם.

שני גורמים בלמו מדיניות זו של שר האוצר: ההסתדרות הכללית ומשרד הבריאות. שר האוצר, שנאלץ פעם אחר פעם לסגו מעמדתו לנוכח מאמצי הבלימה של ההסתדרות ושרת הבריאות, נקט גישה של התנכלות גובלת בשערורייה לשירותי הבריאות הממלכתיים ולאלה של קופ"ח הכללית. בציניות מופגנת הקטין שר האוצר את השתתפות הממשלה בתקציב קופ"ח עד לאחוז אחד (לא טעות:

מול נסיון האוצר לבטל הרפואה השוויונית
שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו

השתתפות הממשלה היא 20 מיליון ש"ח בתקציב של שני מיליארד). יוזכר, כי השתתפות הממשלה בתקציב קופ"ח בשנת 1976, השנה האחרונה בהנהגת מפלגת העבודה, הסתכמה ב־29%. את הסיבה העיקרית לשיבושים בתיפקוד קופ"ח יש לראות בצימצום המתמיד של הממשלה בתקציב הקשה.

שר האוצר לא הסתפק בכך. הוא „העניש" את משרד הבריאות בקיצוץ התקציב ב־65 מיליון ש"ח, בעוד שההיגיון הכלכלי הצרוף והמוסרי היו מחייבים הגדלת התקציב בהתחשב בכמה גורמים אובייקטיביים: ● גידול האוכלוסיה; ● קצב הזדקנות מואץ; ● גידול בתחלואה; ● שינויים בעלות שירותי הבריאות בעקבות החידושים בציוד, המחייב צוותים מיומנים להפעלתו.

שר האוצר לא הסתפק רק בקיצוץ תקציבה של קופ"ח. הוא הרחיב את אמצעי הענישה בעיקול כספי מס מקביל המגיעים על פי חוק לקופ"ח, הקפאת האשראי הניתן לה מהבנקים – הכל כדי לפגוע בקופ"ח ולמנוע ממנה מתן שירותים ברמה נאותה למבוטחיה.

החזית השניה שפתח שר האוצר נגד הרפואה הציבורית היא בתחום מערכת יחסי עבודה. בהתאם לחוק התקציב, הסמכות הבלעדית לניהול מו"מ עם עובדי השירותים הציבוריים נתונה בלעדית בידי שר האוצר. סמכות זו הורחבה ע"י גניבת הדעת שנעשתה בידי איש אמונו של שר האוצר ח"כ אריאל ויינשטיין שניצל היעדרם של כל חברי ועדת הכספים והעביר החלטה, שלפי חוקיותה יש עוררין. היא הקנתה לשר האוצר סמכות לא לאשר שום הסכם עבודה במוסדות ובחברות הנתמכים על־ידי המדינה, ללא הסכמתו.

גישתו של שר האוצר בניהול מו"מ עם עובדי מערכת הבריאות הממשלתית מאופיינת בסחבת ואדישות, הגובלת באטימות והתנשאות. הדבר גרם לתסכול ומרירות בקרב העובדים, על כל הסיבותיהם. זהו מקור העיצומים והשביתות שהפכו לתופעה כמעט קבועה במערכת הבריאות, בעוד שמשרד הבריאות מנוטרל על־ידי האוצר. גישה זו גרמה לעיצומים הנמשכים זה שמונה חודשים על־ידי המרדימים. עיצומים אלה הביאו להקטנת מספר הניתוחים בכ־30%, לנזק כלכלי מצטבר לבתי החולים ומעל לכל גרמו סבל וייסורים לאלפי חולים שהניתוח שלהם נדחה לזמן רב.

הסחבת במו"מ עם המרדימים, באשמת האוצר, אינה מקרה בודד. טקטיקה זו מצידו הסכה למדיניות קבועה. כך היה עם עובדי מינהל ומשק, כך עם רופאי בתי החולים הממשלתיים. אין לראות במדיניות שר האוצר רק „קפריזה" אישית אלא מדיניות מכוונת ומתוכננת המושתתת על השקפת עולם.

עם כניסתי לתפקידי כשרת הבריאות הצבתי לחברי במשרד יעדים ומטרות לביצוע הן לטווח הקצר והן לטווח הארוך.

● כיעד ראשון פעלתי לחיזוק מעמדם של בתי החולים הפריפריים והפיכתם לבתי־חולים עם הכרה אקדמית וכן סיוע בנושאי דיור, הסעות לאחיות ושיפור בסיס התקציב שלהם, למען הבטחת שירותים ברמה כזו הקיימת במרכז הארץ. כל זאת בהתאם לגישתי כי תושבי הגליל והנגב זקוקים וראויים למקסימום תשומת הלב והסיוע.

● תהליך נוסף הנמצא בעיצומו הינו שילוב שירותים של הרפואה המונעת והקוראטיבית, תוך תיאום עם קופ"ח. עד היום נעשה שילוב זה ב־130 יישובים.

● קיבלתי החלטה למנוע בכל מחיר את התמונה המבישה של טלטול זקנים חסרי ישע שהיינו עדים לה בעבר. נחתם הסכם עם בעלי המוסדות הפרטיים לשלוש שנים, המבטיח גם שיפור רמת הטיפול למאושפזים בהם.

● הפעלתי תוכנית חומש להגדלת מספר המיטות לקשישים סיעודיים. בשנים הקרובות יתווספו 2100 מיטות חדשות לסיעודיים, תשושים ותשושי נפש. יתווספו 285 מיטות יום וכן ישופרו 400 מיטות קיימות.

● את נושא הרפואה המונעת העליתי לסדר עדיפות גבוה במשרד. נעשו פרוייקטים גדולים בתחום בריאות הציבור אשר תכליתם להביא למודעות רבה יותר בקרב האוכלוסיה לנושא זה.

● הטלתי על ועדה ציבורית בראשותו של פרופ' סריינין לגבש הצעות לשינויים המתחייבים במערכת הבריאות הממשלתית שיבטיחו מינימום ביורוקרטיה ומקסימום שירות לפרט הנזקק. הוועדה גיבשה המלצות שהחלטתי, יחד עם הנהלת המשרד, לאמץ וליישם בעתיד הקרוב. ואלו ההמלצות העיקריות:

1. הקמת „רשות אישפוז" – העברת בתי החולים הממשלתיים מטיפולו השוטף של משרד הבריאות לידי רשות ציבורית כשלב ראשון בדרך להקמת רשות אשפוז אחת לכל בתיה"ח בארץ.

2. היערכות המשרד במיניסטריון – עם הוצאת הטיפול השוטף בבתיה"ח מידי משרד הבריאות והעברתו ל„רשות האשפוז" יוכל המשרד להתפנות לתפקידיו האמיתיים – פיקוח על המערכת הרפואית, קביעת מדיניות הנחיות, עיסוק ברפואה מונעת וכו'.

3. חוק ביטוח בריאות – יישום החוק יהיה באמצעות קופות החולים הקיימות. העוגן בחוק חובתה של הממשלה להשתתף מבחינה תקציבית בבריאות אזרחיה.

4. ביטוח דשואי משלים – הגידול בעלויות שירותי הבריאות, מגבלות תקציביות של הממשלה והצורך לתת תשובה לזקוקים לאבחון ושירות רפואי זמין (קיצור תור הממתינים לניתוחים, לרבות ניתוחים שאין אפשרות לבצעם בארץ) הביאוני למסקנה כי יש להנהיג ביטוח משלים לכלל האוכלוסיה במדינה. הביטוח יפעל על בסיס סוציאלי. הוא יבטיח גיוס משאבים נוספים, בלי לשחרר את המדינה מאחריותה לבריאות העם וממתן חלקה לכיסוי ההוצאה הדרושה ליישום יעד זה.

★ ★ ★

היחסים בין שר האוצר לעובדי מערכת הבריאות הגיעו למשבר, ואין שום סיכוי, כי במציאות הקיימת בין שני הצדדים נגיע לשקט במערכת הבריאות. הפתרון היסודי יכול לבוא רק בהפקעת הטיפול במשא ומתן עם העובדים מידי האוצר והעברתו לוועדת שרים מיוחדת.

הצעתי מספר פעמים הקמת ועדת שרים שעליה תטיל הממשלה לבדוק, לברר ולהציע הצעות במכלול הבעיות הקשורות במערכת השכר ותנאי העבודה של העובדים בכל מערכת הבריאות ולהביא לחתימת הסכם שיבטיח שקט ורגיעה ביחסי העבודה ויאפשר להתחיל ליישם את השינויים המבניים והארגוניים הדרושים לטווח הארוך, לשם הבאת מזור לחוליי המערכת.

לא אסכים בשום פנים ואופן להמשך הסחבת, האדישות והזלזול האיכפתיות שמגלה הממשלה והעומד בראשה למצוקה שבה נתונה מערכת הבריאות.

TWA

הצעות מיוחדות של ט.וו.א. לאנשי עסקים*.

מחירים מיוחדים במחלקת עסקים		
תל אביב - ניו יורק/בוסטון	$1,554.-	הלוך וחזור
תל אביב - ניו יורק/בוסטון	$ 777.-	כיוון אחד
תל אביב - לוס אנג'לס/סן פרנציסקו	$2,008.-	הלוך וחזור
תל אביב - לוס אנג'לס/סן פרנציסקו	$1,004.-	כיוון אחד

בדבר פרטים התקשרו לסוכן הנסיעות או ל-ט.וו.א.
טל': 02-241135, 03-651212, 04-528266.

TWA
ט.וו.א. אל כל טוב אמריקה.

* בטיסות נון-סטופ של ט.וו.א לארה"ב.

TWA

هكذا من الأصل

مكامن الأصل

מכתבים למערכת דבר

[illegible]

„הקול קול יעקב והידיים ידי עשיו". לא פלא הוא, שהשר משה נסים פופולרי במשאלי־עם. ממש תענוג לראותו בהופעותיו: מתון, בוחמר, מדבר בנועם בקול ערב. חשבתי מה ההבדל בין דיבוריו ומעשיו.

עוד לא היה שר אוצר בממשלות ישראל שבזמנו נמשך הסיכסוך במערכת הבריאות כל כך הרבה זמן. יותר ויותר חולים מוכים לניתוחים דחופים. חולים לא מקבלים טיפול בזמן. זקנים חסרי־אונים בבתי־חולים גריאטריים. חולים שאין בידיהם האמצעים לפתור את בעיות בריאותם בדרך אחרת. הם תלויים בחסדו של אדם אחד, וחייהם על כף המאזניים.

כשקופת־החולים הכללית מצאה פתרון לחדש את הניתוחים הדחופים מצא השר פתרון איך להכשילה: פטנט פרלמנטרי חדש לנצל הזדמנות, כשחבר אחד מהוועדה שלמה הולים לבטל את ההסכם של רופ"ח כלא חוקי. עד כדי כך הגיעה קשיחותו נגד קופ"ח ההסתדרותית.

היחס לשכבות האמידות הוא יחס אחר לגמרי. הוא מתבטא בעיקר במיסים. כך, למשל, הוא עבד זמן ממושך עד שהצליח להנהיג רפורמה במיסים, שהקטינה את חלקם של הדרגים העליונים במס ההכנסה. ביטל בניגוד לחלק גדול של הממשלה את „מס היסף" שחייב את המשכורות מ־8,000 ש"ח ומעלה. הקטין את מס הארנונה של הסוחרים לעומת התושבים האחרים בעיריית תל־אביב. כך הוא הדירוג הפרוגרסיבי במיסים במדינתנו. להוסיף לאלה שיש להם, ולטעון שאין כסף בקופת המדינה בזמן שהמערכת הרפואית מתגוססת. היחס לרופאים ולקופ"ח דוחף את הרופאים לחפש פתרונות ופרנסה בפרקטיקה פרטית בארץ ומחוצה לה.

חידה היא מה סיבו של האיש. האם קשוח ולא רגיש לסובלים הרבים, או מגן על מעמד העשירים. אולי פוליטיקה, מי יודע? כי הניגוד הוא קוטבי בין האיש בהופעתו ובמעשיו.

רפאל ליפשיץ
כפר בלום

[illegible]

תחילה אברך את „דבר" על הרגש המיוחד המוקדש לנושא זכויות האדם, נושא המושרש בערכי היהדות והסוציאליזם ההומניסטי. ב־3 באפריל התפרסמו ב„דבר" באותו עמוד שני מאמרים העוסקים בנושא זה האחד של דפנה שרפמן, יו"ר הוועדה לזכויות האדם של מפלגת העבודה, והשני של הח"מ, המופקד על אותו תחום בתנועה לזכויות האזרח ולשלום (רצ). אני מברך על דאגתנו המשותפת, כפי שגם באה לידי ביטוי לפני זמן לא רב בהופעתנו על בימה משותפת בכינוס נגד האפרטהייד שקיימה תנועת רצ.

נראה לי, עם זאת, שדרכינו שונות במה שנוגע לביקורת על פגיעות בזכויות האדם בישראל ובשטחים המוחזקים. למרות שבחוברת Spectrum מבטאת הגב' שרפמן הולמה של מפלגת העבודה המבטיחה שכל זמן שלא יושג הסכם שלום – תפעל ישראל תוך שמירה קפדנית על זכויות האדם וכבודם של התושבים. במאמרה, דפנה שרפמן אינה מתייחסת, ולא נשמע בעוצמה הראויה קולה של הוועדה בראשה היא עומדת, בגנות הפגיעות החמורות שנבעו בחודשים האחרונים כתוצאה ממדיניות היד החזקה של שר הביטחון יצחק רבין. הפגיעות החריפו עוד יותר בתקופה האחרונה וכוללות מעצרים מינהליים, חשש לעינויים ועונשים קולקטיביים.

במאמרי דרשתי ביטול ההחלטה שקראה לא לאפשר למובארק עווד – הפלשתינאי הבולט ביותר הדוגל באי־אלימות – לשהות בישראל ובשטחים.

תנועת רצ פועלת במישנה מרץ לקידום זכויותיהם של יהודים וערבים כאחד.

צדקה מתחילה מבית, ואשמח לשמוע את קולה של הוועדה שדפנה שרפמן עומדת בראשה מעל דפי „דבר".

ד"ר אדי קאופמן
יו"ר הוועדה לקשרי חוץ
רצ, התנועה לזכויות האזרח ולשלום

[illegible]

הרב שמחה ראם הביא לפנינו מספר סיפורים („דבר" 13.4.88), שאפילו אם קיים קשר בינם לבין אמת אין הם רלבנטיים כלל לוויכוח העניני: הרב בא חשבון עם ד"ר צופיה מלר על שבמכתבה („דבר" 15.2.88) „היא מתפלמסת עם הגאון רב עובדיה יוסף, שלדבריה פסק הלכה שכאילו בעלי תשובה אינם חייבים לכבד את הוריהם". מאחר שפסק ההלכה הנדון ניתן מידי הגאון עובדיה עצמו, מדוע מוצא הרב ראם לנכון להתפלמס עם מי שהביאה פסק הלכה זה לידיעת הציבור ולא עם הפוסק עצמו.

אם היו בתקופה של [illegible] חוגים דתיים אשר הורו להורים „לנהוג באיפוק" כלפי ילדיהם החילוניים, כמעשת הרב ראם, היה זה המיעוט. ידוע, מצד שני, שעם הבץ הרעיון הציוני והחלטת הנוער החילוני ראז לעלות לארץ ישראל, נקראה מרבית היהדות החרדית באירופה בידי מנהיגיה לקרוע קריעה ולשבת שבעה על אותם בנים כמי שמת לו מת. אם לזאת „נהיגה באיפוק" ייקרא, מוטב.

פליאה לי על הרב ראם אשר גייס לצורך סיעונו בדבר „שיתוף־פעולה", כביכול, של סופרים חילוניים עם תלמידי ישיבה דווקא את חיים נחמן ביאליק. בינואר 1986 מתאר העיתונאי־הסופר דוד שחם מכתב שקיבל מ„חוזר בתשובה" ובו השמצות חריפות שמושמץ ביאליק בידי המימסד החרדי במסגרת מסעות ההספה של המחזירים בתשובה. לגירסת החרדים „מכלה" כיום חיים נחמן ביאליק ב„כף הקלע", הלא הוא מדור העינויים המיוחדים בגיהינום. מעניין ללמוד, כיצד מתמרן בעל אמונה דתית, ומנצל כל עובדה לטוב או לרע כאוות נפשו.

בל ישכח מי שמנצל את חז"ל כחיזוק לטיעוניו, שבדברי חז"ל ניתן תמיד למצוא דבר והיפוכו, משום שחז"ל בגדלותם ידעו שאין בנמצא אמת אחת, וכי לכל בעיה יש מספר תשובות. בתקופת חז"ל לא שלטה דעה אבסולוטית אוטוריטטיבית אחת הקדושה „פסק הלכה" שעל פיו נושק כל העם, אלא היו גירסאות שונות – לגיטימיות על אף הניגודים שביניהן. הרשות שנטל לו כיום רב, שחסידיו מקשטים אותו בתארים כ„גאון", לפסוק פסק בנושא שהיה יסוד לתורת ישראל גם בתקופה שהיתה כתובה על לוחות־האבן „כבד את אביך ואת אמך" היא מעל ומעבר למה שמוגדר במלה „שערוריה", ונסיונו של הרב שמחה ראם להקהות מחריפותה של השערוריה איננו עומד במבחן הזמן.

ד"ר אדיר אולשבסקי
ע.ל.ה. – עמותה למניעת ההשתלטות החרדית

[illegible]

ביום שלישי 10 במאי הופיעו בכל עיתוני ישראל תקצירים מדו"ח מבקר המדינה וכן גם ב„דבר". אלא ש„דבר" התעלם לחלוטין מהתייחסות הדו"ח אל משרד החוץ, כאילו שמשרד זה כלל לא מוזכר בדו"ח המבקר. האם מדיניות העיתון היא שלא לחשוף ביקורת על משרד שבראשו עומד יו"ר מפלגת העבודה?

כדי לדעת קצת מן האמור הצצתי לעיתונים האחרים. כולם מתייחסים לאותם הפרטים הם מעודדי מחשבה.

חיים גינצבורג
הדרג לכלכלה ולמינהל של המשק הקיבוצי
קיבוץ גונן

הערת המערכת:
דו"ח המבקר הכיל מאות דפים ומדרך הטבע אי־אפשר היה לתת את כולו, כך שגם משרד החוץ נפל קורבן. לאי־פרסום הנאמר בדו"ח לגבי משרד החוץ לא היה שום מניע פוליטי.

[illegible]

לכל עיתונאי שיקוליו, סגנונו ודרך ראייתו את העניינים שאותם הוא מסקר, ואני מכבד זכות זו. אך למרבה הצער, דברים שפירסם טוביה מנדלסון במדור „אנטנה" („דבר", 29.4.88), מגדישים את הסאה במסקנות חסרות־יסוד ובו בזמן פוגעות.

נבצר מהטלוויזיה בערבית לקיים את שידוריה ביום העצמאות, בין היתר כתוצאה מלקיחת זמן שידוריה על־ידי השידור הישיר של מפגן צה"ל. עובדה זו מבטלת את הטיעון המרכזי של ט. מנדלסון. סרט על צה"ל הוכן על־ידי הכתב הצבאי של הטלוויזיה בערבית ושובץ לשידור ביום הזיכרון, הועבר בסמוך ליום העצמאות והוגש על־ידי מגישי הטלוויזיה בערבית כחלק מהזמן הפנוי אשר נותר בין שידור חלוקת פרסי ישראל לשידור מפגן צה"ל. ממילא אין שחר לפרשנות על „חוסר טקט ושכל של הטלוויזיה בערבית".

יוסף בראל

[illegible]

בהתייחס למאמרה של עליזה ולך „אתה דורך על משבצת שלי" („דבר", 13.5.88), אני כחבר ותיק במפלגת העבודה מוחה על צורת הדמוקרטיה העכשווית במפלגה, המזכירה לנו את ד"ש ז"ל. כתב על כך גם תני אשר לפני מספר חודשים, וקיבל תגובות זועמות ממלחכי פינכה של הנהגת המפלגה.

מה קורה עכשיו? מחצית הנבחרים מובטחים מראש על־ידי שיריונים, והיתר משתדלים ליצור קליקות של הסכמים. כפי שזה עתה צפוי שכמה מחוזות לא יהיו מיוצגים בכנסת, למרות שמפלגת העבודה דוגלת בבחירות אזוריות־אישיות. מתברר, שזה רק מס־שפתיים.

הדוגמה כאילו הפרישו מחצית נבחרים למחוזות, אינה מבטיחה בהכרח מקום ריאלי ברשימה. המחוזות בוחרו את נציגיהם הטובים ביותר לפי ראות עיניהם של חברי המחוז, המכירים היטב את אלה שראויים לייצגם בכנסת. בבחירת 1300 חברים בקלפי הכל יכול לקרות. הדרך להגשמת הסיסמה של מפלגת העבודה – בחירות אזוריות – היא הזדמנות לתת סמכות לחברי המחוז לקבוע את נציגיהם.

עליזה ולך כותבת, שחלק מהמועמדים משתמשים בשיכנוע בעזרת מגש מטעמים עמוס. כמה שזה נכון לדאבוני. בקרית חיים התקיים מפגש של חברי המרכז עם ח"כ מיכה חריש מלווה בארוחת צהריים דשנה. עליזה ולך קלעה בול באומרה, שכמה מחברי מרכז המתמודדים על מקום לכנסת החליטו לצעוד לכנסת על קיבתם של המצביעים. שיהיה להם לבריאות.

מרדכי זילברשטיין
קרית חיים

משפטי קופים בישראל?

ח"כ אברהם ורדיגר דרש לבטל את הענקת „פרס וולף" לפרופסור סטיפן הוקינג, המדען שפיתח את תורת „המפץ הגדול" כהסבר להתהוות התבל. עילתו של ורדיגר היתה: תורת „המפץ" מנוגדת, אליבא דח"כ ורדיגר, לכתוב בספר בראשית.

היה אפשר לראות את מחאתו של ח"כ ורדיגר כדעת יחיד, אילו היתה הבעה בודדת. אך לא מזמן עלה לראשות אחת מהמפלגות הדתיות אדם שלמרות השכלתו, כבר הביע התנגדות להוראת תורת דרווין; והיה מנהיג של מפלגה דתית אחרת שהכריז, כי ב„ידוע" מסתובבת השמש סביב כדור־הארץ. כל זה ביותר מעורר דאגה. כי בעוד חצי שנה תקום ממשלה חדשה, שתזדקק קרוב לוודאי לקואליציה עם המפלגות הדתיות; ומן האמור לעיל מתעורר חשש, שיהיו „ויתורים" גם בשטח ההוראה.

האם יספגו ילדינו החל משנת הלימודים הבאה, שכדור־הארץ עומד דום, מאז שנת 3760 לפני ספירת העמים, במרכזו של יקום מסתובב?

האם יהיו בישראל משפטי קופים?

מיכאל נח
באר שבע

לפני 60 שנה

תורכיה – מדינה חילונית

באפריל קיבלה האספה הלאומית באנגורה החלטה מכרעת, אשר ותכה את הסעיף החוקתי שקשר את מדינת תורכיה עם דת האיסלאם. עתה הכנסה הצעת החוק ע"י ראש הממשלה, בחתימת 129 צירים, ונתקבלה ע"י בית הנבחרים.

השביתה בביחו"ר „מברוק"

שביתת הפועלים הערבים בביחו"ר לסיגריות „מברוק" בחיפה הולכת ומתרחבת. הבוקר הצטרפו לשובתים עוד כ־70 נערים. הפועלים שובתים נגד הארכת יום העבודה ל־12 שעות.

לפני 40 שנה

מערכה קשה על ירושלים ומבואותיה

סמוך לחצות נפרץ שער ציון וכוחותינו בירושלים התחברו עם מגיני העיר העתיקה. לשמחתם של 1700 הנצורים לא היה גבול. לפריצת הדרך לעיר העתיקה קדם כיבוש הר ציון שבו נגרמו לאויב אבדות קשות. במאמץ נואש להפריע לכוחותינו הטיל האויב כוחות גדולים מאד לקרבות מסביב לירושלים. תוך הרעשה בלתי־פוסקת התקדם טור של משוריינים וטאנקים של הלגיון הערבי ונכנס לשייך־ג'ראח ולבית־הספר לשוטרים שעל הר הצופים.

המושבה המבודדת, הר־טוב פונתה בהתאם לתכנית. כל האנשים על תחמושתם הועברו למקום מבטחים.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

לעג לרש

בהתקפה חריפה על ההסכם בין שרי האוצר והעבודה והרווחה, בדבר פיצוי בסך 6 שקלים לחודש למעוטי הכנסה בישראל, במסגרת עידכון הקצבאות, יצא עמנואל זיסמן, מזכיר מפלגת העבודה במחוז ירושלים. בדיון עם איגוד עובדי המדינה, בהשתתפות ראובן בן צבי, מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה וחבר הוועדה המרכזת אמר זיסמן: "השכבות החלשות נפגעות במידה גדולה מההתייקרויות האחרונות, יותר מהמבוססות, משום שחלק גדול מ"סל המזון" שלהן מורכב ממוצרי מזון בסיסיים שהתייקרו בשעור רב". זיסמן קרא למוסדות הארציים של מפלגת העבודה, לדון בהקדם בפגיעה החמורה בציבור השכירים ומעוטי ההכנסה.

עוד במה

במה חדשה בהסתדרות – "במת רווחה בעבודה" – שהולה לפעול ביוזמתה של חברת הוועדה המרכזת שרה אלטפקטור (בתמונה), עסקה במפגש הראשון בהסכמים מפעליים. בעוד צוות המומחים מתייגע בשאלה איך יגיב ועד העובדים במקרה של הפרת הסכם מצד המעסיק ואיך ימנע את התערבות בית המשפט בסכסוכי עבודה, קיבלה אלטפקטור הודעה דחופה לפיה יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד לא ישתתף בגלל ישיבה בהולה עם ועד עובדי "אליאנס", בנסיון נוסף ליישב משבר שבו ההסתדרות היא גם מעסיק וגם איגוד מקצועי. מסתבר שהמציאות והתיאוריה הם קווים מקבילים, שהפעם נתקלו זה בזה.

אתגר

רפי אלול, ראש המועצה המקומית מזכרת בתיה, שב באחרונה ארצה מביקור בעיר קלגרי, קנדה ובידו אוצר גדול. הקהילה היהודית המקומית, המאמצת את מזכרת בתיה, החליטה להגדיל את התרומה המיועדת למזכרת בתיה ב־1.1 מיליון דולר, בנוסף לתרומה של 2.4 מיליון שכבר הובטחה. בכסף זה יבנו אולם אירועים חדש, אולם ספורט ומרכז קהילתי חדש וימומנו פעילויות תרבותיות כגון ביה"ס הקהילתי, שיעורי עזר לתלמידים ותכניות לגיל הרך והקשישים. ראשי הקהילה היהודית בקלגרי גם נתנו לוח זמנים לביצוע המשימות – סוף קיץ 1989. אז הם מתכוונים להגיע למזכרת בתיה במטוס שכור ולראות את המבנים עומדים. „בהליכי התכנון והאישור האיטיים הקיימים בארץ זה נראה כפרוייקט בלתי אפשרי", אומר רפי אלול, „אבל אנחנו נעשה כל מאמץ לעמוד בלוח הזמנים הזה".

יצא בחשאי

סגן שר הביטחון מיכאל דקל יצא שלשום בחשאי לשוויץ לאחר שהוזמן לשם ע"י גורמים בטחוניים שוויצים. מטרת הנסיעה היא ככל הנראה לטפל בעניינים בטחוניים הקשורים לתחומי פעילותו במשרד. במהלך ביקורו נפגש אתמול דקל עם ראשי הקהילה היהודית בשוויץ ואמר להם כי הם חייבים לעמוד מאחורי מדינת ישראל גם כאשר הם לא מסכימים עם מדיניותה. סגן השר אמר ליהודי שוויץ כי הביקורות שלהם על ישראל לגיטימית אבל שתיקתם ועמידתם מנגד בעיתות משבר אינה לגיטימית.

נתן רועי

ירוק בעיניים

לפני כשלושה שבועות נטל לובה אליאב פסק זמן מעבודתו בבית הנוער ניצנה, הסיבה לכך – פרוזאית, ברות הימים האלה. בביתו הישן שבתל־אביב הוא הקים את מטה ההתמודדות שלו לקראת הבחירות הפנימיות במפלגת העבודה. המטה מורכב ממתנדבים רבים, הממלאים את חדר האורחים והמרפסת מבוקר עד הערב. על אחד הקירות מודבקת רשימת 1,300 חברי המרכז. על קיר אחר – לוח מיבצעים, ממש כמו לוח הזמנים להקמת ניצנה התלוי בחדר האורחים בביתו של לובה בניצנה. כל חבר מרכז, שהוגדר כתומך ודאי, סומן בנקודה ירוקה זוהרת. מספר הנקודות הירוקות נשא בגדר סוד כמוס, אבל יודעי דבר אומרים, שמי שנכנס למרפסת של לובה רואה ירוק בעיניים...

המוזיאון שלו

אליעזר שמואלי מנכ"ל בית התפוצות שמח לקבל מכתב מריצ'רד דרייפוס בעקבות ביקורו בבית התפוצות. במכתבו כינה דרייפוס את בית התפוצות "המוזיאון שלי" והדגיש את התרשמותו הרבה מאופיה של תצוגת המוזיאון. בתמונה ריצ'רד דרייפוס עם אליעזר שמואלי.

רקדנית בטן הרקידה 500 קשישים מכל שכבות העם בארוע חגיגי אשר התקיים ביום רביעי באולמי טוקסידו בת"א.
תנועת "עם יפה עם אחד" ארגנה מפגש לגיל הזהב לפי מסורת של שנים רבות בשיתוף עם אגף הרווחה של עיריית ת"א. נעמי שדמי, יו"ר תנועת "עם יפה עם אחד" ברכה את הנוכחים ושולה אנגמי, יו"ר הוועדה לגיל הזהב חילקה תעודות הוקרה לאנשי מופת עבור טיפולם המסור בגיל הזהב.
בין המוזמנים נכחו מר יגאל גריפל, סגן ראש עיריית ת"א והגב' גרינברג, ראש אגף רווחה של עיריית ת"א.

תמיכה בהנהגה הוותיקה

אפרים בולמש יו"ר מחוז השומרון הירוק במפלגת העבודה הפתיע השבוע את חבריו. למרות שהוא אחד הצעירים בין המועמדים לכנסת, והצעיר בין יושבי ראש המחוזות של מפלגת העבודה, הציע לעמיתיו לפרסם קריאה משותפת לחברי המרכז להצביע בעד ההנהגה הנוכחית הזאת, "כדי שלא יהיו זעזועים בצמרת בשעה כה גורלית למדינה".

בתמונה: אפרים בולמש בישיבה שנערכה השבוע עם השר משה שחל באחד מסניפי מחוז השומרון של העבודה.

שטירא־ליבאי ורונית רזן מנהלת הארגון של האגודה.

פארטנר למו"מ

"אפשר למצוא פלשתינאים שיהיו פרטנר למו"מ, ולהפריד ביניהם לבין ההנהגה הצבאית של אש"ף, אם נציע להם הצעה שלא יוכלו לסרב לה". דעה זו מציג בימים אלה תא"ל (מיל.) אפרים סנה, בהופיעו בסמינרים המאורגנים על ידי "דו־קיום" – עמותה חדשה, שנועדה לקרב יהודים וערבים.

בתמונה: דיון בסמינר שנערך מטעם האגודה בשבת בשפיים. משמאל לימין יהודה שערי יו"ר העמותה, תא"ל (מיל.) סנה, עו"ד ניצה

סיבה לתפקוד

"לאור ההתפוררות במערכות הכלכלה והחברה מסתבר כי המוסר היהודי שעדיין מתפקד ללא דופי זה „המוסר"". כך אמר מתי דוד, המתמודד על מקום ברשימת מפלגת העבודה לכנסת בפגישה עם חברי מפלגה בחיפה. מתי דוד שהוא חבר הועד הפועל של ההסתדרות הסביר שהסיבה לתפקוד המושלם נובעת מכך שעדיין לא טיפלו בה פרופסורים, פוליטיקאים וועדות ציבוריות.

המדור נערך ע"י אורה זרניצקי

[illegible]

מזכרת בתיה, גבתון. יער הרצל בחולדה

סיול נעים, המשלב ניתוחי עבר רחוק וקרוב עם שרידי פריחת תפוזים, אפשר לעשות לאורך כביש גבעת ברנר – תל שחר (כביש 411), שבצידו מצויות מזכרת בתיה, חולדה ואנדרטת הגבורה. אורכו של המסלול הוא 11 קמ בסך הכל, איזור כפרי שלו, לא הרחק ממרכזי אוכלוסיה סואנים.

הכניסה היא מזרחה (שמאלה לבאים מכיוון רחובות) בצומת, שמצידו האחר נוסעים לגבעת ברנר ואילו המשכו הוא לגדרה ולדרום. עוברים באיזור תעשיה, ליד בתיה של העיירה עקרון וכעבור 3 קמ מהצומת מורה לנו שלט את הכניסה למושבה בת 105 שנה, מזכרת בתיה. היתה זו מושבה קטנה שהצליחה לשמור על סיגנונה הכפרי, בסיס משובח לפעולות השימור הנערכות במקום. יש כאן ראש מועצה מבין ענין, רפי אלול, ויש 'רוח חיה', היא מנהלת המוזיאון שנוסד (ב'בית הפקידות'), שלומית לוין, ויש מועצת שימור האתרים שליד החברה להגנת הטבע, שעוזרת, וכך שרד רחוב, מבנים ואתרים של אותם ימים. יש לאנשים עובדים בעייה עם מזכרת בתיה – המוזיאון סגור בשבתות. מי שלא מזדמן ביום חול יכול לפחות לסייר במושבה בשבת ולהתבסם מניחוחה – הבתים משני צידי הכביש, בית הכנסת שבקצהו, בית משק הברון, באר המים, חצר פסלי המתכת של אשבל ועוד.

אחד מרחובותיה של מזכרת קרוי 'נתיב השיירות' ולא בכדי. המושבה היתה בסיס להתארגנות שיירות לירושלים, ואנשי המושבה דאגו ללוחמים ולנהגים. הנוטרים במקום איבטחו את הכבישים ולכאן הגיעו הפצועים, בייחוד מלטרון. לכך יש גם ביטוי במוזיאון. המסלול שלנו הפעם הוא לפיכך, בחלקו, בתוואי השיירות לירושלים.

כ־4 קמ ממזכרת בכביש הראשי, לאחר מעבר מסילת הברזל לבאר שבע, פונה שמאלה דרך (עם שלט במיסעף) לתל מלוט (לשעבר מלאט) ולעינות גבתון. אלה נמצאים במשולש שבין מסילות הברזל לירושלים ולבאר שבע. איזור המעיינות הוא שמורה, שיש בה צומח מים וביצה. לידם יש חורשת אקליפטוסים גבוהים ועצי שיטה לשהיה במקום צל שקט. גבתון, שנהוג לזהותה בתל מלוט, היתה עיר בשפלת החוף בנחלת שבט דן. לאחר שבני דן נדדו צפונה, ללייש שליד מקורות הירדן, שנקראה דן על שמם, כבשו הפלשתים את העיר ועשוה למבצר על הגבול עם ישראל, ואז כונתה 'גבתון אשר לפלשתים' (מלכים א, ט"ו, כ"ז). הכינוי מובא במהלך תיאור המצור של נדב בן ירבעם 'וכל ישראל' על גבתון. בפרק הבא מסופר על מצור של עמרי, שר הצבא על גבתון הפלשתית. בשמוע העם כי זמרי הרג את המלך הפסיק ישראל את המצור על גבתון וחשו לצור על תרצה שמצפון מזרח לשכם, בירת מלכי ישראל. גבתון היא דוגמא יפה למאבק בין יהודה וישראל לבין הפלשתים, כפי שמעידות גם תוצאות החפירות בעקרון הקדומה (תל מקנה ליד רבדים) ותמנה (תל בטש שליד טל שחר, בעמק נחל שורק). מראש התל תצפית יפה לאיזור זה של השפלה ומישור החוף.

כצאתנו לכביש הראשי נזכיר כי ליד הדרך, בסמוך למבני חוות הגדנ"ע לשעבר, לא הרחק מהכביש, בשטח שסביבו נמתחה גדר, נתגלו באקראי שרידים המעידים על התיישבות יהודית במקום בימי התלמוד. נתגלתה גת מהמאה החמישית לספירה, נהדרת ביפיה – רצפת פסיפס עם תיאור מנורת שבעת קנים, שופר מימינה, מחתה, לולב ואתרוג משמאלה, והכתובת ביוונית 'ברכה לעם'. בתוך מדליון כתוב עוד ביוונית – מזל טוב לאבטוכיוס, הסיכיוס ואאוגאריוס, המייסדים. בזמננו חשבו שזה בית כנסת אך גם בגת יהודית נסתפק. מדוע לפאר כל כך גת, בשונה מכל הידוע בארץ? סביר לשער שעשו כאן יין בטהרה, אך אולי דרכו כאן יין לשתייה בבית המקדש? יין למדקדקים ולמהדרים? יישוב יהודי שהיה כאן מצטרף ל'גבע' היהודית הקדומה, ל'חברה' שבשדרות גבעת ברנר, ליישוב שומרוני בכפר ביל"ו (לפעמים משערים שהיה כאן יישוב שומרוני ולא יהודי רגיל) ולעוד יישובים יהודיים שסמכם בשפלה מאתנו.

ממיסעף גבתון נוסעים קילומטר וחצי ועוברים על פני קיבוץ חולדה, שנוסד ב־1931, המסבר את מורשת חולדה הראשונה ו'גורדוניה'. כעבור עוד קילומטר נראה שלט של יער הרצל של קרן קיימת, בצד דרך הפונה שמאלה. הייתה מצפה שכאן יהיה שלט גדול ובו 'יער הרצל' 'חוות חולדה' וכו', אך עדיין אין (שלט 'יער הרצל' יש במרחק כקילומטר מכאן בהמשך הכביש.). נכנסים בדרך העפר, ובמזלג הראשון יש שלט הפנייה לאנדרטה, בתחילתן של שדרות דקלים ועצי שיקמה. זו האנדרטה לזכר אפרים צ'יזיק, שפיסלה בתיה לישנסקי, והתאורת את קו הדם המכון המוביל מתל חי לחולדה. מעבר לרחבה הפתוחה מצוי הגרם הגדול של 'בית הרצל', משכן לאנשי החווה החקלאית שהקימה ההנהלה הציונית ב־1907. פועלים אלה נטעו זיתים, בכוונה שישמשו בסיס פרנסה ליישוב שיוקם במקום, ששימש חוות־הכשרה בעבודה ובחקלאות לעולים החדשים. חורש הזיתים נפגע במלחמת העולם הראשונה, ולאחריה נטעה הקקל במורה לו יער עצי סרק, הוא 'יער חולדה'.

בתרפ"ט־1929 התקפה הצר חולדה בידי מאות ערבים מהסביבה, הרסו ושרפו. במהלך הקרב נהרג מפקד המקום, אפרים צ'יזיק, בן למשפחה מפוארת בתולדות היישוב והארץ. לפני מספר שנים רצו המועצה לשימור מבנים, משרד החינוך והקרן הקיימת לשקם את המקום, ציון דרך מעניין כזה, ולעשותו מרכז שדה חי, פועל ותוסס. המקום נוקה ושולט בחלקו, ואפשר לראות זאת גם עתה. אפשר להסתובב במקום וליהנות, אך יש הרבה לעשות כדי להביא את חולדה הישנה למצב שהיא ראויה לו.

קילומטר ממזרח לחולדה הישנה מצויה מצבה גבוהה ובראשה סמל החרב והזית, לזכרון מובילי השיירות לירושלים, שיצאו מכאן, ולסוללי הדרך לבירה. האנדרטה היא ליד הכניסה לקיבוץ משמר דוד, הקרוי על שם דוד (מיקי) מרקוס. בשנים האחרונות הפך המקום למקום ההנצחה של חיל ההנדסה.

עוד קילומטר ובאים לכביש בני ראם (מסמיה) – צומת נחשון. עתה פתוחות מכאן דרכים אחרות להרי יהודה וירושלים להמשך מסעות בנתיבי עבר הווה.

התמיכה באש"ף

(המשך מעמוד 7)

גורם משמעותי במערכת היחסים בין מקסיקו לישראל הוא קשרי ההסתדרות עם ברית האיגודים המקצועיים, שהיא אחד מעמודי־התווך של המפלגה השלטת. קשרים אלה חשובים כשלעצמם ומאזנים במידת מה גם את השפעת הגורמים האנטי־ישראליים בזירה. במשך השנים הסתכם מספר בוגרי המכון הלאטינו־אמריקאי בתל־אביב ב־400־500, ויום השנה ה־25 למכון צויין באירוע חגיגי, בהשתתפות קהל רב. באחרונה נחתם הסכם בין ההסתדרות לבין ברית האיגודים במקסיקו בדבר פיתוח משק העובדים. האיגודים והמפלגה השלטת מבקשים לטפח את „המגזר הסוציאלי" השיתופי, ובהקשר זה כבר התקיים סמינר משותף, יחד עם מקסיקו; מושבו הבא יתקיים בארץ. ביוזמת המחלקה לקשרים בינלאומיים של ההסתדרות אף הוקם חוג של ידידי ההסתדרות, שחבריו מבקשים להזדהות עם תנועת העבודה בארץ, גם אם הם ביקורתיים לגבי צעד זה או אחר של ממשלת ישראל הנוכחית ובייחוד לגבי מדיניות הליכוד.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת גן (להלן – הוועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה כגבם.
6128 חלקה 446 רח' שפירא מס' 11 [illegible] לאולם מכירות [illegible] לתקופה של 5 שנים.
על המעוניין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכניות ולהגיש התנגדות מנומקת לפרסום. ההתנגדות צריכה להמסר לידי הוועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתונות.
בכבוד רב
אורי עמית – ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת גן

ועדת המשנה לתכנון ולבניה מרחב תכנון מקומי – ראשל"צ
תאריך 9.5.88
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ובניה ראשל"צ, בקשה לכתן הקלות חלקה 150 בגוש 3939 רחוב צבי פרוק 17־15
לפי תכנית מיתאר/תכנית מפורטת, נמצאת החלקה הנ"ל באזור מגורים ג' הותר לבנות עליה – בית מגורים 4 קומות.
בקשת בעלי החלקה: הקלה 5% עבור מעלית, הקלה 10% בקו בין צדדי.
בליטה 1 מ' לחזית
לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך מועד של 15 יום החל מיום פרסום הודעה זו.
באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישור.
מ. ניצן
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה ראשון־לציון
[illegible]
5506125
18.5.88

נהג!
עשה את המינימום למען אלה העושים את המקסימום.
תן טרמפ לחייל!

לחג השבועות

פשטידות מכל דבר

מאת נעמי בן גור

שבועות הוא החג של חובבי הפשטידות. הן הולמות לא רק גם עם בריאות ושמירה על המשקל, אם לא מעמיסים עליהן חמאה, שמנת, גבינה צהובה ובצק מיותר. פשטידה יכולה גם להיות קלה להכנה ואפשר להיעזר להכנתה במזון מעובד מבלי להתנצל. לפשטידת התרד לא מוכרחים לקנות תרד טרי, לשטוף, לאדות ולקצץ, לפשטידת בלינצ'ס תפוחי אדמה אפשר להשתמש בקפואים וגם גבינה אנחנו כבר לא מגבנים בעצמנו...

פשטידת תרד „זברה"

זוהי פשטידה מיוחדת במראה ובטעם, מורכבת משכבות של תרד וגבינה. כל פרוסה מתקבלת בפסים ירוק־לבן. למרות המתכון הארוך, ההכנה מהירה ופשוטה.

החומרים לתערובת התרד
1 בצל גדול
1 שן שום
1 חב' תרד טחון קפוא (400 גר')
1 כף אבקת מרק בצל
1 ביצה
מלח, פלפל
אפשר להוסיף כ־50 גר' אגוזי מלך שבורים וכף צימוקים.

לתערובת הגבינה
250 גר' גבינה לבנה מסוג גבינת־קריש
125 גר' גבינה מלוחה מגוררת
2 כפות גבינה לבנה רכה
½ כף אבקת מרק בצל
ביצה

לבסיס
אפשר לאפות בסיס פאי, או להשתמש בבסיס פאי מוכן (קפוא) או לזרות על תבנית משומנת נבט חיטה ומעט גבינה צהובה מגוררת.

בסיס פאי
1½ כוסות קמח רגיל
100 גר' מרגרינה
2 כפות מים חמים
קורט מלח וסוכר.

אופן ההכנה
מאחדים את כל החומרים ומשטחים בתבנית (קוטר כ־22 ס"מ). אופים כ־15 דקות. דוקרים במזלג לפני ששופכים את התערובת.

הכנת התרד
מהזיבים בצל גדול חתוך לקוביות קטנות, מוסיפים שום, מפשירים את התרד הקפוא בסיר בלי מים על אש בינונית. כשהתרד מופשר, מוסיפים את הבצל המוזהב, כף אבקת מרק בצל, מלח, פלפל, ביצה ואפשר גם אגוזים וצימוקים.

הכנת הגבינה
מערבבים יחד את כל החומרים.

שוטחים מחצית מכמות התרד על הבסיס, מורחים למעלה את תערובת הגבינה ומסיימים בתרד הנותר. מפזרים למעלה מעט פרמזן מגורר. אופים כ־15 דקות, בחום בינוני.

הערה: אפשר גם לאפות את הפשטידה יום קודם במשך 25 דקות, לאחסן במקרר ולהשלים את האפיה לקראת בוא האורחים.

פשטידה מפיצפוצי אורז

פשטידה יוצאת דופן וקלה מאוד להכנה. קרוב לודאי שאיש מן הטועמים לא יזהה את המרכיבים ואם אתם שייכים לגן הזה, תוכלו לשמור את הסוד לעצמכם.

אופן ההכנה
מערבבים יחד: 3 כוסות פיצפוצי אורז, שני גביעי קוטג' (כ־450 גר'), ½ כוס חלב, 2 כפות אבקת מרק בצל, 3 ביצים, ½ שקית בצל מטוגן.

שופכים לתבנית מרובעת או מלבנית (כ־24X24 ס"מ). מכניסים לתנור בחום בינוני ל־25 דקות. בינתיים מהזיבים בצל גדול, חתוך לטבעות. אחרי 25 דקות של אפיה, מפזרים על הפשטידה את טבעות הבצל וממשיכים לאפות עד שהבצל משחים.

פשטידת בלינצ'ס תפוחי אדמה

קונים בלינצ'ס תפוחי־אדמה קפואים. (חבילת בלינצ'ס סטנדרטית „נותנת" שש מנות). מסדרים את הבלינצ'ס בתבנית חסינת אש משומנת קלות. שופכים למעלה תערובת של: 1 שמנת, חצי יוגורט, 2 ביצים, כף אבקת מרק בצל. אופים בחום בינוני כ־40 דקות – עד שיזהיב.

פשטידת פטריות בשתי שכבות

מילוי ראשון – פטריות: מהזיבים 2 בצלים גדולים חתוכים לטבעות (אפשר להוסיף שום) מוסיפים כף אבקת מרק פטריות ומערבבים. מוסיפים קופסה פטריות (מסוננות) ומאדים. מכבים את האש. מתבלים במלח ופלפל ומוסיפים חצי מיכל שמנת או יוגורט.

מילוי שני – גבינה: מערבבים 250 גר' גבינה לבנה מסוג גבינת קרש, כף אבקת מרק בצל, 2 כפות גבינה לבנה רכה, 125 גר' גבינה מלוחה מגוררת, ביצה.

מרדדים בצק עלים ושוטחים בתבנית בגודל כ־25X30 ס"מ ומורחים עליו את מילוי הפטריות. מניחים על הפטריות עלה בצק נוסף ועליו מורחים את מילוי הגבינה. סוגרים מלמעלה בעלה בצק. מורחים בחלמון מעורב במעט חלב וזורים למעלה שומשום ביד רחבה.

אופים כ־45 דקות בחום בינוני.

אפשר להוסיף את החלבון לתערובת הגבינה. אפשר להכין את הפשטידה בתבנית, לאחסנה במקרר ללא אפיה, למשך יום, ולאפות לפני ההגשה.

פשטידת אורז מתוקה

פשטידה זו אהובה גם על ילדים, שבדרך כלל אינם משתגעים על פשטידות מורכבות.

החומרים
¾ כוס אורז (המהדרין בבריאות יכולים להשתמש באורז מלא)
3 כוסות חלב
3 ביצים
כפית תמצית וניל
½ כוס סוכר (אפשר קצת פחות)
פירות חתוכים: טריים, משומרים או יבשים. הכל הולך. מתאים במיוחד – אננס משומר, מישמש (טרי או יבש), ענבים, שזיפי שגיב. אפשר גם בננות.
קליפת לימון מגוררת (לא הכרחי. אבל מוסיף)
70 גר' שקדים קלויים וקצוצים
חופן צימוקים
קינמון, אגוז מוסקט

אופן ההכנה
מבשלים את האורז לפי ההוראות. מוסיפים חלב ומבשלים כחמש דקות. מכבים את האש ומוסיפים ביצים טרופות, וניל, סוכר, פירות חתוכים, קליפת לימון, שקדים, צימוקים. שופכים לתבנית משומנת חסינת־אש (גודל כ־19X30 ס"מ). זורים למעלה קינמון ואגוז מוסקט. מניחים את התבנית בתוך תבנית גדולה יותר, מלאה מים חמימים (אפשר מהברז) עד כדי שליש מגובהה. אופים כ־45 דקות בחום בינוני, עד שמכניסים קיסם והוא יוצא יבש.

הערה: אם הפשטידה מיועדת גם לילדים קטנים, אין להוסיף שקדים. כמו כן כדאי במקרה זה לוותר על קליפת לימון ואגוז מוסקט, שאינם נכללים בדרך כלל ברפרטואר הטעם של הקטנים.

עוגת גבינה קציפית

בלי עוגת גבינה אי־אפשר, כל ימות השנה ועל אחת כמה וכמה בשבועות. לכל אחת יש במחברת המתכונים שלה (סליחה על הפניה האנטי־פמיניסטית, אבל אינני בטוחה שגם לכל גבר יש מחברת מתכונים), יש ודאי עוגת גבינה שהיא הכי־הכי. עוגת הגבינה שלהלן היא של אמא שלי, שעיבדה אותה ממתכון של חבר בשלן, והיא באמת הכי־הכי.

היא קצת פחות מתוקה מעוגות גבינה רגילות, חלוקות, לטעמי ולטעם אחרים, במתיקות יתר. אפשר להוסיף לה סוכר, לפי הטעם. העוגה קציפית ואוורירית ומתנפחת בזמן האפיה כמו מיצנת. אחר־כך קצת יורדת, אבל לא נורא.

החומרים לבצק פריך
כוס ורבע קמח רגיל
½ שקית אבקת אפיה
100 גר' מרגרינה
חלמון אחד
3 כפות סוכר
כף קוניאק

לתערובת הגבינה
750 גר' גבינה לבנה 5%
שמנת אחת
½ כוס קורנפלור (5 כפות גדושות)
חמישה חלבונים וארבעה חלמונים (אחד הלך לבצק)
כפית תמצית וניל
8 כפות סוכר
מיץ מחצי לימון קטן מעורב בשמינית כוס מים רותחים.

אופן ההכנה
לעבד את הבצק. אפשר במעבד מזון. (עצה: אם כבר מלכלכים מעבד מזון בבצק, כדאי להכין כמות כפולה ולהקפיא חצי).

מרפדים בבצק תבנית קפיצית משומנת עגולה בקוטר של כ־26 ס"מ. אופים בחום בינוני ובינתיים מכינים את תערובת הגבינה. מקציפים חמישה חלבונים, כאשר הקצף מתחיל להתייצב, מוסיפים ארבע כפות סוכר, בזו אחר זו. ממשיכים להקציף ומוסיפים בזלוף דקיק את מיץ הלימון המעורב במים.

בקערה נפרדת מקציפים במהירות נמוכה עד בינונית את הגבינה, 4 חלמונים, קורנפלור, וניל, שמנת, ארבע כפות סוכר.

שופכים חצי מתערובת הגבינה לתוך הקצף ומבליעים בעזרת מרית גומי. שופכים את תערובת הגבינה והקצף לתוך הגבינה שנשארה ומבליעים היטב. אפשר לתת עירבול סופי איטי במערבל חשמלי.

שופכים את תערובת הגבינה על הבצק האפוי למחצה ואופים כשעה בחום בינוני נמוך, בשליש התחתון של התנור. מצננים בתנור סגור כחצי שעה וממשיכים לצנן עם דלת פתוחה.

העוגה יכולה לעמוד כארבעה ימים מחוץ למקרר. לאחר מכן, אם נשאר משהו, כדאי לאחסן בקירור. אפשר גם להקפיא, אבל זה לא אותו דבר.

ארבע הן החיפניות

מאת אריאלה ראובני

ארבע נשים חיפניות צעירות, משכילות ופעילות במפלגת העבודה במחוז חיפה ובמוסדות הארציים, בנעמת ובמסגרות שונות לשיפור מעמד האשה, הגישו את מועמדותן לכנסת ה־12 והן נתונות עתה בקדחת עשיה לקראת „הסיבוב הראשון" שיתקיים ב־26 במאי. הארבע הן: אילנה צ'רנובורודה, דפנה שרפמן, הרצליה לוקיו וליאורה לנגר. הן משנסות את מתניהן, עושות „הביאינג לעצמן" ומודות כי זו עבודה קשה ולא תמיד נעימה, אבל, ככה זה בפוליטיקה...

בכנסת ה־12 מדובר על חמישה מקומות במשבצת הנשית והמתמודדות הן 17. בנתונים הקיימים סיכוייהן של ארבע החיפניות אינם מעודדים ביותר, אך הן אינן מוותרות, כידיעה ברורה, כי גם אם יצליחו כולן או חלקן לעבור את הסיבוב הראשון אין כל ביטחון שיעברו את המחסום השני שיקבע את המיקום ברשימה.

שאלנו את ארבע המתמודדות כיצד אירע שלחיפה יש הפעם מספר המועמדות הגדול ביותר ותשובתן היתה כמעט אחידה: מחיפה, הן אומרות, יצא למעשה קול התנועה הפמיניסטית ובה קם צוות הנשים הראשון שיועץ לראש העיר בכל הנוגע לשיפור מעמד האשה.

האם ההתמודדות העקיפה את מערכת היחסים שביניהן?

בכל התמודדות יש כדי ליצור מתח, תחרות ושים מיפה יריבות, הן אומרות. אולם בעוד שאצל גברים מסבירות התופעות ב„נושא עקרוני", הרי אצל נשים נוטים לראות זאת כ„חוסר פירגון".

ברטיסי הביקור של ארבע המועמדות בחיפה כוללים רשימה ארוכה של פעילויות. נתחיל בותיקה שביניהן:

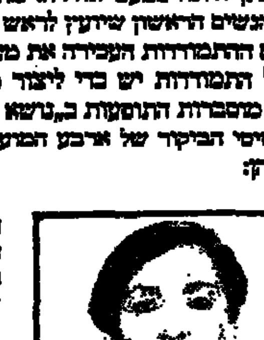

אילנה צ'רנובורודה, נולדה בטשקנט, נשואה ואם לשלושה, היתה חברת קיבוץ משגב עם ועסקה בחינוך. משמשת יועצת חינוכית בבית־הספר בסמ"ת. פעילותה הציבורית מתמקדת בנושאי חברה. בהיותה חברת הנהלת העיריה הקימה את צוות הנשים בנושא מעמד האשה בעיריה. חברת הלשכה של מפלגת העבודה בחיפה. מאמינה כי תוכל לתרום בכנסת להחזרת החינוך הערכי ולסייע בטיפוח תנועות הנוער ובשיפור מעמד האשה.

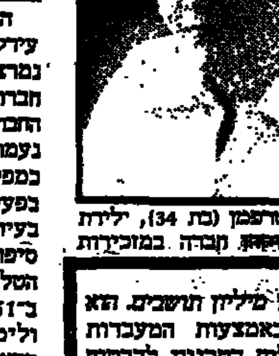

דפנה שרפמן (בת 34), ילידת [illegible] חברה במזכירות הארצית של נעמת ומשמשת ראש המחלקה לדור הצעיר. חברה במרכז ובלשכת מפלגת העבודה. אחד מתפקידיה החשובים הוא היותה ראש הועדה לזכויות האזרח של המפלגה. בתוקף תפקידה זה השתתפה בקונגרסים וכנסים בינלאומיים. מרצה באוניברסיטת חיפה בחוג למדעי המדינה ומנכית עם מייסדות החטיבה ללימודי האשה באוניברסיטת חיפה. לאחרונה יצא לאור ספרה „נשים בפוליטיקה". דפנה רואה בפוליטיקה את אחד היעדים המרכזיים של חייה ומשוכנעת כי תוכל לתרום בכנסת בנושאי מימשל, דמוקרטיה וזכויות האדם וכמובן בנושא מעמד האשה.

הרצליה לוקיו (בת 55), ילידת עירק, נשואה ואם לשלושה. אשה נמרצת הפועלת כמעט בצנעה. חברת מרכז המפלגה, יו"ר תא החברות במחוז חיפה, חברת מרכז נעמת ופעילה בפורומים שונים במפלגה. את פרסומה קנתה בפעילותה המחתרתית האמיצה בעירק ומאסרה בכלא בגדד – סיפור מרתק, שהומחז על ידי השלטונות העיראקיות. עלתה לארץ ב־1951, למדה מדעי המדינה ולימודי ארץ־ישראל. פעילה במאבק להצלת יהודי ארצות ערב ונפגשה בעניין זה עם אישים רמי מעלה בעולם. יו"ר המועצה הציונית בחיפה. מאמינה בכוחה ובכישוריה לתרום לגישור הפערים החברתיים, לעידוד העליה ולמלחמה בירידה. כן תוכל לסייע, כילידת מדינה ערבית, ביצירת דיאלוג חופשי עם שכנינו, לפתרון הסכסוך היהודי־ערבי.

ליאורה לנגר (בת 35), נשואה לרופא, עולה מארגנטינה, אם לשניים ומתגוררת בקרית טבעון. למדה יחסים בינלאומיים, מדעי המדינה וכלכלה. את פעילותה הציבורית הענפה החלה בתקופת לימודיה. שימשה מנהלת ראשונה של לשכת הקשר של ההסתדרות בכנסת, יו"ר סניף מפלגת העבודה בגבעה הצרפתית בירושלים, מזכירת המשמרת הצעירה במחוז ירושלים ועוד תפקידים בתחום החינוך הרעיוני. כיום היא משמשת מנכ"ל המועצה הציבורית לחילופי נוער וצעירים בישראל, חברה בלשכת מפלגת העבודה, במרכז ובמזכירות מועצת מחוז חיפה. פעילה במוסדות המקומיים והארציים של נעמת ובועד הפועל של ההסתדרות.

היא ניחנה, כדבריה, ברצון עז ובביטחון ביכולתה. „מאז ומתמיד ראיתי בפעילותי הפוליטית דרך ואמצעי להשפיע על עיצוב החברה בישראל תוך חתירה לשלום, שיפור שירותי הרווחה, משק יצרני, שיפור מעמד האשה וממשל תקין, ועל כל אלה איאבק".

על שאר המועמדות – ביום ב', 23 במאי

איך נראה העולם כשאנו עוצמים עיניים?

מאת יוסף מיכלסקי

במיתולוגיה היוונית היו השינה והמוות תאומים, בניו של הלילה. גם היהודי המאמין מפקיד נשמתו מדי ערב, לפני שהוא עולה על יצועו, בידי בורא עולם, ומתפלל: „ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם המפיל חבלי שינה על עיני ותנומה על עפעפי. יהי רצון מלפניך, ה' אלוהי ואלוהי אבותי, שתשכיבני לשלום ותעמידני לשלום". ובהקיצו, בסדר השכמת הבוקר, „מודה אני לפניך, מלך חי וקיים, שהחזרת בי נשמתי בחמלה".

שינה סדורה משפיעה על תיפקודנו ועל אורח חיינו ואפילו על הפוליטיקה: הבעיות הקואליציוניות על רקע ההתמודדויות בנושא הנהגת שעון־קיץ, הנושא שמעסיק גם את אנשי המדע, קיבל מפנה מחקרי ב־1953, כאשר נבדקו בעיות השינה של תינוקות בארה"ב. בחוגים רבים בעולם, לא רק אקדמיים, הבינו כי זו בעיה והיא מחייבת טיפול יעיל.

ישראל הלכה, אם כי באיחור מה, אחרי המערב וזאת במידה רבה בזכות יוזמותיו של מדען צעיר, פרופ' פרץ לביא, אשר התמחה בנושא הזה מראשית דרכו כפסיכולוג, בארץ ובארה"ב. הוא גם יסד בטכניון את המעבדה לחקר הפרעות שינה.

האומדנים על שכיחותם של סוגי הפרעות שונים בארץ זהים כמעט לאלה שהתקבלו בארצות המערביות. כ־30 אחוז מהאוכלוסיה בארץ סבלו בתקופה זו או אחרת מנדודי שינה. כ־15–18 אחוז מהמתלוננים משתמשים בתרופות שינה יותר מאחת לשבוע. נבדקים התלונות על חוסר שינה זמני, חולף או כרוני המתבטאים בקשיי הירדמות או יקיצות במהלך השינה. התלונות על יקיצות הולכות ורבות עם ההזדקנות, ואז 75 אחוז מהמתלוננים משתמשים בתרופות שינה יותר מפעם בשבוע.

„השעות הטובות" להרדמות על ההגה

שיעור התלונות על יתר שינה או על ירידה ברמת הערנות במשך היום, לעתים בצירוף עייפות כרונית, הוא 5 אחוזים. כן נמצא כי יש קשר בין הפרעות נשימה בשינה לבין הירדמות בזמן נהיגה. פרופ' לביא מסר, כי מבין אותם 5־6 אחוזים באוכלוסיה, שפונים למעבדה בטכניון, מחציתם מודים שהם נרדמים ליד ההגה. בבדיקות שנעשו במעבדה לנהג „אגד" שהיה מעורב בתאונה, לאחר שנרדם בזמן הנהיגה, נמצא כי סבל מ־400 הפסקות בנשימה בעת שנת־הלילה. בהתאם לנתונים שנאספו מן המחשב המשטרתי, השעה 4 לפנות בוקר ו־4 אחה"צ הן השעות המועדות לתרדמה התופלת בזמן נהיגה.

פרופ' לביא מחלק את ההפרעות למספר קבוצות: הפרעות בכניסה לשינה ושמירה על שינה רצופה; הפרעות הפוגעות ברמת העירנות במשך היום: הפרעות במיקום השינה ביממה והפרעות הנובעות לשינה עצמה. תחת השם הזה מסתתרות תופעות כגון דיבור והליכה תוך כדי שינה, הרטבת לילה ועוד. יש אנשים המתקשים להרדם בתחילת הלילה – כימין למתח נפשי – אחרים נרדמים מיד ומתעוררים באמצע הלילה, וזה נובע לרוב מבעיות גופניות או חלום שמעיר אותם. נשים מתקשות להירדם בתחילת הלילה. אגב, כשליש מצופי הטלוויזיה „נהנים" בעקיפין מהשפעתה ונרדמים. ה„מכורים" לטלוויזיה שמושכים את שעות הצפיה סובלים אחר־כך מגרעון בשינה, על כל הקשור בכך.

„דום נשימה", הנמשך 20־60 שניות תוקף בעיקר גברים. הסובלים מדום הנשימה קמים בבוקר מבלי להיות מודעים לתופעה. הם חשים יובש בפה, עייפות, כאבי ראש ונטיה להרדם במצבים פסיביים ולנחור בעוצמה גבוהה. הסימנים הללו, כשהם מופיעים בצירוף עם השמנה מאפשרים לאבחן את ההפרעה הנגרמת מירידת רמת החמצן בדם, לפעמים עד כדי 60 אחוז מהנורמה.

השעון ו„השעון הביולוגי"

פרופ' לביא מסביר כי בתנאי האקלים בישראל נוצרת בחודשי הקיץ אי־התאמה בין שני קוצבי הזמן העיקריים של מיקצב השינה והערות, חילופי האור והחושך בסביבה ומיכלול הגירויים החברתיים. אי התאמה זו נובעת בעיקר מיקיצת בוקר מוקדמת, ללא שינוי מקביל בשעות שינה. התוצאה היא חוסר שינה כרוני והשפעותיו השליליות במשך היום. חוסר זה פוגע גם בבקרת „השעון הביולוגי", הממוקם במערכת העצבים המרכזית של האדם. שעון הקיץ, לדברי פרופ' לביא, מגדיל את ההתאמה בין קוצבי הזמן של מיקצב השינה. הפער מצטמצם בין זריחת השמש לבין מועד היקיצה הנקבע מתוך אילוצים חברתיים.

במעבדה נעשים כיום 10 פרויקטים־מחקרים, מחציתם יישומיים. אחד המחקרים עוסק בהפרעות שינה כתוצאה מהבדלי שעות טיסה. למסקנות מחקר זה יש השלכות גם על השיגרה הרצויה לעובדי המשמרות. החוקרים בדקו כיצד משפיעה על אנשים טיסה מערבה, מישראל לארה"ב, לעומת הטיסה מזרחה – מאמריקה לישראל. המעקב נעשה בעזרת מכשירים שנשאו הנבדקים במשך שישה שבועות – שבוע לפני הטיסה, בתקופת שהותם באמריקה ושבוע לאחר שובם ארצה. האנשים שטסו לאמריקה שבו במהירות לשיגרת שינה, משום שהלכו שם לישון בשעות הבוקר המוקדמות. החוזרים לארץ הגיעו ליעדם בשעה 8־9 בערב, כלומר בשעות הצהריים המוקדמות בארה"ב. הם חזרו לשיגרת שינה רק כעבור 4־5 ימים.

התוצאות מסבירות מדוע סָבַב השעון הביולוגי צריך להיות: בוקר־צהריים־לילה. מכאן המסקנה, בין היתר, בדבר עדיפותה של החולפת המשמרות בכיוון טיסה מערבה: בוקר־צהריים־לילה. במפעלים רבים בארץ הונהגו המשמרות בסדר הפוך.

במחקר אחר, שמימן משרד העבודה, נבדק הקשר בין תלונות על הפרעות שינה והסתגלות כללית של עובדי משמרות. מן המחקר מתברר, כי 14.7 אחוז מהם התקשו להסתגל לצורת עבודה זו. כמו כן אותר מכלול של הבדלים המצביעים בבירור על הסתגלות כללית לקויה. העובדים שסבלו מהפרעות שינה דיווחו על בריאות לקויה, שימוש יותר בתרופות שינה, סבלו יותר ממחלות לב ולחץ־דם, התלוננו על כאבי גב ועל מתחים בחיי המשפחה.

שתי מעבדות, בחיפה ובתל־אביב, מפעילות מכשור חדיש ביותר של רישום פעילות החשמלית של המוח, פעילות של מתח שרירים, תנועות עיניים, תיפקוד נשימה, רמת החמצן בדם ועוד. מעבדה שלישית מוקמת עתה בירושלים. פרופ' לביא מעריך, על יסוד ניתוח סטאטיסטי, כי מעבדה אחת עומדת בדרישות של הנזקקים „בקרב" כ־1 מיליון תושבים. הוא מציין, שבאמצעות המעבדות האלה הצליח הטכניון להבטיח בדיקה שווה לכל נפש. זו גם, אולי, הסיבה, שגרמניה ואיטליה הזמינו את פרופ' לביא וביקשו ליישם אצלן את המודל הישראלי של המעבדה.

ממה שיש וממה שאין ביריד

מאת מרתה מיילוט

זה בוודאי לא „היריד העולמי", אך הוא יכול לגרום הנאה אם אתה מוכן שלא להתחשב בהתקהלות ההמונית, בפקקי התנועה ובדמי הכניסה כבדי־המשקל שעליך לשלם על מנת להתבונן במוצרים שאנשים רוצים למכור לך. זהו יריד „אדם ומעונו".

היריד נפתח בתחילת החודש ב„מרכז הירידים" שמעבר לירקון, בדיוק עם חנוכת הגשר העילי החוצה את הכביש שלידו ומאפשר גישה בטוחה להולכי הרגל. גם מגרשי החניה בתשלום הורחבו מאד. היריד פתוח בימי חול בין השעה 5 אחה"צ עד 11 בלילה ובמוצאי שבתות עד חצות. הנעילה בחצות במוצאי חג השבועות.

דמי הכניסה: 10 ש"ח למבוגר ו־7 לילדים ולחיילים. לא הצלחתי להוציא מפיו של מנהל מרכז הירידים, יצחק ברגר מהי בדיוק ההגדרה ל„ילד". הוא רק אמר ש„המדיניות ליברלית". אנשים המחזיקים ב„כרטיס תושב" של תל־אביב ישלמו גם הם 7 ש"ח.

זהו בילוי באויר החופשי, מגוון גדול של דברי מזון ושפע תצוגות מסחריות בתוך ביתנים ותחת כיפת השמיים. טוב לשוטט בין התצוגות השונות כדי לקבל מושג על „מה שיש", אך לא הייתי אומרת שזהו בדיוק המקום לערוך השוואות מחירים עם כוונות רציניות לרכישת רהיטים ומכשירים לבית. הרושם הכללי הוא שיש העדפה בהצגת מוצרים מיובאים. לא כך במה שנוגע לרהיטי חוץ ופנים, שהם בדרך כלל מתוצרת ישראל. ליצרני הרהיטים המקומיים יש גם תערוכה שנתית נפרדת בטחיה.

במסיבת עיתונאים שקדמה לפתיחת היריד הבהיר ברגר שהאחריות של „מרכז הירידים" לגבי העסקות המבוצעות בידי 350 המציגים ביריד היא מינימלית. רק עסקים מורשים יכולים לשכור שטח אך הגדרה זו מתאימה כנראה לכל עסק שרשום בשלטונות מע"מ. מכאן שזה אינו מעיד שום דבר ביחס לאיכות המוצרים או לאופן ניהול העסק, כך שאם מתעוררת בעיה יש ללקוח אותם ביטחונות כאילו קנה את הדבר בחנות. לא פחות אך גם לא יותר.

הדבר רלוונטי בעיקר כשקונים סחורה שאיננה מסופקת במקום. במקרה כזה על הלקוח לנקוט את אותם אמצעי זהירות שהוא נוקט בקנותו בחנות – להשאיר דמי־קדימה קטנים בכל האפשר, לציין על הצ'ק „לא סחיר" ולדרוש מהמוכר התחייבות בכתב בדבר תאריך הספקת הסחורה.

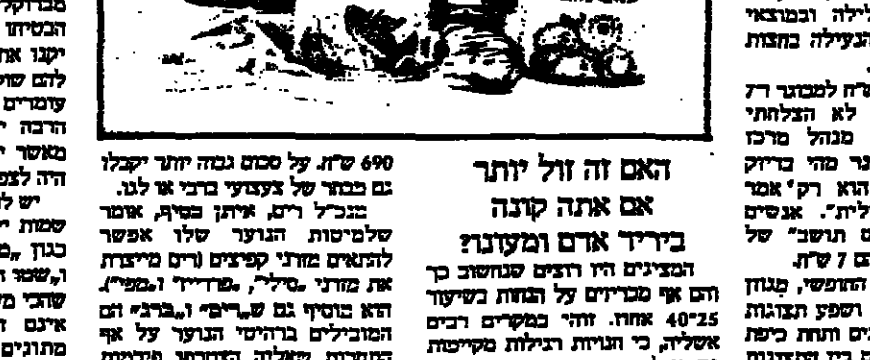

האם זה זול יותר אם אתה קונה ביריד אדם ומעונו?

המציגים היו רוצים שנחשוב כך והם אף מכריזים על הנחות בשיעור 25־40 אחוז. זוהי במקרים רבים אשליה, כי הנחות רגילות מתקיימות גם כן לעתים קרובות או בקביעות במבצעי הנחות שונים בתחום המוצרים לבית. מכירה בהנחה הפכה בישראל לדרך חיים הן בעסקים גדולים והן בחנויות שכונתיות.

כמה מן המציגים מבטיחים את החזרת דמי הכניסה ליריד לכל מי שיקנה סחורות מעל לסכום מסוים. נראה לי כי חשוב לדעת זאת.

החברה היחידה שקיימה מסיבת עיתונאים נפרדת לפני פתיחת היריד היא „רים", שהציגה בדוק את הרהיטים לצעירים ששמם המסחרי „קומבי" בביתן 30. מה שהיה להם לחדש הוא שהשוליים של סידרת רהיטים זו מצופים בגוונים טיבעתיים כאמצעי בטיחות. אני אישית לא שמעתי על מישהו שנפגע באופן רציני בהתנגשות עם רהיט, לא עוד שמרביתם של היצרנים הישראליים, כולל רים, משתמשים בפינות מעוגלות היכן שרק אפשר. השוליים מוסיפים 4 אחוז על המחיר של רהיטי קומבי ומוסיפים גוון על שלושה הגוונים האחרים.

החידוש המעניין שרים מציגה לשוק האמריקאי שלה הוא קפיץ המביא את מיטת הנוער להיפתח למיטה זוגית ששני חלקיה בגובה שווה. כדי שלא להדיר את המהדרים בסוכנויות הרגילות שלה, מציגה רים מתנות במקום הנחות ביריד. כל מי שקונה בסכום שמעל ל־2000 ש"ח יקבל אופניים לנוער שמחירם 690 ש"ח. על סכום גבוה יותר יקבלו גם כבונוס של צעצועי ברבי או לגו.

בכל רים, איתן כסיף, אומר שלמיטות הנוער שלו אפשר להתאים מזרני קפיצים (רים מייצרת את מזרני „סילי", „פרדייז" ו„מפי"). הוא מוסיף גם ש„ריפי" ו„ברבי" הם המובילים ברהיטי הנוער על אף התחרות שאליה הצטרפו פירמות קטנות, ואחדות מהן מציגות ביריד. יש ביריד גם כמה מציגים של רהיטי ילדים ונוער מחו"ל, כגון „קליפסו" ו„כיבולי" מהולנד שאומרים „לגדול עם הילד".

התצוגה המסורתית שמהווה תצוגה אמיתית לעיניים, היא תצוגת הצעצועים המתקיימת בביתן העגול שבמרכז שטח היריד. כל הסחורה מיובאת כ־14 פירמות על ידי סוכנויות קאופמן, דוע של כלל.

לגו, פישר־פרייס, מטל והקין הן הידועות שבהן. לגו שלחה מדנמרק מומחים שהקימו דגם ענק בקוביות המשחק המפורסמות שלהם. בנוסף על מגדל־דויד שבירושלים, הם מציגים את תגליותיהם של מרקו פולו, קולומבוס, וסקי הדוגמה דויד ליוינגסטון וכן „ארמון מזרחי" מושלם עם רצפת פסיפס ושטיח פרסי.

אני לא יודעת מה תהיה דעתו של פסיכולוג, אך לדעתי זאת תהיה ממש התאכזרות כלפי ילד בגיל שבין שנתיים ל־15, אם יקחו אותו לראות תצוגה זאת בלי כוונה לקנות לו משהו, לפחות משהו קטן...

יש אוכל!!!

אין זאת תצוגה ייחודית למזון, אך אם אתם רוצים לי במשתה, תהנו מביקור בביתן 29, ביתן המזון. כאן אתם יכולים לכרסם דברים ולקנות ללא נקיפות מצפון, שהרי מזון יש לקנות בכל מקרה או למה לא כאן, ועוד בהנחה?

מיד בכניסה נתקלתי במכרים ישנים, „יקבי חברון" שבקרית ארבע אשר נוסדו לפני חמש שנים, שהעלו באופן ניכר הן את תדמיתם והן את טיב יינותיהם, אם אני יכולה להיות השופטת. היקב נוסד על ידי עולים אולטרה אורתודוקסים מברוקלין־ארה"ב, מחסידי בלז. הם הבטיחו שחסידי בלז ברחבי העולם יקנו את היינות אף אם לא יימצא להם שוק אחר. כיום מצבם איתן והם עומדים על רגליהם. הם מייצרים הרבה יותר יינות שולחן לבנים מאשר יינות מתוקים, דבר שקשה היה לצפות מפירמה שכזאת.

יש להם תוויות בעיצוב חדיש וגם שמות יינותיהם קיבלו גוון צרפתי, כגון „מוטודרבלו" – יין לבן יבש ו„שטו דהחברוני" – אדום יבש. מה שהכי מעודד הוא המחירים, שאף כי אינם זולים ביותר הם לפחות מתונים ואינם מעודדים את ה„סנוב־אפיל", כפי שקרה לכמה יקבים מקומיים. מוטודרבלו, שהוא היקר ביותר, עולה 9.50 ש"ח בחנויות ו־8.60 ש"ח ביריד. כשהיין הזול ביותר הוא „הוק" פשוט במחיר 3.40 ש"ח ביריד. מקום המכירה המרכזי של היקב הוא בבני־ברק, רח' שמשון הגיבור 5, טל. 03־7740632.

ישנם גם דברים שבולטים בהיעדרם ביריד, למשל, בו בזמן ש„ויטה" מחזיקה במקום מרכזי בביתן המזון, יריבתה, „תלמה" איננה מיוצגת שם בכלל. ודוקא „תלמה" יצאה עם מוצר חדש המלווה בהסברה והדגמה לציבור. זהו השומן הצימחי המוצק שמיועד לבישול ואפיה ושמו שורטנינג (בינתיים לא ניתן לו שם עברי). ההבדל בין שורטנינג למרגרינה הוא בכך שאינו מכיל מים (ובמרגרינה יש 20% מים) ושלא כמו המרגרינה. אלא בדומה לשמן אין להחזיק [illegible] במקרר על מנת שלא יתקשה יותר על המידה.

השורטנינג אמור להפיק תוצאות טובות יותר מהמרגרינה באפיה, בפרט בהכנת בסיס לפאי וכן אפשר לעשות בו שימוש חוזר בטיגון, כדברי היצרן. השורטנינג של תלמה מופיע בשני סוגים, האחד עם תוית ארומה לאפיה, בתוספת מה שקרוי „טעם חמאה" והשני לטיגון ובישול עם תוית כחולה. שניהם פרווה ואינם מכילים כולסטרול. ובכל זאת, רשות המזון ודאי תעיר ששמן צמחי נוזלי טוב יותר לבריאות מאשר שמן צמחי מוצק, אף על פי שהם מיוצרים מאותם מרכיבים בדיוק.

למרבה הצער, לא מצויינים על גבי תוית השורטנינג של תלמה השמות הספציפיים של השמנים שמהם הוא מיוצר והדבר גם אינו נדרש על ידי חוק תו התקן הנהוג אצלנו. המרכיבים מצויינים רק באופן כללי מאוד.

ב„תלמה" אמרו לי שהשמנים שבהם משתמשים להכנת השורטנינג הם: סויה, חמניות או כותנה או תערובה של שלושתם. התרכובת עשויה להשתנות מדי פעם.

אין זה מפתיע שהמוצר החדש יקר בהרבה מהמרגרינה „בלו־בנד־תלמה" רגילה, שאותה הוא מתחרה. חבילת מרגרינה פרווה במשקל 200 גר' עולה 53 אג' ואילו קופסה עגולה של שורטנינג שמשקלה 400 גר', מחירה 2.65 ש"ח.

מוצר אחר שהתקשיתי למצוא אף אחר כך נודע לי שהוא דווקא מוצג בשני מקומות: בביתן של אמפיטל שליד השער ובתצוגה האלקטרוניקה של רשת „סנפורד" בביתן 32, הוא הכיריים לבישול של קייסטלדינקר עם המבער חוסך האנרגיה שלהם. (על מסיבת העיתונאים נכתב ב„דבר" על ידי איזי לונג. המלביה"ד).

על כל פנים, לפי המחיר הנוכחי של הגז, זה יקח שנים עד שעלותו של ציוד נוסף זה יכוסה על ידי החיסכון בגז. כל העדפה שתינתן לכיריים אלה תהיה מבוססת על שאיפה עקרונית לחסוך בגז מטעמים אקולוגיים או פטריוטיים, בתוספת היותו של הלקוח משוכנע שהמבער החדש תואם את צרכיו ושאר האביזרים של הכיריים של קייסטלדינקר נתונים לו ומספקים [illegible]

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

כל העולמות

שלזוויג־הולשטיין כמשל

מאת יקיר צור, מערב גרמניה

"מי שאינו עוסק בפוליטיקה כבר נקט, בעצם, עמדה פוליטית: הוא משרת את המפלגה השלטת" – ציטטה זו של מאקס פריש מתנוססת על כרזות בחירות של המשמרת הצעירה במפלגה הסוציאל־דמוקראטית של מערב־גרמניה.

יום ראשון בשבוע, שבו נבחר פרנסואה מיטראן לקאדנציה שניה כנשיא הרפובליקה הצרפתית, היה גם יום הבחירות במדינת שלזוויג־הולשטיין שבמערב גרמניה. שני מיליון בעלי זכות הבחירה במדינה זו הצביעו בעד מהפך פוליטי. המפלגה הנוצרית־דמוקראטית, ששלטה בפארלמנט המקומי (לאנדטאג) 38 שנה, נשלחה לאופוזיציה, והשלטון במדינה הועבר, ברוב של 55 אחוזים, לידי הסוציאל־דמוקראטים. מעבר להשלכות שיהיו למהפך על הממשל הפדראלי בגרמניה המערבית, היה זה שיעור מאלף בתורת השכר והעונש הדמוקראטי, שפוליטיקאים ומעצבי דעת־קהל ילמדוהו שנים רבות.

בסיפור הבחירות בשלזוויג־הולשטיין היה כמעט הכל. מדינה שמרנית הנתונה בקשיים כלכליים, אינטרסים של בעלי ההון מול אבטלה גוברת, שני מועמדים צעירים ומוכשרים, שכל אחד מהם נחשב לתקוות מפלגתו, בחירות קודמות שהסתיימו בלא הכרעה, פרשת "ווטרגייט" מקומית שנחשפה יום לאחר הבחירות הקודמות, ועדת חקירה משפטית, התאבדות דרמאטית והפי־אנד: נצחון הצדיק על הרשע.

מדינת שלזוויג־הולשטיין הגובלת בדנמארק, אחת מ־11 המדינות המרכיבות את הרפובליקה הפדראלית המערב־גרמנית, מונה 2,600,000 תושבים, מהם כ־53,000 בני המיעוט הדני שבצפון המדינה. כלכלתה מתבססת בעיקר על חקלאות ועל תעשיה כבדה – נשק ומספנות. בירתה היא עיר הנמל קיל, שפועלות בה מספנות "הובלט", הנמצאות בשליטת הממשלה. מספנות אלו עמדו לפני כשנה וחצי במרכזה של פרשת הברחת תוכניות לבניית צוללות לדרום אפריקה. את הפרשה חוקרת עדיין ועדת חקירה פארלמנטרית, בראשותו של נורוברט גאנזל, חבר הבונדסטאג מטעם המפלגה הסוציאל־דמוקראטית ותושב שלזוויג־הולשטיין, הנחשב לאחד מידידיה הקרובים של ישראל. בתקופת הבחירות לחצה הנהלת המספנה על המפלגה הסוציאל־דמוקראטית להפסיק את חקירת הפרשה בטענה שהיא משבשת את עבודת המספנה ומפריעה לה להתחיל בבניית ארבע אניות מסחר בשביל חברת "צים".

38 שנים שלטה בשלזוויג־הולשטיין קואליציה שמרנית של המפלגה הנוצרית־דמוקראטית והמפלגה הליבראלית. ראש הממשלה מטעם הנוצרים־דמוקראטים היה בשנים האחרונות אובה בארשל, גבר יפה תואר, בשנות הארבעים המוקדמות לחייו, שנחשב כמועמד בעתיד מטעם מפלגתו למשרת קאנצלר מערב־גרמניה. מולו, כמועמד הסוציאל־דמוקראטים, ניצב גבר יפה־תואר וכאריזמטי לא פחות, ביורן אנגהולם, בן ארבעים ושמונה. אנגהולם, יליד העיר לוביק, כיהן כשר החינוך בממשלתו של הלמוט שמידט ואף לו צפו עתיד מזהיר בהנהגת מפלגתו ובהנהגת מערב־גרמניה כולה. העתון הנפוץ "די ולט" כינה אותו "קנדי של הסוציאל־דמוקראטים".

פעמיים התמודדו ביניהם בארשל ואנגהולם. בפעם הראשונה גבר בארשל על אנגהולם. ערב ההתמודדות השניה, בספטמבר 1987, הורה בארשל לבלשי המדור המיוחד במשרד הפנים לעקוב אחרי אנגהולם ולצותת לשיחותיו. בארשל, בעזרתו של עתונאי זוטר ושאפתן בשם פייפר, ששימש עוזרו האישי, ניסה גם להפיץ שמועה כי אנגהולם קיים יחסים עם אשה שהיתה נגועה באיידס ונדבק ממנה.

לבחירות, שהתקיימו ב־13 בספטמבר 1987, הגיע בארשל על אלונקה – הוא נפצע קשה בתאונת מטוס, שבה נהרגו הטייס וטייס המשנה. הבחירות הסתיימו במבוי סתום. הסוציאל־דמוקראטים זכו ב־36 מתוך 74 המושבים בפארלמנט ויחד עם נציג המיעוט הדני היו להם 37 מושבים, בדיוק מחצית ממספר חברי הפארלמנט. בגלל ההסכם המוקדם לשיתוף פעולה בין הנוצרים־הדמוקראטים לבין המפלגה הליבראלית התהווה מבוי סתום והיה הכרח לקיים סיבוב בחירות נוסף.

ביום הבחירות, עם סגירת הקלפיות, ציטטה הטלוויזיה הגרמנית את גליון יום המחרת של השבועון "דר שפיגל", שבו התפרסם בהרחבה סיפור מעלליו של אובה בארשל. הסיפור המלא נמסר לעתון ממקור ראשון: העוזר הנאמן פייפר החליט "לחזור למוטב", תמורת כך וכך אלפי מארקים. בעתונות כונתה הפרשה "ווטר־קאנט־גייט", על שם עיר הבירה, קיל, הנמצאת על שפת המים. בעקבות גילויי "דר שפיגל" וגילויים נוספים הוקמה בבון ועדת חקירה משפטית.

בארשל הכחיש את האשמות נגדו, מסר עדות ראשונה בוועדה ויצא ל"נסיעה משפחתית". ימים מספר אחר־כך נמצא מת באמבטיה בבית־מלון בז'נווה. חקירת המשטרה השווייצרית קבעה כי התאבד על־ידי לקיחת תרופה מסוימת וטבילה באמבט חם. שיטת התאבדות זו פורטה בספר על המתות חסד, שבו עיין בארשל, לדברי מקורבים, שבועות מספר לפני מותו.

המפלגה הנוצרית־דמוקראטית המוכה הציבה במקומו של אובה בארשל את איקו הופמן, שהיה שר המשפטים בממשלתו של בארשל, בתקווה שאוכלוסייתה השמרנית של שלזוויג־הולשטיין תהסס להצביע בעד מועמד של הסוציאל־דמוקראטים.

גורם מיוחד בפוליטיקה המקומית של שלזוויג־הולשטיין הוא המיעוט הדני ונציגו בפארלמנט, קארל אוטו מאייר. כדי לאפשר להם ייצוג בפארלמנט נקבע, שמפלגת המיעוט הדני איננה חייבת לעבור את מחסום חמשת האחוזים ועליה להשיג רק את מספר הקולות הדרוש לקבלת מאנדט אחד, כדי שנציגה ייוצג בפארלמנט. ההיסטוריה של מערכת היחסים הגרמנית־דנית בשלזוויג־הולשטיין מסובכת מאוד, כפי שהסביר לנו בחיוך קרל אוטו מאייר: "יש רק שלושה אנשים המכירים את הנושא לפרטיו. האחד, לורד אנגלי שכבר מת; השני, מישהו שידע השתגע והשלישי זה אני, ואני שכחתי". המיעוט הדני חי בדו־קיום בשלום עם הרוב הגרמני, אבל שומר בקנאות על שפתו ועל ייחודו התרבותי החברתי. יש להם בתי־ספר, גני ילדים, ארגונים תרבותיים, ארגוני כנסיות וארגוני נוער משלהם. התינוק הדני נולד לתוך ידיה של אחות דנית ובהגיע יומו מספיד אותו כומר דני.

יום הבחירות היה יום של התבהרות – כלשון סיסמת־הבחירות של הסוציאל־דמוקראטים. השמים היו כחולים והשמש זרחה. אחוז ההצבעה היה גבוה מאוד יחסית לבחירות אזוריות, כ־78 אחוז, רבים מהם צעירים. שיטת הבחירות בשלזוויג־הולשטיין היא שילוב של שיטה יחסית ואזורית. המדינה מחולקת ל־44 אזורי בחירה ובכל איזור מציבה כל מפלגה מועמד אחד. הבוחר מסמן את המועמד שהוא בוחר בו ועל־ידי כך הוא גם מצביע בעד המפלגה. מספר חברי הפארלמנט של כל מפלגה נקבע קודם כל על־ידי מספר המצביעים הישירים שמקבלת כל מפלגה בבחירות האזוריות וכן מתוך מועמדי הרשימה המרכזית, בהתאם לאחוז הקולות שקיבלה בסיכום כולל.

ביורן אנגהולם, הכוכב הסוציאל־דמוקרטי החדש של שלזוויג־הולשטיין. האם יגיע גם לצמרת מפלגתו בבון? (אנגהולם מימין, משמאל – וילי בראנדט)

בשעה שש ודקה, דקה בלבד לאחר סגירת הקלפיות, נשקפה מעל מרקעי הטלוויזיה התחזית הראשונה, שלפיה זכו הסוציאל־דמוקראטים ב־53 אחוז והנוצרים־דמוקראטים ב־35 אחוז. בסיכום הסופי התברר, כי הסוציאל־דמוקראטים זכו ב־46 מושבים, שהם 54.8 אחוז, הנוצרים־דמוקראטים – ב־27 מושבים, שהם 33.3 אחוז, והדנים – במושב אחד. הליבראלים ו"הירוקים" לא הצליחו לעבור את אחוז החסימה ונשארו מחוץ לפארלמנט.

תוצאות הבחירות היו מכה קשה ליוקרתו של שר האוצר הפדראלי ויו"ר המפלגה הנוצרית־דמוקראטית בשלזוויג־הולשטיין, גראלד שטולטנברג. הצעת רפורמה במס, שהעלה באחרונה ושנועדה להקטין את נטל המיסים על בעלי ההון ולהגדילו על בעלי ההכנסות הבינוניות, מעוררת התנגדות עזה ויש הרואים בה את אחת הסיבות המרכזיות לכשלונם של הנוצרים־דמוקראטים. אולי לכך כיוון אנגהולם כאשר אמר, בהופעתו הראשונה בטלוויזיה לאחר היוודע תוצאות הבחירות, שהמפלגה הסוציאל־דמוקראטית קיבלה הפעם הזדמנות להיות ל"מפלגת עם" אמיתית במדינה.

■ **טרור אירי**

הגבול אינו בעיה

טרוריסטים איריים גילו אירופה ללא גבולות, שלא לפי תכניותיה של הקהילה האירופית. ב־1 במאי, בעיירות הולנדיות הסמוכות לגבול הגרמני, רצחו חברים מן הצבא הרפובליקאי האירי, איר"א, שלושה חיילים בריטים שלא בתפקיד, שבסיסם במערב־גרמניה. רציחות אלה היו המבצע האחרון מתוך עשר שנות מבצעים של איר"א בהולנד, בבלגיה ולאורך הגבול המערב־גרמני. בגלל מיעוט תחנות הביקורת בגבול, האיזור נוח למרצחים.

הוא הדבר לגבי הקרבה לאמסטרדם. העיר הזו, בגלל כיסי סוחרי הסמים, סוחרי הנשק והאנרכיסטים שבה, היא מקום שקל להסתתר בו. שני אנשי איר"א שנמלטו מכלא "מייז" שבצפון אירלנד הסתתרו באמסטרדם שנתיים לפני שהוסגרו, ב־1986, לקול קריאות המחאה של השמאל ההולנדי. האיר"א גם קונה נשק באמסטרדם. מדי פעם באות משלחות לרכישת נשק גם לבריסל, אבל שם תמיד חושבים כי הקונים באו מהולנד.

בריסל מבטיחה פיתויים אחרים מלבד נשק. הנוכחות הבריטית החזקה בוועדה האירופית ובנאט"ו מספקת מטרות לאיר"א. לפעמים טועים ההורגים בזיהוי המטרה: בנקאי בלגי נורה למוות בבריסל ב־1979, משום שחשבו בטעות שהוא דיפלומאט בריטי. לפעמים הם מדייקים עד אימה: פצצה ב"גראנד פלאס" באותה שנה הרגה שבעה חברי תזמורת צבאית בריטית.

יחידת איר"א, שרצחה את שלושת החיילים הבריטים ליד רורמונד ונרבגן ב־1 במאי, היתה, ככל הנראה, חלק מקבוצת טרוריסטים אירים שבסיסה באמסטרדם. יחידה זו תרה כל הזמן אחר מטרות בריטיות. רבים הניחו כי הרציחות היו תגמול על פעולה של חיילים בריטים, שירו בשלושה מניחי פצצות של איר"א בגיברלטר בחודש מארס. אבל אילו היה זה כך, היה הדבר מחייב את מפקדיהם של הרוצחים בצפון אירלנד לפקח ביתר יעילות על מעשי שלוחיהם. "הפרפרות" בריטיות במעלה סולם הפיקוד של איר"א הופכות את הקשר בין המפקדים ליחידותיהם בחוץ־לארץ לעניין לא בטוח.

מכל מקום, ליחידות יש כבר טריטוריה המסומנת להן. הן הורגות לאורך הגבול המערב־גרמני, מזרחה, עד לבסיס הבריטי בבילפלד, שם נמצאה פצצה שלא התפוצצה מתחת למכוניתו של חייל בריטי. היה זה יומיים לאחר הרציחות של 1 במאי. ב־1980 נורה שם למוות קצין בריטי. בעבר תקפו הטרוריסטים מטרות בריטיות בריינדאהלן, במינסטר, באוסנאברוק ובמינשנגלאדבך. הכבישים הרבים הטובים בדרך חזרה, העוברים לא פעם דרך נקודות גבול בלתי־מאויישות, מקילים על המחבלים להסתלק במהירות.

הבריחה תהיה קלה עוד יותר אם, לאחר 1992, יפורקו כל נקודות ביקורת הגבולות בתוך הקהילה האירופית. בחודש הבא יבוא שר הפנים הבריטי, דגלס הארד, לפגישה של קבוצת שרי "טרווי" העוסקת בטרור, כדי לטעון כי יש להשאיר בגבולות נקודות ביקורת אנטי־טרוריסטיות. אנשים המתייחסים בחשש לרעיון 1992 היו אומרים, כי לאמיתו של דבר דרושות עוד נקודות ביקורת.

זה מה שקורה במאדריד כשצרפתי מנסה את כוחו בזירה. למזלו סיים כריסטיאן מונטקוקיואל את הסיפור עם שבר במרפק בלבד. "בפעם הבאה", יש טוענים ששמעו את הפר לוחש, "תחזור לפאריס בארון". צילום רויטרס־א.פ.

■ **הבאלקן**

כשסולימאנוגלו נהפך לשאלאמנוב

פיסגה באלקנית בלתי מתקבלת על הדעת נערכה בשבוע שעבר – היכן? בקארדיף שבדרום ויילס. היה זה בין נשיאיהן של פדראציות מרימי המשקולות של תורכיה ובולגריה. אכן, היו להם עניינים רבי־משקל לדון בהם: סיכוי למדליית זהב אולימפית והיחסים העכורים בין בולגריה ותורכיה. הסיבה למהלך זה של דיפלומאטיה ספורטיבית היתה הופעתו של נעים סולימאנוגלו, לשעבר נאים שאלאמנוב, באליפות האירופית בהרמת משקולות.

סולימאנוגלו, הנחשב בעיני רבים למרים המשקולות הטוב ביותר בכל הזמנים, ערק מבולגריה לתורכיה בדצמבר 1986. לדבריו, הוא החליט לערוק שנה קודם לכן, כאשר שלטונות בולגריה אילצו אותו – יחד עם אלפי תורכים אתניים אחרים – "לבלגר" את שמו מסולימאנוגלו לשאלאמנוב. הוא נעלם בעת שייצג את בולגריה באוסטרליה, חזר והגיח כעבור כמה ימים באנקרה, שם ערכו לו קבלת פנים של גיבור וזיכוהו מיד באזרחות תורכית.

עריקתו הכתה בתדהמה את הבולגרים, שאצלם הרמת משקולות היא תאווה לאומית. תחילה טענה ממשלת בולגריה כי הוא נחטף על־ידי סוכנים תורכים. מבוכתה גברה עוד יותר כאשר סולימאנוגלו (המכונה שאלאמנוב, המכונה סולימאנוב) דיבר אל העתונות על היחס הברוטאלי כלפי מוסלמים בבולגריה.

על־פי תקנותיה של הפדראציה הבין־לאומית להרמת משקולות, הותר לו להתחרות למען תורכיה בדצמבר. הוא חזר להופיע בקארדיף לפני כשבועיים, ניצח כיאות וזכה בשלוש מדליות זהב ובשיא עולמי חדש ואדיר. הוא הקדיש את השיא העולמי שלו ואת מדליות הזהב – הראשונות שזכתה בהן אי־פעם תורכיה ב־66 שנות האליפות האירופית – למשפחתו ולאוהדיו הן בבולגריה והן בתורכיה, ופנה בבקשה נרגשת אל השלטונות הבולגריים להתיר למשפחתו להצטרף אליו בתורכיה.

ועתה, *לדיפלומאטיה הבלקנית.* למגינת ליבם של התורכים, גיבורם החדש אינו זכאי "להרים" בשם תורכיה באולימפיאדה בסיאול אלא בהסכמתם של הבולגרים. על־פי התקנות האולימפיות, ספורטאי אינו רשאי להתחרות באולימפיאדה למען מדינתו המאומצת בשלוש השנים הראשונות לאחר אימוצו, אלא אם שתי הוועדות האולימפיות הלאומיות מסכימות לוותר על האיסור.

הפוליטיקאים הבולגרים יכולים איפוא להכריע בין נקמה לבין משהו יותר מסולת. הם יכולים לנצל את ההזדמנות כדי לשפר את היחסים עם תורכיה, המתוחים עדיין מאז שערוריית החלפת השם. הם יכולים גם לסחוט הרבה כסף. העתונות התורכית מלאה בשמועות שהתורכים הסכימו לשלם מיליון דולר לבולגרים בעד דרכונו של סולימאנוגלו לאולימפיאדה בסיאול. פקיד תורכי בכיר אומר שתורכיה מוכנה להקריב "כל קרבן" כדי שסולימאנוגלו יוכל להגיע לסיאול.

סולימאנוגלו הסכים לכתוב מכתב לנשיא הפדראציה הבולגרית להרמת משקולות ולבקש *רשות לייצג את תורכיה באולימפיאדה.* השלב הבא בדיפלומאטיה הבלקנית הזאת יהיה עוד שיחות בין שתי הפדראציות בסופיה. איך ישתמשו הבולגרים בשריר החדש שנמצא להם?

עתונות במהפכה ובאינתיפדה

מאת יוסף מיכלסקי

שיטות עיצוב דעת־הקהל והפעלת המונים, במיוחד במצב של חברה במשבר או חברה במהפכה, לא השתנו במאות השנים האחרונות. קיים דמיון מפתיע בין דרכי הפעלת ההמונים ערב המהפכה הצרפתית, לבין הטכניקות של הפעלת המונים במסגרת האינתיפדה, למשל. השתנו רק האמצעים הטכניים, המדיה. לפני 200 שנה היו הכלים להפעלה – חרושת השמועות והתקשורת הכתובה; בעידן שלנו חרושת השמועות תופסת עדיין מקום נכבד, אבל התקשורת האלקטרונית דחקה את התקשורת הכתובה למקום שני. הן בימי המהפכה הצרפתית והן בחודשי האינתיפדה התחזקה מאוד התקשורת, על צורותיה השונות, בעיקר המחתרתיות, בד בבד עם היחלשות השלטון. בצרפת היה זה השלטון הישן; אצלנו מדובר בשלטון הכובש.

את התזות האלה הציגו היסטוריונים באוניברסיטת חיפה בכינוס "עתונות עילית, עתונות עממית, ותעמולה במהפכה הצרפתית", שהתקיים השבוע באוניברסיטת חיפה, בהשתתפות משלחות רבות מחו"ל. היה זה אחד ממאה כינוסים בנושא המהפכה הצרפתית, שמתקיימים זה שנתיים. הראשון התקיים באוניברסיטת אוקספורד בבריטניה והאחרון יתקיים ב־14 ביולי 1989, במלאת 200 שנה למהפכה. הכינוסים מוקדשים לאספקטים שונים של המהפכה הצרפתית ולהשלכותיה על ימינו.

ד"ר עוזי אלידע, המתמחה בתולדות התקשורת והתעמולה, הציג את נושא הכינוס בחיפה וציין, כי עד שפרצה המהפכה, בשנת 1789, היו בכל צרפת כ־60–65 עתונים, כולם כפופים לצנזורה. עם פרוץ המהפכה בוטלה הצנזורה ובמשך עשר השנים שאחריה הוצאו בפאריס, שמנתה אז 600,000 תושבים, כ־1000 עתונים. למעשה, כל פוליטיקאי הוציא לאור עתון, שדרכו ניסה להפיץ את רעיונותיו ולעשות להם נפשות. לפני המהפכה התבססה העתונות על מנויים ואלה היו רק בעלי האמצעים – מחיר ארבעה חודשי מנוי היה שווה למשכורת שנתית של פועל.

עם פרוץ המהפכה עלתה כפורחת העתונות העממית. העתון נהפך לסחורה. היו מוכרים אותו ברחוב ובדרך כלל גם הפיקו ממנו רווחים. שלא כעתונות המנויים, של האליטה, שניתחה את הבעיות ניתוח מעמיק ופנתה אל שכלם של הקוראים, השתמשה העתונות העממית ברטוריקה רגשית, מבוססת במידה רבה על דמיון וגם על שמועות. העתונות בזמן המהפכה לא ניסתה להפריך את השמועות אלא השתתפה בהפצתן, ניפחה אותן וחיזקה אותן, כדי לשלהב את ההמון ולדרבנו לפעילות. העתונות היתה אז פולמוסית והסתפקה בתיאור מצבים: היא לא עסקה בניתוחים ובפירושים. באותה עת התפתחו הכותרות הגדולות, שתפסו לעתים עד 80 אחוז משטח הידיעה. לעתים קרובות לא תאמו הכותרות את גוף הידיעה.

משהחלה המהפכה להתמסד והשליטים החדשים, היקובינים, שפתחו במסע טרור, ניסו לחדש את הצנזורה, ירדה העתונות האופוזיציונית למחתרת. היא היתה חשאית וחשאית־למחצה, שינתה צורה, החליפה בתי־דפוס והעבירה אותם ממקום למקום. בד בבד התפתחו המועדונים הפוליטיים וצמח הנוהג של קריאת עתון בקבוצות, תוך קיום שיחות ויכוחים על תוכנו. גם בקאברטים השונים נהגו לקרוא עתונים. העתונים דמו לפאמפלטים יומיים.

ד"ר עוזי אלידע טוען, שלמעשה אין עתונות עממית: יש, והיתה בעבר, עתונות "בשביל העם". עתונות זו – בעידן החדש מדובר גם בעתונות אלקטרונית, שהולכת ומתחזקת – מונהגת על־ידי אליטות, בין אם מדובר באליטה השלטת ובין אם מדובר באליטה שבאופוזיציה או במחתרת. אשר ליחס בין התפשטות התקשורת לבין רמת הפיקוח של השלטון המרכזי עליה, הדבר תלוי, כאז כן עתה, במידת חוזקו של השלטון. שלטון יכול גם להחליט החלטה רציונאלית – לצמצם את הפיקוח. למשל, כאשר נבחר מיטראן לנשיא צרפת ב־1981 הוא החליט להחליש את הפיקוח על התקשורת והתיר לגורמים פרטיים לפתוח תחנות רדיו. בתוך זמן קצר קמו בפאריס בלבד 60 תחנות רדיו. אחר־כך, ב־1983 החליט השלטון הצרפתי, מטעמיו שלו, לצמצם את ממדי התופעה, משום שראה בה סכנה מסוימת. הוקמה ועדה וזו הגבילה את הרשות להפעלת התחנות ובפועל צמצמה אותה ל־35 תחנות.

בישראל התבסס השלטון על שידורי ישראל ועל טלוויזיה ממלכתית, אך בשנים האחרונות התפשטו בארץ, מסיבות חומריות ולאו־דווקא רעיוניות, תחנות טלוויזיה בכבלים. "כך" כבר ניסתה לנצל את התחנות לשידור חומר פוליטי. אין לדעת אם בחודשים שלפני הבחירות לא ינסו מפלגות אחרות, ובמיוחד הגדולות, להשתמש בשירותים הבלתי־לגאליים של הטלוויזיה בכבלים ובקאסטות וידיאו לתעמולת בחירות. על שלב זה מגיב השלטון המרכזי בנסיונות חקיקה חדשה, שתאפשר לו להשתלט על הטלוויזיה בכבלים או לפקח עליה, יהיו הבעלות עליה וצורותיה אשר יהיו. ספק רב אם החוקים הללו יאושרו עד הבחירות.

כאמור, דרכי הפעלת התקשורת והשימוש בה כדי לעורר את ההמונים, לא השתנו מאז המהפכה הצרפתית ועד ימי האינתיפדה, רק נוסף עליהן המדיום החדש, האלקטרוני. השלטון הישראלי אינו יכול להתמודד עם התקשורת, המשדרת לגבולות המדינה מחו"ל – מלבנון, מסוריה, מירדן. לשם כך יש להפעיל אמצעים טוטאליטריים והם אינם אפשריים במדינה דמוקראטית. קיום המדיום האלקטרוני ה"מיובא", שאין דרך להשתיקו, יכול להסביר מדוע פתחה ההדרקות לתקשורת כתובה בקרב אנשי האינתיפדה.

בשטח שבשליטת ישראל מופעלת צנזורה מחמירה, אולם המנהיגות הפלשתינאית משכילה לנצל פרצות בצנזורה והיא משלבת כתבות בעתונים ערביים. הפרסומים המחתרתיים, במיוחד הכרוזים המתפרסמים ברצף, משמשים מעין תחליף לדיווח העתונאי. לאחרונה נמסר גם על קאסטות וידיאו אנטי־ישראליות בשטחים. טכניקות שילהוב ההמונים וגיוסם למאבק פעיל בימי האינתיפדה כמעט זהות לאלה שהופעלו בתקופת המהפכה הצרפתית. מפיצים סיפורים בנוסח "המתנחלים מתכוונים לפרוץ לישובים שלנו, לפוצץ ולהרוג"; או "מכינים טראנספר בימים הקרובים". שמועות שמעבירים מפה לאוזן נהפכות ל"עובדות" מודפסות בעתונות לגאלית, פרשנויות מחזקות את רגשי הקיפוח והמרירות, ובצד כל אלה נמשך המאבק לשחרור לאומי ולחיסול הכיבוש הישראלי. כבתקופת המהפכה הצרפתית מצליחים מעצבי דעת הקהל לרתום את קהלם לפעולה, כל שכן שהפעולה מעוגנת במציאות קיימת והיא ניזונה מהשאיפה לשינויה: השאיפה להשתחררות מהדיכוי החברתי לפני 200 שנה והשאיפה לשחרור לאומי בימינו.

■ **קובה**

לפרסטרויקיסטאס אין סיכוי

הבידוד, המלווה בדלות, הולך ומאבד את משיכתו. בעשור שלאחר תפיסת השלטון בקובה (1959–1969) התחיל פידל קאסטרו לייצא את המהפכה לשכנותיו הלאטינו־אמריקאיות. כולן פרט למקסיקו, אשר מהפכניה המזדקנים הדבו את שאר כשרם הצעיר והפראי, הגיבו בניתוק היחסים אתו. עכשיו, תחת זאת, מייצא קאסטרו קסם.

אלה הן חדשות נפלאות לאסיריה הפוליטיים של קובה. בשנה שעברה איימה ארה"ב להגיש הצעת גינוי נגד קובה לישיבת פברואר של ועדת האו"ם למען זכויות האדם. קאסטרו מנע בעצמו את המבוכה הזאת במתן היתר לקבוצות אופוזיציוניות של זכויות האדם לקיים אסיפות ומסיבות עיתונאים. אחר־כך הזמין פעילים למען זכויות האדם מחוץ־לארץ, את הצלב האדום וצוות טלוויזיה בריטי, לבדוק את בתי־הסוהר שלו. עכשיו דחתה ועדת האו"ם את ההצבעה על ההצעה האמריקאית לשנה הבאה.

לא דרוש הרבה כדי לשפר את ביצועי העבר של קובה. משפטן אמריקאי שביקר במדינה בפברואר דיווח כי ההלקאות וההוצאות להורג מימים עברו פחתו, אבל עדיין יש אסירים המוחזקים בתנאים מחרידים ומזונם מספיק רק כדי להישאר בחיים. מספר האסירים קטן והולך. בשובם מקובה ב־3 באפריל אמרו אנשי צוות של "אמנסטי אינטרנשנל" כי יש עדיין כ־600 אסירים פוליטיים (לפני עשר שנים הודתה הממשלה בקיומם של 4,500 אסירים). ב־19 באפריל שוחררו עוד תשעה.

כל זה משפר עוד יותר את הרושם הטוב שעשה באמריקה הלאטינית יחסו הסובלני יותר של קאסטרו אל הכנסיה הקאתולית בארצו. לא רבים הקובנים המקיימים את המצוות הקאתוליות, אבל ליותר ממחצית המתים שנקברו בבתי־העלמין של הוואנה בשנה שעברה נערכה לוויה קאתולית: סימן הוא שהרתעה רשמית, לא שינוי אמונה, היא הסיבה העיקרית להתנוונותן של הקהילות הדתיות. אמא תרזה ומספר כמרים זרים הורשו עתה לעבוד בקובה. בשנה שעברה, לראשונה מאז 1971, הותר לכנסיה הקאתולית לייבא 30,000 ספרי תנ"ך.

אל־סלוואדור והונדוראס עדיין אינן מרוצות מקאסטרו, המספק כ־500 יועצים צבאיים לממשלה הסנדיניסטית בניקאראגואה והמודה כי הוא תומך בלוחמי הגרילה השמאלים בסלוואדור. אבל בינואר ביקר שר החוץ של קובה בפנמה, במקסיקו, באורוגוואי, בארגנטינה ובבראזיל והביע נכונות להוציא את היועצים מניקראגואה. כל הדמוקראטיות הלאטיניות הגדולות יותר, חוץ מקולומביה, חידשו את היחסים הדיפלומטיים עם קובה, וקשריה הבלתי־פורמאליים של קולומביה עם קובה מתהדקים גם הם.

בפסגה הלאטינו־אמריקאית במקסיקו, בחודש נובמבר שעבר, תמכה בראזיל בהצעתה של מקסיקו להחזיר את קובה לארגון מדינות אמריקה, אשר ממנו הוצאה ב־1962; שאר הנאספים הסכימו להקדיש לעניין זה מחשבה רצינית. לפני שנפגשו נשיאי אמריקה המרכזית בינואר, כדי לבחון כיצד מתקדמת תכניתם להשכנת שלום באותו חלק של היבשת, הציעה גואטמלה כי תוזמן גם קובה. ידידות עם קאסטרו נעשתה סמל מועיל ללאטינים הרוצים להדגיש את אי־תלותם בארה"ב.

אבל קובה מגבירה את ידידותה גם עם מדינה זו. בנובמבר הסכימו ביניהן ארה"ב וקובה לחדש הסכם הגירה שקאסטרו השעה כאשר אמריקה התחילה בשידורי תעמולה לקובה ב־1985. קובה הסכימה להחזיר אליה 2,700 פושעים קובניים שהאמריקאים מנסים לגרשם מאז שקאסטרו שילח אותם ב־1980. בתמורה הבטיחו האמריקאים לתת עד 20,000 ויזות לשנה לקובנים, ובכך לעזור לקאסטרו להיפטר ממתנגדי משטרו. קובה גם שימחה את האמריקאים כשהצטרפה בימים אלה לשיחות שלום בעניין אנגולה, שם מחזיקה קובה צבא קטן.

פיתוי הידידות גובר ככל שכלכלתה של קובה נעשית חולה יותר. המדינה חייבת לברה"מ סכום משוער של שמונה מיליארד רובל (בערך אותו מספר דולרים, לפי שער חליפין סביר ככל האפשר). קאסטרו הציע שברה"מ תמחק את החוב ב"עניין של עקרון". זה היה עובד אולי עם הזקנים שניהלו את הקרמלין בעבר. גורבאצ'וב מקצץ־העלויות הוא פחות ותרן. הוא כבר צמצם את הסיוע שברה"מ נותנת לקובה בכך שהיא קונה ממנה סוכר במחירים גבוהים בהרבה ממחירי השוק, והוא מרמז כי קיצוצים נוספים יבואו.

קשריה המשופרים של קובה עם העולם הלא־קומוניסטי עוזרים לה להתגבר על רגשי הבידוד אבל לא לרפא, לפי שעה, את תחלואיה הכלכליים. מדינות לא־קומוניסטיות ממלאות פחות מעשירית מן הסחר של קובה, והיבוא מהן אינו יכול לגדול עד שקובה תרוויח יותר מטבע קשה. מצבן של מדינות אמריקה הלאטינית אינו מאפשר להן למכור את תוצרתן באשראי.

כמה אינטלקטואלים במפלגה הקומוניסטית של קובה נודעו בימים אלה כ"פרסטרויקיסטאס", אבל הם אינם מותרים לשום רפורמה כלכלית מרחיקת לכת. ב־1986 אימץ קונגרס המפלגה של קובה "תיקון", כסיסמה להבראת הכלכלה. משמעותו היתה ההפך מן הרפורמות הנוכחיות ברה"מ ובסין: יותר כוח למתכננים ריכוזיים, מאמץ לחיסול הכיסים המעטים של יוזמה פרטית, והאצה בעובדים להסתפק ב"תמריצים מוסריים" במקום תמריצים חומריים. את הבידוד המזהיר קל להפסיק. הדלות נמשכת.

אליפות ספורט הפועלים בכדורגל תבוטל במקרה של אפליה נגד ישראל

מאת משה כהן

בישיבת הוועדה לקשרי חוץ של הפועל, אשר נערכה אמש דיווח מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, אשר השתתף בישיבת הנהלת ארגון ספורט הפועלים על הצלחתו לגרום לביטול אליפות העולם של ספורט הפועלים בכדורגל, שתערך בראשית יוני בפאריס — אם הצרפתים יפלו את נבחרת הפועל וימנעו ממנה השתתפות באירועים הטקסיים והחגיגיים של האליפות.

אופק סיפר, כי הצרפתים הודיעו במכתב להנהלת ארגון ספורט הפועלים הבין־לאומי, כי בגלל יחסה של ממשלת ישראל כלפי הפלסטינאים בגדה וברצועת עזה, הצרפתים יאפשרו לנבחרת הפועל להשתתף באליפות, אולם הנבחרת תוחרם מכל הטקסים והמפגשים שיערכו במהלך ובמשך ימי האליפות.

אופק עמד בתוקף נגד הניסיון לאפלות בין הנבחרות השונות ותבע החלטה מפורשת של הנהלת הארגון הבין־לאומי, כי אם הצרפתים לא יבטלו את החלטתם יודיע ארגון ספורט הפועלים הבין־לאומי לכל הארגונים על ביטול האליפות. לאחר דיון ממושך נתקבלה החלטה שבה לא נזכר שמה של התאגדות „הפועל" במפורש, אבל ההנהלה הודיעה לארגון הצרפתי שאם לא יתנו תנאים שווים לחלוטין בתחום התחרותי והטקסי תבוטל האליפות.

האליפות עמדה להערך מה־5 ביוני בפאריס והיא מאורגנת ע"י ארגון ספורט הפועלים הצרפתי, המצוי בהשפעה קומוניסטית.

הנחית אגרוף והורחק מהמגרשים ל־3 שנים

מאת ג. אשר

ניסים בכר, מאמן הפועל באר־שבע, ירדף בשבת את קבוצתו מהציע. בית הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל הרחיק אמש את בכר ממשחק אחד בפועל והטיל עליו קנס של 2000 שקל, בגין העלבת השופט עובדיה צבי במשחקי הגביע מול מכבי ת"א.

בכר לא הופיע לדיון המשמעתי, אבל בית הדין הדגיש כי לחובתו של בכר שלוש עבירות קודמות ולפיכך התמיד בעונשו.

יצחק לוי, בלם מכבי יפו, הורחק מארבעה משחקי ליגה בפועל, לאחר שהורשע בפגיעה בשחקן יריב במשחק קבוצתו נגד הפועל בת־ים. יעקב לוי, מנהל מכבי פ"ת הורחק משלושה משחקים בפועל ועוד שלושה משחקים על־תנאי, לאחר שהורשע בהעלבת השופט ב„דרבי" הגביע מול הפועל פ"ת.

רפי חג'ג' מהפועל ערד הורחק לשלוש שנים בפועל לאחר שהנחית אגרוף לשופט יצחק לוי במשחק הליגה של קבוצתו, שגם נקנסה ב־500 שקל.

המבחנים לסיאול עד ל־30 ביוני

ה־30 ביוני הוא המועד האחרון, שהציב צוות ההכנות האולימפי בפני הספורטאים, לעמוד בקריטריונים הספורטיביים לקראת אולימפיאדת סיאול.

הצוות, בראשותו של אורי אפק, יתכנס באותו יום ויגיש את המלצותיו לגבי הרכב המשלחת לסיאול. ב־1 ביולי תתכנס „ועדת סיאול" של הוועד האולימפי לדון בהמלצות וכעבור יומיים תקבע המשלחת סופית במליאת הוועד האולימפי.

לשני ענפים ניתנה ארכה לשהיה עד לאחר תחרות „שמונה האומות" ב־5 ביולי ולאתלטיקה — עד לאחר סיום אליפות ישראל ב־9 ביולי.

3 אותות לשלוש ספורטאיות

שלוש ספורטאיות עבר יזכו בכל שלושת האותות, שיעניק הוועד האולימפי בשבוע האולימפי בחודש יוני.

שלומית טור, אסתר רוט ותמר שומכר יקבלו תעודת חברות באקדמיה האולימפית, תעודת יצוג במשחקים האולימפיים ותואר של אחת מ־40 מייצגי ארבעים שנות ספורט בישראל.

ילדי ישראל מציירים ספורט

25 ציורי ילדים בנושאים אולימפיים, שנבחרו מתוך כ־400 ציורים, הועברו ע"י הוועד האולימפי לתערוכה המאורגנת של משחקי סיאול. ~~התערוכה תוצג~~ בתערוכה בין־לאומית בסיאול במהלך המשחקים האולימפיים.

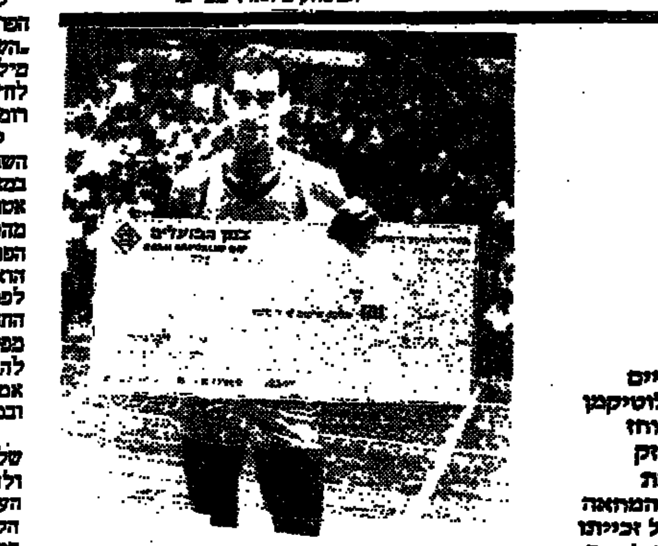

חיים זלוטיקמן אוחז חזק את ההמחאה על זכייתו באליפות 3 הנקודות

פיתוח ספורט עממי ומיקוד הפעילות בנגב ובגליל

ה„אני מאמין" של לובה אליאב בספורט:

מאת משה כהן

הרוח החלוצית של לובה אליאב מפעמת אותו גם לספורט העממי, המהווה עבורו מרכיב מרכזי במאמציו לאכלוס הנגב והגליל.

מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, ביקש מעומדי מפלגת העבודה לכנסת להביע דעה לגבי הספורט הישראלי ומה הם מתכוונים לעשות, אם חברי מרכז המפלגה יבחרו בהם כמועמדי התנועה לכנסת. לובה אליאב, שהגיש את מועמדותו, הרים את הכפפה ובמכתב מפורט לאופק הוא מנסה להציג את ה„אני מאמין" הספורטיווי שלו.

„במקום מליצות ברצוני להמחיש לך יחסי לנושא: בקהילת הנוער ההולכת ומוקמת בראשותי בניצנה חנכנו בשבוע שעבר מתקן משולב לכדורעף וכדורסל. אנשי הצוות (ואני בתוכם) משחקים בו יומם ולילה. אנו בתהליכי בניית מגרש כדורגל, מסלול ריצה ובריכת שחיה. רכשנו 100 זוגות אופניים וכל מחזור החניכים עושה מסלול של כמה וכמה קילומטרים (לפעמים יחד איתו)".

בהמשך מכתבו מביע לובה אליאב משאלה שמוסדות החינוך הפורמאלי והציבור הרחב על כל גילאיו יאמצו את הספורט העממי ויקחו דוגמא מניצנה.

לגבי הספורט הייצוגי מציע אליאב להסדיר אחת ולתמיד מבחינה חוקית את תקציבי הספורט התחרותי, בכדי למנוע התמוטטויות של קבוצות פאר ועבריינות בס של שחקני פאר ומנהלים מסודרים.

לובה אליאב גם מציע להעביר את מוקדי הספורט לנגב ולגליל, „קיום משחקי כדורסל לאומיים בערד ופעילותה של הפועל באר־שבע בכדורגל מוכיחים כי יש לשנות קדימויות ההשקעה בתשתית".

בסיכום מכתבו מביע חתן פרס ישראל לאופק: „למרות כל הפיתויים והלחצים אני משוכנע, כי פיתוח הספורט העממי חייב להשאר גולת הכותרת במפעלו המפואר של הפועל".

צפוי: ה„דרבי" של ראשון־לציון בגמר

עיר הכדוריד, ראשל"צ, תזכה שוב בגביע המדינה □ לגמר העפילו אמש מחזיקת הגביע מכבי ראשל"צ, לאחר נצחון דרמטי לאחר הארכה על הפועל ר"ג 25:26, והפועל ראשל"צ שהביסה את חולון 30:32

מאת שמואל קליגר

קבוצות מכבי והפועל ראשל"צ יתמודדו במשחק גמר גביע המדינה בכדוריד, שייערך לאחר תום משחקי הפליי־אוף.

מכבי ראשל"צ זכתה בקושי רב בנצחון דראמטי לאחר הארכה על הפועל ר"ג — 25:26 (25:23) (12:9). במשחק המוקדם הבטיחה לעצמה הפועל ראשל"צ את זכות ההופעה בגמר לאחר שניצחה את מכבי קרית־שרת בתוצאה 20:32 (7:15).

המשחק בין מכבי ראשל"צ להפועל ר"ג התעלה לרמה מעולה. פרשנים ציינו, כי היה זה אחד מהמשחקים המרתקים שנראו בשנים האחרונות בארץ.

ברוב שלבי המשחק הוליכו שחקני עיר הגנים ולשיאם הגיעו בתחילת המחצית השניה, כשהוליכו כבר ביתרון של חמישה שערים — 9:14. בהמשך הצליחו שחקני עיר היין בראשותם של דוד עמר ויואב דרוקר לחזור לתמונת המשחק ואף להשוות את התוצאה.

בדקות ההארכה עלה המתח לשיא חדש, אבל יוסיפוביץ וכנען המנוסים הצליחו להבקיע שני שערים לפני שיואב דרוקר הבטיח את נצחון חבריו.

שפטו רומיאו וסריאן מרומניה. היום הם ישפטו במשחק הנשים בין בנות נבחרות ישראל ויוון.

★ שערים למכבי ראשל"צ: דרוקר 6, עמר 5, כנען 5, מופשוביץ 4, אוסלנדר 3, יוסיפוביץ 2, אילדיס 1.

★ שערים להפועל ר"ג: נח 7, גרא 6, וליגנר 5, סומך 3, פרוכטר 2, ספרן 1, רגן 1.

כדוריד

נצחון קל להפועל

במשחק המוקדם לא התקשו שחקני הפועל ראשל"צ לגבור על מכבי קרית שרת 20:32 (7:15).

★ שערים לראשל"צ: דיין 8, אקרמן 6, רפאלי 5, פרי 3, הדד 3, רון 3, ודד 3, קושניר 2, שוכל 1, כהן 1.

★ שערים לקרית־שרת: צ'יליבין 5, עינב 3, מסלטון 3, אלישקוב 2, ואבה 1, יובב 1.

תיקו בין אליצור הרצליה לאס"א

מאת שמואל קליגר

המשחק השני על הכרטיס הנוסף לליגה הלאומית בכדוריד, בין אליצור הרצליה לאס"א ת"א, נסתיים אמש בתיקו 16:16, באולם במכון וינגייט.

כתוצאה מהתיקו ייערך בין שתי הקבוצות משחק שלישי ומכריע. המנצחת תשולב בעונה הבאה בליגה הלאומית. המשחק הראשון נסתיים בנצחון אליצור 19:22.

גביע אופ"א ללברקוזן

הקבוצה הגרמנית לברקוזן זכתה אמש בגביע אופ"א, לאחר שניצחה את אספניול ברצלונה בדו־קרב בעיטות 11 מ' 2:3. במשחק הראשון ניצחו הספרדים 0:3 וכאמור תוצאה זו הניבה אמש לברקוזן משעריהם של טיטה (56), פאלקו גאוטס (63) וצ'ה בומקון (81).

22 צופים נלהבים חזו בקרב המפגש.

הערב יערך גמר הפלייאוף לנוער

מאת משה כהן

משחק גמר אליפות המדינה לנוער יערך הערב בחולון בין קבוצות מכבי ת"א והפועל גבעתיים. נערי מכבי ת"א שמטו ביום שני נצחון במשחק גמר גביע המדינה לנוער. הערב ינסו אמיד כך חבריו להתנחם בזכייה בכתר האליפות.

דני קורן פורש מהפועל ת"א כדורסל:

שחקן יקר עומד בלחץ טוב יותר משחקן זול

מאוכזב, אך טוען: הפועל ת"א לא נכשלה □ פורש בגלל: עיסוקי הרבים □ מבטיח להשאיר ירושה טובה לרוכשי הקבוצה

מאת משה כהן

„עיסוקי הרבים לא מאפשרים לי להמשיך להיות יו"ר פעיל במחלקת הכדורסל, לכן החלטתי לפרוש", הסביר דני קורן, שבשנה הבאה כבר לא יראה אותו יושב מנהלו על ספסל הפועל ת"א.

קורן עדיין מאוכזב מכשלונה של הפועל ת"א לזכות בכתר האליפות. „השנה הוכח, כי שחקני רכש בחצי מיליון דולר טובים יותר במצבי לחץ משחקנים בשליש מחיר", הוא רומז ולא מוסיף.

לדעתו, הפועל ת"א לא נכשלה השנה. „הצלחנו להיות יריב שקול במאבק על האליפות והצגנו כדורסל אטראקטיבי". לקורן יש טעם מריר מהסיבוכים הכספיים שפקדו את הפועל ת"א בחודשי החורף, אבל הוא מדגיש שלא זאת הסיבה לפרישתו. „העסקים שלי ותפקידי החדש כדובר מטה הבחירות של מפלגת העבודה לא מותירים לי זמן להתעסק עם הפועל, אבל אני אמשיך להיות חבר במזכירות ובמוסדות הנבחרים".

הוא מבטיח לדאוג להכנה נאותה של הפועל ת"א לקראת העונה הבאה ולהשאיר ירושה טובה לאנשי העסקים, שעשויים לרכוש את הקבוצה בשבוע הבא. נודע, כי המגעים נכנסו להילוך גבוה ובקרוב תמכר הקבוצה. בינתיים, ביקשו חברי ההנהלה מהשחקנים לא לנהל מגעים עם קבוצות אחרות ולהמתין לתוצאות המגעים למכירת הקבוצה".

ומה אומרים בצד השני של המתרס על פרישתו של קורן: „היו לנו יחסים טובים איתו ואני מאחל לו הצלחה מקרב לב". הדובר הוא מנהלה הוותיק של מכבי ת"א, שמואל מחרובסקי.

בנקול, שחקן לברקוזן, מנסה לפרוץ מבעד להגנת אספניול אמש בגמר גביע אופ"א. בסיום ניצחו הגרמנים בפנדלים 2:3

לקראת ה„רולאן־גארו"

לנדל מועמד להיות הזוכה ה„אמריקאי" הו מזה 22 שנה

עמוס אינו מצטיין על חימר, אך מקווה להצליח ■ בין הנשים מועמדת לנצח גראף ■ צפויה הצלחה לכוכבים צעירים

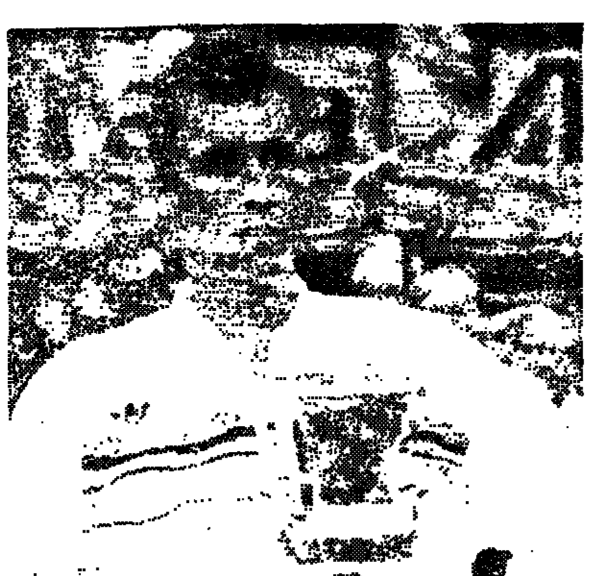

לנדל אוחז בגביע טורניר רומא בתחילת השבוע

מאת שבח בן־גבריאל

אלוף ישראל בטניס, עמוס מנסדורף, מצפה בכליון עיניים לתוצאות ההגרלה לאליפות הפתוחה של צרפת ב„רולאן גארו", פאריס, שהיפתח ביום שני הקרוב. את פתקי ההגרלה, שתיערך מחר, ישלוף כוכב הכדורגל הצרפתי, מישל פלאטיני.

מנסדורף עדיין זוכר את הדחתו אשתקד כבר בסיבוב הראשון בידי הענק הצ'כי מילאן שרייבר, לאחר מאבק עיקש בארבע מערכות. מנסדורף מתקשה להתבסס על משטח החימר ב„רולאן־גארו". הוא אינו מסוגל לפתח את מהירותו והבטחותיו העזות מאבדות מכוחן. אך, למרות הפסדו לפני שנה, הוענק לו כבוד הכניסה למכובדים בעולם הטניס. בתחרות יוקרתית זו, השניה בחשיבותה אחרי וימבלדון מדורג מנסדורף במקום ה־19.

הוא התקדם יפה בסולם העולמי מאז מפלתו בפאריס. בפרסום האחרון של האיי־טי־פי ניצב האלוף שלנו במקום ה־22 בעולם, המקום הגבוה ביותר אליו הגיע בזמנו שלמה גליקשטיין, שאף העפיל לגמר ה„רולאן־גארו" בזוגות 1985, בצוותא עם השוודי סימונסון. הם נוצחו, אך ההישג נחשב למכובד ביותר.

מנסדורף זקוק לזכות השנה בנצחונות על כמה מבכירי הטניסאים כמו ג'ימי קונורס ובוריס בקר והיה אגוז קשה לפיצוח למס. 1, איוואן לנדל.

שני נציגים נוספים לישראל בפאריס: עמית נאור ורביב וידנפלד, שייאלצו לעבור את המבחנים כדי להיכנס לסיבוב הראשון. אלופי 87', לנדל בן ה־28 (זכה גם ב־84' ו־86') ושטפי גראף בת ה־19, מועמדים להגן את תוארם, אך לצ'כי־אמריקאי, שסבל מפציעות חוזרות השנה, צפויים מאבקים קשים ביותר. הוא גם, כי זה אינו אותו סופר־סטאר משנים עברו. הוא נטל חופשת מנוחה כדי להתכונן היטב לתחרויות הגדולות השנה. אם הוא יזכה, הוא יהיה ה„אמריקאי" הראשון שיזכה בצרפת לאחר 22 שנים.

לנדל שב לפעילות לפני כחודש וזכה על משטחי החימר בתנסה קילו וברומא בנצחונות מרתקים על חייטה (בן לאם יהודיה מארגנטינה) ופרידי רולדאן, הלהיט העולה בן ה־18, המדורג בפאריס במקום ה־15 לפני מקנרו ואחרי צ'סנוקוב. עוד בן 18 הוא התקוה האמריקאית החדשה, אנדרה אגאסי, מדורג מס. 9 בתחרות.

לבקר המהיר והתוקפן תהיה בעיה על החימר. אשתקד הוא נוצח בחצי הגמר בידי וילאנדר.

בין הנשים נראית גראף מועמדת רצינית, לאחר שלא שמטה אף מערכה בתחרות במערב ברלין. שתי הותיקות, מרטינה נאבורטילובה וכריס אוורט וכן הצעירה גבריאלה סבאטיני צפויות להעפיל לשלוש לחצי הגמר.

נציגי הפועל ת"א לא יתערבו בנושא הזרים בכדורגל

מאת ג. אשר

אגודת הפועל ת"א תקבל את עמדת מוסדות ההסתדרות ומרכז הפועל בנושא זרים והיא לא תביע כל עמדה במאבק המתנהל עתה בין כותלי ההתאחדות לכדורגל.

משמעות ההחלטה היא ששלושה מחברי הנהלת ההתאחדות מתוך סיעת הפועל המייצגים את הפועל ת"א לא יתערבו ויצדדו בעמדת מכבי בטרם תתקבל החלטה חד משמעית ע"י מוסדות ההסתדרות.

היום יקבלו שחקני קבוצת הכדורגל את המשכורות.

נכים

קבוצת הנכים של איל"ן קרית־גת זכתה בגביע המדינה בכדורסל, לאחר שגברה במשחק הגמר על איל"ן פ"ת בתוצאה 42:43 (20:20).

המשחק היה שקול ומרתק וקרית־גת ניצלה בשלבי הסיום את יתרון הביתיות.

(אברהם תשובה)

שחקני פרוטרום ספגו „מכת חשמל"

במעמד מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, נערכו במכון וינגייט משחקי גמר הגביעים המפעליים של המחלקה למקומות עבודה.

במשחקים, שהחלו בחודש נובמבר האחרון, נטלו חלק 86 קבוצות בכירות.

בכדורגל גברה קבוצת חברת החשמל מאשדוד על פרוטרום עכו 1:4 ונטלה את גביע מזכ"ל ההסתדרות. שחקני כלל ת"א ניצחו בגמר הקט־רגל את מכתשים באר־שבע 0:3 וזכו בגביע יו"ר האגף לאיגוד מקצועי.

בכדורעף ניצחה קבוצת מילואות חיפה את גמל שריד 1:3 וזכתה בגביע מזכ"ל הפועל. כדורסלני חברת השמירה ת"א נטלו את גביע יו"ר האגף לנוער, צעירים וספורט לאחר נצחון על חברת החשמל ת"א 40:46.

במשחק הגמר לנשים בכדורסל ניצחו בנות הקאנטרי־קלוב פת"א את בזק ת"א 23:35.

את הפרסים העניקו מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר; יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד; יו"ר האגף לצעירים, נוער וספורט, ישראל קיסר; מזכיר הפועל, גיל גודרזן; מנהל האגף לספורט לעם במרכז הפועל, שלמה אריה וצפורה צור מנעמ"ת.

משחקי הגמר אורגנו בהצלחה רבה ע"י אבנר הורמן, מנהל המחלקה למקומות עבודה במרכז הפועל.

ארגון השחקנים: אנו בעד זרים

ארגון שחקני הכדורגל פרסם אתמול הודעת תמיכה בהחלטה העקרונית לאפשר שיתוף שחקנים זרים בכדורגל הישראלי.

בהודעת הארגון הודגש: „יש צורך בהדדיות. כשם ששחקנים ישראלים משחקים באירופה, יש לאפשר לשחקנים זרים לשחק בישראל. הארגון מאמין, כי שיתוף שחקנים זרים ברמה גבוהה יסייע לשיפור הכדורגל הישראלי".

עם זאת, ממליץ הארגון לאפשר בשנת הניסיון הראשונה שיתוף זר אחד בכל קבוצה ופתיחת ההעברות של שחקנים ישראלים ללא הגבלה.

הארגון, נאמר בהודעה, יעמוד על־כך, כי תנאי העסקת הזרים יקבעו בתיאום עמו.

הלוח הכללי ● ידיעות אחרונות ● הלוח הנפוץ ביותר ● דבר ראשון בבוקר

דירות למכירה

[illegible]

דירות בשכ"ח

[illegible]

עסקים

אולמות

[illegible]

הצעות עבודה

[illegible]

מכוניות

[illegible]

רהיטים

[illegible]

מקררים

[illegible]

מכונות כתיבה

[illegible]

הלוואות

[illegible]

ריפוי והדרכה

[illegible]

רוצים לקנות

[illegible]

שיפוצים

[illegible]

נרשמו לנישואין

[illegible]

הכרזות

[illegible]

שרותי הובלה

[illegible]

פוליש ונקיון

[illegible]

ירושלים

ריפוי והדרכה

[illegible]

הכרזות

[illegible]

ארגון המורים העל־יסודיים
מכרזים
מכרז למזכיר סניף הצפון
מכרז לרכז חטיבת ביניים בחיפה
מכרז לרכז השתלמות בחיפה
מכרז לרכז השתלמות בצפון
מכרז לרכז השתלמות בנגב
על המועמד להיות חבר ארגון המורים. בעל כושר ניהול מו"מ.
יש לפנות עד 26.5.88
לטלפון 03-331840

התפנה
בן 35, רווק, תואר שני במנע"ס בינלאומי מ־N.Y.U., 6 שנות נסיון במחלקה בינ"ל של בנק אמריקאי גדול.
שנה וחצי נסיון בתעשיה בארץ.
מעוניין בתפקיד ניהולי בתחום מימון/שיווק בינ"ל 052-72620

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

בעריכת זאב פרי

פסטיבל ישראל

אבדחן בכתר הפסטיבל

„מלים לחצוצרה ופסנתר" עם יוסי ידין, אילן אשד ומשה זורמן.

שלושה אמנים ישראליים, שנונים ומנוסים, כל אחד בתחומו, חברו יחד במופע מקורי – „מלים לחצוצרה ופסנתר" (מלים אבסורדיות עם מוסיקה אפשרית): השחקן יוסי ידין, החצוצרן אילן אשד (מהפילהרמונית) והפסנתרן משה זורמן. מזמן כבר לא צחקתי כמו בערב המקסים הזה. התכנית קלחה במקצועיות ובהדרה. כמה מעלות מיוחדות למופע בעל האופי הקברטי: נגינה רבת גוונים באיכות משובחת, קריאה ומשחק נהדרים, הומור מעודן וברוח סאטירית, חוכמת חיים. הערוחים של אורי סלע ב„אין כזה ההו זה", לפי „הקצין קיז'ה" של פרוקופייב, במהדורה החדשה שהוגשה, היו מלאכת מחשבת למופת. יש בהחלט מקום, בין האופרות והקונצרטים, גם לתכנית מבדרת מסוג כה מעולה, שהיא כאבדחן בכתר הפסטיבל. נהנתי מאד. לא כדאי להחמיץ.

ישראל דליות

אטיודים למחול

תיאטרון המחול של רנה שינפלד. „דמויות ואטיודים" בביצוע תמר פיגנבלט, אינגבורג סונדבי וסיגל שפרלינד. „קיץ 1987 בחדרי" בביצוע רנה שינפלד. כוריאוגרפיה: רנה שינפלד.

האכזבה הראשונה בפתיחת אירועי המחול בפסטיבל היתה תוכניתה החדשה של רנה שינפלד. אכזבה, בגלל הציפיות שיש לנו מיוצרת מבשרת כמותה, שאין חולקים על תרומתה לעולם המחול הישראלי. שינפלד יצרה כוריאוגרפיה משולבת בהפעלת חפצים. שמלות כלה, מאוורים, קולבים, כיסא משתלבים בתנועה ויוצרים מיני אפקטים. זה מעוגן, כנראה, במשפט של ויטגנשטיין ששינפלד אימצה ומצטטת „חפצים המכילים בתוך עצמם את האפשרויות של כל סיטואציה". ואכן, שינפלד ורקדניותיה מבליטות את האפשרויות הטמונות בחפצים. מאווררים המופעלים בקידמת הבמה מתפיחים שמלת כלה ישנה; שינפלד מחוללת עם שמלת הכלה ומניעה אותה כאילו היתה בובה מכנית; שינפלד תגה על כסא. אפשרויות רבות, כאמור, אלא שהאפקטים של האלה משאירים את הצופה קצת מנוכר ומרוחק. הרושם הוא שנוצרו כאן כמה סקיצות ראשוניות, הזועקות לפיתוח ולגיבוש. הן עשויות לעניין סדנה של אנשי מקצוע. אותי זה מתיר אדישה. לא היה לי כל קשר חוויתי או אינטלקטואלי עם הנעשה על הבמה. גם היכולת שלי ליהנות מתנועה בלבד שאין מאחוריה אמירה כלשהי, לא באה על סיפוקה. האטיודים של שינפלד אינם מצטרפים למעמד שלם כלשהו. רק פניה מלאי ההבעה של שינפלד בכמה מקטעי המחול הזכירו לצופה, מה ניתן היה להפיק בכשרונה ובאישיותה, אילמא השתעשעות בפחות עקרות. אולי זה מחול שמעבר למחול. כצופה לא הגעתי לשם.

מירי פז

ניסים דיין – המנהל האמנותי של פסטיבל הסרטים בחיפה

איש הקולנוע ניסים דיין יהיה המנהל האמנותי של פסטיבל הסרטים חיפה, הנערך בחול המועד סוכות. הוא בא במקומה של עדנה פיינרו שמילאה תפקיד זה בשנה שעברה. פיינרו התלבטה במתן תשובה חיובית לפסטיבל השנה, והיסוסיה הביאו לבחירת מנהל אמנותי חדש.

גם מפיק הפסטיבל מתחלף: במקומו של עמוס פוגל, מנהל „בית אבא חושי" בחיפה, שמילא תפקיד זה אשתקד, יבוא האמרגן אילן בושרי. גם יונה יהב, מי שהיה יו"ר מועצת המנהלים של הפסטיבל מתחלף השנה.

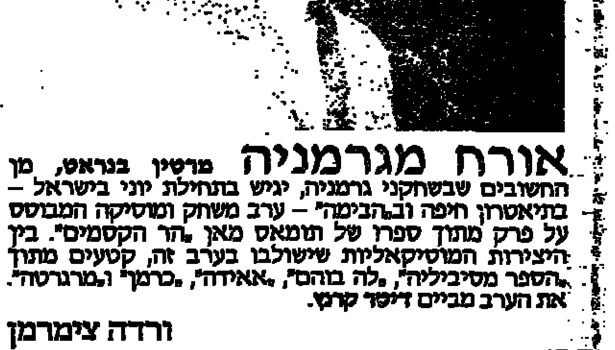

אורח מגרמניה

מרטין בנראט, מן החשובים שבשחקני גרמניה, יגיש בתחילת יוני בישראל – בתיאטרון חיפה וב„הבימה" – ערב משחק ומוסיקה המבוסס על פרק מתוך ספרו של תומאס מאן „הר הקסמים". בין היצירות המוסיקאליות שישולבו בערב זה, קטעים מתוך „הספר מסביליה", „לה בוהם", „אאידה", „כרמן" ו„מרגרטה". את הערב מביים דיטר קרמר.

ורדה צימרמן

„אפר ואבק" על הבמה

בראשית השנה הלועזית יצא תקליטו של יהודה פוליקר „אפר ואבק". התקליט (המתעתד להפוך לתקליט זהב) תיעד בקרבו שיתוף פעולה נדיר מסוגו בין פוליקר ליעקב גלעד והכיל חומר אישי ביותר, הזן בסבלו של הדור שחווה את השואה מקרוב.

לאחר שלוש הופעות הרצה נוכל לראות במוצ"ש הקרובה, באולם „צוותא" ת"א, האם מצליח פוליקר להעביר את מה שהעביר בתקליט גם לבמה מבלי לפגוע ברגישות האותנטית שאיפיינה את התקליט. נוסף לשירים מן התקליט ישיר פוליקר שירים ישנים שכתב לאחרים בביצוע מחודש שלו וכן שירים מ„בנזין" ומהתקופה היוונית. מובטח עיצוב במה ותאורה מיוחדים ומיני הנרחשויות בימתיות להעצמת האפקט. במופע משתתפים: חיים רומנו (בוזוקי וגיטרה), שפי ישי (קלידים), איתי זילבר (גיטרה באס), ניר צדקיה (תופים).

„דרך ארץ" יצולם לטלוויזיה

ביום שישי הקרוב צפוי לגידי גוב יום עמוס. המופע שלו „דרך ארץ", יועלה פעמיים באותו ערב, יוקלט, ויצולם לטלוויזיה. במופעים יכללו שירים מתקליטו האחרון וכן כאלה מן העבר הרחוק כמו: „כלים שלובים", „לידיה הלוהטת" ו„ירח". בצוות הנגנים: מאור דיין – גיטרות, בנצי גפני – באס, אלון הלל – תופים ורמי קלינשטיין (שהוא גם המפיק המוסיקלי של המופע) – קלידים.

אם ברצונכם לשמוע את עצמכם בתקליט „גידי גוב בהופעה חיה" בקטעים של מחיאות הכפיים, או לזהות את ידכם המנופפות בשידור המופע, אתם מוזמנים בערב שבת לאולם „צוותא".

„מרתון אהבה" בכנרת

לאט, לאט, צומחת מסורת ישראלית מקורית. מדובר הפעם ב„ליל האהבה" שנקבע לערב שבועות, ונהוג מדי שנה בחוף צמח. האירוע מלווה לכל אורכו בהופעות של המובילים בתחום המוסיקה הקלה: רמי קלינשטיין, דפנה ארמוני, אהוד בנאי, „משינה", גידי גוב, אריאל זילבר, ריטה ואחרים. הזמרים יהפכו חזור וטלטל את הרפרטואר שלהם, עד שימצאו להם הם מספיק שירי אהבה. הקהל מתבקש לבוא באגוות ולאמן את שפתיו לקראת תחרות הנשיקה הארוכה. הכניסה בלבן בתולי בלבד.

חנוך רעים

לא רק פסטיבל

מספר ארועים מוסיקליים, מחוץ לפסטיבל

● במסגרת המפגשים המוסיקליים במרכז בכורי העתים בת"א תתקיים בחג השבועות בשעה 17.00 הרצאה מודגמת של הפסנתרנית החוקרת הבריטית קילה גרינבאום על הנושא: שירי ערש. בנוסף להסברים על סוגי השירים במסורות שונות ותפקידם בהרדמת תינוקות תשיר הזמרת דפנה לירם.

● במסגרת ארועי המוסיקה שעורך המכון הירושלמי למוסיקה חדשה, ב„במה" בבית הספר לתיאטרון חזותי בתלפיות בירושלים, ייערך מחר אחה"צ מופע שהועלה לא מכבר בת"א. התכנית מורכבת מיצירות של מלחינים ישראלים מתחומי הרוק, הג'אז והמוסיקה הקלאסית. המוסיקה שתושמע מהווה התך של סגנונות וגישות למוסיקה העכשווית. מעין מסע הרפתקאות אל עולם צלילים ואפשרויות ויזואליות בקצב, הרמוניה ומנגינה, בשילוב סרטי וידיאו ואפקטים חזותיים.

● שני מוסיקאים ישראליים יהיו אורחי הפילהרמונית הישראלית בקונצרטים הקרובים בתכנית שכולה מוצרט. המנצח גבי בטורה המשמש כיום, בין השאר, כמנהל המוסיקלי של התזמורת הסימפונית העירונית באוטאווה (קנדה) והפסנתרן הצעיר ארנן ויזל שזכה לאחרונה בפרסים ובביקורות חיוביות, שינגן את הקונצ'רטו מס. 27 – האחרון שחיבר מוצרט.

● במסגרת „ימי המוסיקה בשפיים" יתקיים ביום שני הבא קונצרט של התזמורת הקאמרית הקיבוצית בהשתתפות הסולנית הכנרת הישראלית סילביה מרקוביצ'י שרכשה לעצמה מעמד בינלאומי בהופעותיה בארצות רבות ובהקלטותיה עם כמה מגדולי המנצחים. היא תנגן את הקונצ'רטו במי מג'ור של באך ויחד עם בעלה דיאגו פאגין תבצע את הקונצ'רטו לשני כינורות של באך. עוד בתכנית – מוסיקה לבאלט מהאופרה „אידומינאו" של מוצארט ומחולות קונצרטיים של סטרווינסקי. ינצח ליאור שמבדל.

ישראל דליות

התיאטרון לילדים ולנוער: עדיין אין מנכ"ל

ישיבת מועצת המנהלים האחרונה של „התיאטרון לילדים ולנוער", עדיין לא הביאה לתפנית בבחירת מנכ"ל חדש לתיאטרון במקומה של אורנה פורת. בישיבה לא הועלו שמות של מועמדים כלל, אולם הוחלט לחפש, בנוסף למנכ"ל גם מנהל אמנותי חדש אם אכן מתכוונת פנינה גרי, שמילאה תפקיד זה במשך שמונה השנים האחרונות, לעזוב. גרי נמצאת עתה בגרמניה בפסטיבל הצגות ילדים הנערך שם ועם שובה יבדוק אותה התיאטרון את רצינות כוונתה לעזוב. בניגוד לפרסומים קודמים נשאר בינתיים הסמנכ"ל, יצחק קלומר בתפקידו ואינו עוזב את התיאטרון. סיבוב נוסף במעגלים המתמשכים של מינויים, עזיבות ושמועות על מינויים בתיאטרון זה.

ורדה צימרמן

חדש על המסך

„אהבנו כל כך", „כוחו של מקרה", „בשם העם", „פעמיים אשתי", „זרוק אותה מהרכבת", „בלא המתאבדים". מסוף השבוע בבתי הקולנוע.

הסרט הבולט העולה על המסכים בסוף השבוע הוא „אהבנו כל כך" – סרטו בן ה־14 של אחד הבולטים בבמאי הקולנוע של איטליה היום אטורה סקולה המוכר כאן מסרטים כמו „יום מיוחד", „משפחת המלוכלכים", „הנשף" ו„המשפחה". זהו נסיון לתאר את איטליה שלאחר מלחמת העולם השנייה דרך סיפורם של שלושה גברים הנפגשים במלחמה בהיותם לוחמי מחתרת. את מהלך חייהם של המייצגים את החברה האיטלקית על שכבותיה – עורך הדין נציג הבורגנות, השרת בבית החולים נציג הפרולטריון והמורה נציג האינטלקטואלים – מצלם סקולה בסגנונות שונים בהתאם להתפתחויות שחלו בקולנוע האיטלקי. בצד סיפור קומי שזור בסנטימנטליות, זוכים כאן גם למבט משעשע והצדעה לקולנוע, החל מהניאוריאליזם של דה סיקה וכלה בניכור של אנטוניוני. ויטוריו גסמן, ניגו מנפרדי וסטפנו סאטה פלורס הם השלישייה ולאורה אנטונלי היא האשה שהם מאוהבים בה. כמו כן יש הופעות אורח של פדריקו פליני, מרצ'לו מאסטרויאני (משחזרים את צילומי סצנה מ„החיים המתוקים") ויטוריו דה סיקה (לו מוקדש הסרט) המגלמים את עצמם.

★

סרט ותיק נוסף הוא הסרט הפולני „כוחו של מקרה" של הבמאי הפולני הבולט קשישטוף קישלובסקי שיצירותיו לא מוכרות עדיין

„כוחו של מקרה"

בארץ. הסרט נוצר ב־1982, עוד לפני המשטר הצבאי, ונאסר להקרנה על ידי השלטונות בשל נגיעה בכמה בעיות פוליטיות עדינות. בסרט מובאות שלוש אפשרויות לסיפור חייו של ויטק דלוגוש (בוגוסלאב לינדה), סטודנט לרפואה שנוטש את ספסל הלימודים. כל האפשרויות צומחות מסצינת תחנת רכבת שבה אמור הצעיר לעלות על רכבת לוארשה.

★

עוד ממזרח אירופה, „בשם העם", סרטו האחרון של היוגוסלאווי ז'יווקו ניקוליץ', המוכר היטב מ„יופיו של החטא" שלו. כאן מעביר הבמאי ביקורת חריפה על בירוקרטים מושחתים שעושים שימוש לא חוקי בסמכויותיהם. מנהל עבודה בכפר נידח אוסר מנהל מפעל אחד ורומז שיסכים לשחררו רק אם רעיית האסיר תעניק לו מחסדיה.

„בשם העם"

מילוטין (מירוראג קריווקאפיץ'), פועל ישר ובאמן המסייע לרעייתו של הבוס מודח מעבודתו ורכושו מוחרם. כל זאת על שהשלטונות שולחים ועדת חקירה...

★

„פעמיים אישתי" היא קומדיה אמריקאית, שביים פראנק פרי („דויד וליזה", „הרופא חולה אהבה") שבמהלכה משיבים באמצעות כשפים את שֶׁלִי לונג („הנוכל, האהובת המאהבת" ומכוכבי הסידרה „חופשי על הבר") מעולם האמת. בשובה היא מגלה שחברתה הטובה (סילה וורד) הודרה והשתלטה על לב בעלה האלמן (קורבין ברנסן).

★

עוד קומדיה אמריקאית – „זרוק אותה מהרכבת" – סרטו הראשון כבמאי של הקומיקאי הגוץ דני דה ויטו. הוא מביים את עצמו לצידו של בילי קריסטל. זו מעין פרודיה על „זרים ברכבת" של היצ'קוק. קריסטל הוא סופר מתוסכל שרעייתו סחבה לו את הרומן שכתב ופירסמה אותו בשמה. דה ויטו חי עם אם שתלטנית וחולם להפוך גם הוא לסופר מתח. הוא זה שעולה על הרעיון לרצח הכפול נוסח הסרט הידוע. הוא יחסל את רעיית הסופר וכתמורה יפטור אותו הסופר מאמו. אן רמסי, המגלמת את האם, היתה מועמדת לאוסקר על התפקיד.

★

„בלא המתאבדים" הוא סרט בהפקת חברת „קנון", שביים ג'אומה מאנאקה האלמוני. מדובר במתאבק מקצועי המגיע לבית הכלא שבו עליו לבחור לאיזה משתי קבוצות מתאבקים להצטרף. משתתפים ליאון אייזק קנדי, אנתוני ג'ידי והמיב אננס.

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן: הדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 מושגים ביהדות: וזאת התורה (כ).
08.40 ראשית הקריאה: בלי סודות, בוניים חולבם.
09.00 ארץ מולדת: עיר קמה מן החולות (כ).
09.20 מדעי הטבע (ד'–ט') 1) המאוך, אנרגיה מן השמש; 2) כיצד נושמים בעלי חיים.
10.10 אנגלית (ז').
10.30 בבית של פיסטוק „פיסטוק בירושלים".
11.00 אנגלית (ו').
11.15 ערבית מדוברת (ד'–ה') רון (אלכיאר).
11.30 אנגלית (ח').
12.00 מדעי הטבע (על יסודי) 21 יום בחיי ביצה.
12.25 אנגלית (ט').
13.00 היסטוריה: מתולדות ישראל, אנגליה הולכת לארים.
13.30 מוסיקה: צלילים צעירים.
14.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
14.05 בלי סודות – חולם 3.
14.25 קשר משפחתי (כ).
15.05 רחוב סומסום „הכנות לירושלים". מוישה יוצא לטיול בירושלים. וקיפי מצטרף אליו.
15.35 יוצא מן הכלל: לקראת בחינת הבגרות בידיעת הלשון – משדר 10: הדגש המשלים.
15.50 כוכב לכת „ארץ" (פרק 4) סיפורים מעולמות אחרים – כיצד הוכחדו הדינוזאורים? ישנה השערה שהם הוכחדו בידי התנגשות קוסמית בכדור הארץ. בעזרת מחשבים וטלסקופים מדענים חוקרים אורים מרוחקים במערכת השמש.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 המומינים, שם הפרק: „בעיות של בעיות".
18.00 פומיקי – (פרק רביעי): „רוח רפאים בסירה") לבית המלאכה של מר אדר מובאת שידה עתיקה מסירתו של הרוזנת. פומיקי מתגנב לאחת המגרות, וכך הוא מגיע לביקור בסירה.
18.25 הגיע זמן לשון – בפינת הלשון. הפעם על „העטשי ... לבריאות!"
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 מגזין לאמנות 1. אדוארד חורי משוחח עם מר סוהיל רדואן, המפקח על שיעורי המוסיקה במשרד החינוך, על ראשית לימודי המוסיקה במגזר הערבי; 2. כתבה על להקת הריקוד הלאומית הפולקלורית ובה סקירה על בגדי הלהקה והכשיטה היפהפיים ועל כלי הנגינה המלווים אותה; 3. פינת הגלריה; 4. מדור הקולנוע; 5. מבחר ידיעות (תרגום עברי).
19.00 מבט – עייני השעה.
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 מבט ספורט.
20.50 נקודת חן – טיולים.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדיר שירות.
21.35 בית דין לילי – שם הפרק: „משוגעים על האריה". כאשר ארבעה חולי נפש, הבהם אישה אחת אילמת, מצליחים להמלט מהשגחתו של הרופא הפסיכיאטר שלהם, לאחר שהודיעו בבית הדין, הארי סטון חש לעזור להם (עברי־ערבי).
22.00 ילדי מרקס וילדי קוקה קולה (סרט תעודה) שנת 1968 היתה שנת מבחן בעולם למהפכות שהחלו באמצע שנות השישים. בארצות הברית התמרדו צעירים, סטודנטים, נגד המלחמה, נגד התרבות (פולחן הכסף), נגד המורים באוניברסיטאות, נגד „התקווה של אבא" בסין. מליוני סטודנטים הצטרפו למשמרות האדומים, ובשנת 1966 החלו במהפכה התרבותית, שכוונה נגד מתנגדיו של מאו. רוח המהפכה הדביקה גם את אירופה. בגרמניה התקוממו סטודנטים בהנהגתו של „דני האדום" נגד הממסד, האוניברסיטאות והמרצים. בצ'כוסלובקיה פרח „אביב הרפורמות של פראג", אבל עיני העולם כולו נישאו ב־1968 לפריס. „מאי 68", כך מכנים היום את „המהפכה אוטאי" בצרפת. אלפי סטודנטים הפכו את מרצפות הרחובות של פריס לבריקדות, ולחמו בשם הצורך לשנות את הסדר הקיים. שני מליוני פועלים שבתו במקביל בתביעות לשיפור תנאי עבודתם. כשהסתיימה „מהפכת מאי 68" לא היתה צרפת שוב כבעבר. במלחמה נגד הסדר הקיים, האוטופיה לא גברה על החוק ועל הסדר החברתי. ובשלהי השנה במעשה סמלי דיכאו טנקים סובייטיים את „האביב של פראג". הסרט הזה מתאר את ההפגנות בצרפת ובצ'כוסלובקיה (עברי־ערבי).
22.55 מטלוק – שם הפרק: „השוטר" מטלוק מגן על שוטר, הנאשם ברצח פושע שאחריו רדף שנים רבות (עברי־ערבי).
23.45 פסוקו של מקום: לקראת שבועות מבט אל בית־לחם – מקום הולדתו של דוד המלך שנולד ומת בשבועות; חדשות.

ערוץ 2

18.30 „קימבה – האריה הלבן" (סידרת הנפשה לילדים).
19.00 „תופשים אמריקה" – 1. „מאחורי הקלעים" עם מייקל לנדון, המספר על מסלולו הקולנועי, החל מכיכובו בתפקיד משנה בסדרה „בוננזה" ועד לכיכובו ב„בית קטן בערבה" ו„כביש מהיר לגן עדן"; 2. „מה חדש", מבט אל הסיכונים הבריאותיים המאיימים על העוסקים באמנויות הבמה.
19.50 „בקרוב בערוץ 2", מבחר תוכניות שישודרו בשבוע הבא.
20.00 „דגש חזק", „כוח גרעיני: בצרפת זה פועל". בתכנית הפעם: על תחנות כוח גרעיניות בצרפת. צרפת מפיקה חשמל במחיר הזול ביותר באירופה ובכמויות המאפשרות לה למכור למדינות אחרות חשמל עודף בשווי של מיליוני דולרים. בתכנית תחקיר זו נכיר את הידע העומד לרשות הצרפתים בהפקת החשמל וכיצד הוא נרכש.
21.00 „לחיטים בשרשרת".
21.30 „לחיטים ברצף" – לחיטים המוצגים לראשונה בארץ: פשוט אדום, טיפני, נורג הריסון.

המזרח התיכונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 התעמלות; 15.00 האזור הלוליני (סידרה); 15.30 תבנית המעופף (מצוייר); 16.00 שוכני הסלעים (תכנית לילדים); 16.30 סרט „אבא ארוך רגליים" עם פרד אסטר; 19.00 חדשות ערבית; 19.30 חדשות אנגלית; 20.00 סקרקרו וגברת קינג (בלש); 21.00 הדרך לשמים (דרמה); 22.00 „קציר הרשע" (סידרה ערבית); 23.00 מועדון 700; 23.30 חיים אחרים (סידרה).

ירדנית

15.50 סרטים מצויירים (ער' 1); 16.45 רחוב סומסום (בערבית, ער' 1); 18.00 רחוב קרנו (צרפתית); 18.30 הרפתקאות וסכנות בצרפתית; 19.00 חדשות בצרפתית; 19.30 חדשות בעברית; 19.45 מגזין ספורט; 20.30 פסטיבל סרטי צ'רלי צ'פלין; 21.10 איחל לי מזל (סידרה אנגלית על פעלות נשים מאחורי הקוים הגרמנים במלחמת העולם השניה מבוסס על סיפור אמיתי); 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 סרט עלילתי באורך מלא.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה.
09.00 קונצרט בוקר.
11.57 פינת השיר – משירי גבריאלה אלישע.
12.00 מן הסרטיה.
13.05 בהאזנה נינוחה – הנדל: קונצ'רטו גרוסו בסי במול מג'ור אופוס 6 מס' 7; מוצרט: קונצ'רטו מס' 22 במי במול מג'ור לפסנתר ותזמורת ק. 482; ק. קרקרה: כוריו לשתי־קלרינטות; ברהמס: סימפוניה מס' 3 בפה מג'ור אופוס 90.
15.00 מפגשים מוסיקליים דיווחים, ראיונות וסקירות.
16.00 אנתולוגיה (ש.ח) מיכל טל, פסנתר – היידן: סונטה מס' 60 בדו מג'ור; י. דורפמן: 6 וריאציות על קונטרפונקט של בסחובך (1981); ס. פרוקופייב: סונטה מס' 4 בדו מינור, אופ' 29; ב. פרוה: אופ 34; פ. ליסט: טרנטלה מתוך „ונציה ונאפולי".
17.30 קשת של צלילים – מיצירות לנקסלר, ויואלדי ורנקפארט.
18.00 אנתולוגיה בצליל, מוסיקה סולנית וקאמרית בתקופת הבארוק המאוחר.
19.05 פסטיבל ישראל ירושלים – שידור חי מכנסיית דורמיציון בירושלים – באך: מתאוס פסיון – גאי זה מיי, טנור (המספר) מקס ואן אגמונד, בס (ישו) קלרון מקפדן, סופרן/אולה גרונוולד, אלט/פטר קוי, באס/ מקה. זמרי באך מגרמניה/ קבוצה מתוך מקה. הנערים מטלץ/ סולני הבארוק מאירופה/נורברט דיכטל, עוגב/מנצח: גרהארד וייבנרג.
23.00 דור הזהב – אמנים גדולים בהקלטות הסטוריות – מנגלברג: תכנית מס. 4: צ'ייקובסקי: פתיחה פנטסיה „רומאו ויוליה"; ברהמס: סימפוניה מס. 3.

רשת א'

10.05 שלכם בברכה, משדר ברכות בשידור חי.
15.30 האוניברסיטה הפתוחה „מעבר מהרומן של המאה ה־19 לרומן של המאה ה־20" והפעם: „הארי" (חלק ראשון).
16.05 ארץ לא נודעת.
17.10 צבעי הקשת; והפעם: „שירי עדות".
22.05 יש לי חלום; והפעם: עם הפסיכולוגים אמנון ברזבי ועמי פרגו־נפר.

רשת ב'

17.05 רגעי קסם.
17.55 קוראים ספר, קוראים ממליצים.
18.06 זרקור.
19.35 שירים עבריים.
20.05 שורשים – עייני פולקלור ועדות הפעם: על רחוב דוד המלך ועל מה שיש בו.
22.05 הלילה החמישי.
00.15 לנואזה בחלום, שירים לסיומו של יום.

רשת ג'

18.06 קול־בר, שבועון פופ.
20.05 קו ההתחלה, תקליטי שדרים ראשונים.
21.05 מופע רוק.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

13.55 40 לאחור, סיפור היום בהשירה.
16.05 יומן פסטיבל ישראל 88 – מוסף יומי מיוחד.
16.15 ארבע אחר הצהריים.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.45 חמש עשרה קטנות.

צה"ל 1

19.05 עד משודר – עייני צבא ובטחון (ש.ח).
19.50 פינה חמה לליבי.
19.57 הודעות לחיילים.
20.05 כוכב הערב, יהודה פוליקר.
21.30 אוניברסיטה משודרת – על חמישה ספרי אמונה – קריאת שמע.
23.55 שיחת חצות, עם ד"ר אורי רז: סוציאולוג ומרצה לתיאטרון.

צה"ל 2

19.05 שליפה מהמותן.
20.05 צ"ס.
21.57 הודעות לחיילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הגיזה.

לקראת שידור

„מלכודת מוות". סרט הקולנוע מהר בטלוויזיה. מייקל קיין הוא סינדי ברול, מחזאי ידוע של מחזות מתח, שארבעת מחזותיו האחרונים כשלו. הוא זומם לחסל את קליפורד אנדרסון, הסטודנט המצטיין שלו (כריסטופר ריב – „סופרמן") ולגזול מחזה פרי עטו שסיכוייו רבים להצליח. הוא מתכנן את הרצח בקפדנות, בנוסח מחזותיו. דיאן קנון מגלמת את רעייתו חולת הלב של המחזאי ושחקנית הבמה המפורסמת איירין וורת היא מגדת עתידות המתגוררת בשכנות ומתערבת במהלך העניינים.

סידני לומט שהתמחה בעיבודי מחזות („מסע ארוך לתוך הלילה", „השתף", „אקווס") בצד סרטיו הריאליסטים, העביר את מחזהו של איירה לוין שצבר באמנו הצלחה רבה בברודווי (שנת יצור 1982). שעשועי המתח מקפיאי הדם מזכירים את „משחקי בילוש" של אנתוני שפר שהפכו אף הם לסרט, שם הופיע מייקל קיין לצד לורנס אוליבייה כצעיר שבעימות המוחות, תפקיד די דומה לזה של ריב כאן.

דני ורט

מופעי אמנים בגלי צה"ל

גלי צה"ל מתחילים השבוע בשידור מופעים מוסבים של אמנים ישראלים אותם הקליטה מחלקת התרבות של התחנה בשנה האחרונה. שידור ראשון – ביום שישי, אחרי חדשות השעה שלוש אחה"צ עם „הכל עובר חביבי" בליווי תזמורת חיל האוויר. לדברי מולי שפירא, מנהל מחלקת התרבות והבידור בגל"צ, הקלטות ושידור מופעי אמנים מן הארץ ומחו"ל היא מגמה המיועדת בעיקר למען חיילים שאינם יכולים להגיע למופעים עצמם. בין המופעים – מדי יום שישי – הקלטות ממופעים של יהודית רביץ בתוכניתה „באה מאהבה", נורית גלרון ב„משהו בלבבה", שלום חנוך בהופעה שהוקלטה בקיסריה, אדם, רבקה זהר ומאיר אריאל בהופעות בפני חיילים, סי הימן, אהוד בנאי, יהורם גאון במשותף עם ירדנה ארזי, דני סנדרסון בתוכניתו „חכם על קטנים", גידי גוב ב„דרך ארץ", אריק לביא ב„כל הו־לומר" ורמי קלינשטיין ב„אשר".

ר.צ.

סרטים

■ תל־אביב

אופיר: בלש צמוד 9.45, 7.30, 5
אלנבי: מכת ירח 9.30, 7.30, 5.00
בית ליסין: בית הזונות 23.15
בן־יהודה: חיזור גורלי 9.30, 7.15, 4.30
גורדון: המאבק לבגרות 9.45, 7, 5.00
גת: שאלה של שפיות 9.45, 7.30, 5.00
דיזנגוף 1: כמו ורדי עושים את זה 9.50, 7.30, 5.00, 1.30, 11.00
דיזנגוף 2: מאנון 9.50, 5.00, 1.30, 11.00 ראן דה פלורס 7.30
דיזנגוף 3: להתראות ילדים 7.30, 5.00, 1.30, 11.00 תקווה ותהילה 9.50
דקל: משדרים חדשות 9.45, 7.00
היכל־תיאטרון: נשאוה לשניים 9.45, 7.45, 12.00 סקס
הוד: נשאוה לשניים 9.30, 7.15, 5.00
הקולנוע (בית ציוני אמריקה) גבורת מס הכנסה 21.45, 7.30, 5.00
יפיפיה של הזמנה 11.45
חן 1: חל סטריס 9.50, 7.25, 4.50
חן 2: זר שומר עלי 9.55, 7.30, 5.00
חן 3: הקיסר האחרון 9.30, 6.30, 3.30, 12.30
חן 4: אימפריית השמש 9.30, 6.30, 2, 11
חן 5: מעקב צמוד 9.50, 7.30, 5, 2, 11
לב 1: חופשה בכפר 10.00, 7.40, 5, 2.00
לב 2: המבצר הנסתר 9.45, 7.15, 4.45, 2.00
לב 3: החבר של החברה שלי 10.00, 7.50, 5, 2.00
לב 4: עסקי משפחה 10.00, 2.00 מלאכים בשמי ברלין 7.30, 5
לימור: פסיכיאטר ליום אחד 9.30, 7.15, 5
מוזיאון: סגור לרגל שיפוצים
התזמורת הישראלית:
9.30 סערת רגשות
מקסים: עבודה בעיניים 9.30, 7.30, 4.30
פאר (לשעבר אלנבי): התפוח המכבי 9.30, 7.00, 4.30, 12.00 פריץ החתול
סינמה 1: שם המשחק 9.30, 7.15, 5.00
סינמה 2: עדות במבחן 9.30, 7.15, 5.00
סינמה 3: מכת ירח 9.30, 7.30, 5.00
סמדר: סגור
כרמיאון: עיניים שחורות 9.30, 7.00
פאר: מועדון לגברים בלבד 9.30, 7.30, 5.00
פריז: לידי אינ 9.30, 7.15, 4, 2, 12
23.30 אדר מהלב
צפון: תשוקות באפריקה 9.50, 7.30, 5.00
שקד: חנה מכש 9.15, 6.15
הבמה – רמת־אביב: העולם לפי גארפ 9.30, 7.00 12.00 המבתר הוורוד מכה שנית
תכלת: הקיסר האחרון 9.30, 6.30
תל־אביבי: מבצע בעורף האויב 3 9.30, 7.15, 5.00
התזמורת הישראלית ...

■ ירושלים

אדיסון: נשאוה לשניים 9.30, 7.15, 4.30
אורגיל: עיניים שחורות 9.15, 7.00, 4.30
אורדע 1: עצות במבחן 9.15, 7.15, 4.30
אור 2: הקיסר האחרון 8.30, 5.30
אור 3: פסיכיאטר ליום אחד 9.00, 7.30, 4.30
אור 4: הסיציליאני 9.15, 6.45, 4.15 הסטלנים מאיסטר 11.15
אור 5: מעקב צמוד 9.00, 7.00, 4.30
שובר של הנוסע השמיני 10.00
בית אגרון: 4.00 בחזרה לעתיד
6.00 שבעון בולל
8.00 שרותים אישיים
10.00 בסק קטלני
12.00 אקספרס של חצות
אורגיל: חל סטריס 9.15, 6.50, 4.30
כפיר: מכת ירח 9.15, 7.15, 4.30
מיטשל: חנה מכש 9, 6.00
מקסי: חופשה בכפר 9.30, 7.30
עדן: בראדוק – מבצע בעורף האויב 3 9.15, 7.15, 4.30
רון: משדרים חדשות 9.15, 7.45, 4.15
תיאטרון ירושלים: סגור
סינמטק: גבורת מס הכנסה 9.45, 7.30, 5

■ חיפה

אורה: פסיכיאטר ליום אחד 9.15, 7, 4.30
אורלי: עשבי פרא 9.15, 6.50
אמפיתיאטרון: סגור
ארמון: סגור
רון: תרגילים בחזור 9.15, 7, 4.30

עצמון 1: מבצע בעורף האויב 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 2: חיזור גורלי 9.00, 6.45, 4.30
עצמון 3: חנה מכש 9.00, 6.00
פאר: חל סטריס 9.15, 6.50, 4.30
קרן אור: האב בדלת 9.15, 7.00, 5
ראוסט: ג'ייסס 11.30
רון: מכת ירח 9.15, 7.00, 4.30
רב גת 1: משדרים חדשות 9.15, 6.45, 4.15
רב גת 2: עיניים שחורות 9.15, 7.00
רב אור 1: הקיסר האחרון 8.15, 5.00
רב אור 2: שאלה של שפיות 9.15, 7, 4.30
רב אור 3: זר שומר עלי 9.15, 7, 4.30

■ קריות חיפה

כפיר: ארוני המבול 9.30, 7.15
עצמון: אי אפשר לקנות אהבה 9.15, 7
אורות: מכת ירח 9.15, 7
בית העם: עשבי פרא 9.15
היכל: בראדוק 9.15
ציון: חיזור גורלי 9.15, 7

■ אשדוד

סמית: בראדוק 9.30, 7.15
אשדודה: ארוני המבול 9.30, 7.15

■ אשקלון

אופיר: חיזור גורלי 10, 8
כאוה: בראדוק 9.30, 7.30
רוזה: השוד 10.15, 8.00

■ באר־שבע

קן: מבצע בעורף האויב 3 9.30, 7.15, 5.00
היכל התרבות: עשבי פרא 9.15, 7

■ הרצליה ■ רמת השרון

היכל: סגור
כוכב: דניאל אדירמודיה: 4.15 נוחם
כוכב: 4.10 נוחם מכוכב אחר, אי אפשר לקנות אהבה 9.35, 7.00

■ עפולה

כפיתורין: 9.00 החולמים

■ חולון ■ בת־ים

ארמונות: יפיפיה של הזמנה 9.30, 7.15
ארמון: יפיפיה של הזמנה 9.30, 7.30
כנרת: חל סטריס 9.40, 7.30
עצמאות: בראדוק – מבצע בעורף האויב 3 9.30, 7.30, 5.00
סביון: בראדוק – מבצע בעורף האויב 3 9.30, 7.30, 5.00
ריגה: מכת ירח 9.30, 7.15

■ חדרה

תפארת: ראן דה פלורס 9.30, 7

■ כפר־סבא ■ רעננה

עתה: 7.15 בראדוק 9.30 ראן דה פלורס
קן: מאנון 9.15, 7.15
אורות: סגור

■ לוד ■ רמלה

אורלי: סגור
צה זיו: הפשיטה על הפשע 9.30, 7.15
אורן: תל אביב לוס אנג'לס 9.30, 7.30

■ נהריה ■ עכו

הוד: שאלה של שפיות 9.00, 7.00
רון: סגור
אמפיתיאטרון: סגור

■ נתניה

אופיר: בראדוק 9.15, 7.00
שרון: ראן דה פלורס 9.30, 7
סמדר: השוד 9.30, 7.15, 5.00
דורי: סגור

■ קרית אונו

מתנ"ס: סגור

■ פתח־תקוה

שלום: יפיפיה של הזמנה 9.30, 7
היכל 1: סגור
היכל 2: חנה מכש 9.10, 6.15
היכל 3: הקיסר האחרון 9.10, 6.15

■ קרית שמונה

שגיא: עבודה בעיניים 9.30, 7.15

■ ראשל"צ ■ רחובות

ג.ג. רון 1: מכת ירח 9.30, 7.30, 5.00
ג.ג. רון 2: חנה מכש 9.30, 6.45
גמדי: ראן דה פלורס 9.30, 7.30
ראשון: סגור
בית העם: הסיציליאני 8.30
הדר: חל סטריס 9.50, 7.15
זוכי: השוד 9.30, 7.15

■ רמת־גן ■ גבעתיים

ארמון: ערות במבצע 9.45, 7.30
ארמון: סגור
ליליה: שם המשחק 9.30, 7.30
הדר: מכת ירח 9.30, 7.30, 5.00
רב גן 1: חל סטריס 9.55, 7.30, 5.00
רב גן 2: שאלה של שפיות 9.30, 7.25, 5.00
רב גן 3: מעקב צמוד 9.50, 7.30, 5.00
רב גן 4: הקיסר האחרון 9.15, 6.15
שבעה: ריקוד מושחת 9.30, 7.15